ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 7ον

ΑΡ. 321

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ

ΤΑ ΩΡΑΙΩΤΕΡΑ
ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΑ ΜΟΔΕΛΑ
ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ
ΚΛΕΙΤΙΟΥ 8
(Πάροδος Εὐαγγελιστρίας)

«ΦΟΙΝΙΞ»

ΠΡΟΦΥΛΑΞΑΤΕ ΤΑ ΧΑΛΙΑ ΣΑΣ
Οἱ τάπητες διατηροῦνται μαλῶς μόνον μὲ εἰδικὸν τίναγμα-πλύσιμον καὶ ἀπολύμανσιν
ΕΙΔΙΚΑ ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΤΑΠΗΤΩΝ
ΥΙΩΝ Δ. ΚΑΧΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ
ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΑΜΠΟΥΡΙΩΝ ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ 8 ΠΛ. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΑΤΕ ΔΙΑΤΗΡΗΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ ΣΑΣ

ΒΑΦΗ RIT

RIT
ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΟΠΩΣ ΒΑΦΗ
ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΥΦΑΣΜΑΤΑ
ΒΑΦΕΙ ΚΑΙ ΠΛΥΝΕΙ
ΓΕΝ ΑΝΤΙΠΡ. Τ. ΓΙΟΚΑΡΗΣ
ΧΑΛΚΟΝΔΥΛΗ 60 ΑΘΗΝΑΙ

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΑΤΕ ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΣΑΣ,
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΑΣ,
ΤΗΝ ΠΡΟΙΚΑ ΤΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ ΣΑΣ
ΤΟ ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI
(ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΡΩΜΗΣ)
Σᾶς προσφέρει κάθε εὐκολίαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ.
Κεφάλαια ἠσφαλισμένα μέχρι σήμερον. Τεσσαράκοντα δισεκατομμύρια δραχμαί.
Ἀσφαλιστήρια ἐγγυημένα παρὰ τοῦ Θησαυροφυλακείου τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους.
ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ: ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 47 - Γ. ΣΤΑΥΡΟΥ 2 (2ΟΣ ΟΡΟΦΟΣ)

ΚΥΡΙΑ!!!

Αἱ ρυτίδες, κηλίδες καὶ πάχη τοῦ προσώπου ἐξαφανίζονται ριζικῶς ΜΟΝΟΝ διὰ τῶν γνησίων ἐπιδέσμων ἐκ κ α ο υ τ σ ο ὺ κ Radio Actif.
ΤΟΥ DOCTEUR KONTEIL PARIS
Τοῦ Πανεπιστημίου Παρισίων
Ο ΚΟΡΣΕΣ ὁλόκληρος ἐκ θερμοπεντικοῦ καουτσούκ RADIO ACTIF, καταργεῖ τὴν πολυσαρκίαν καὶ τὰς παραμορφώσεις τοῦ σώματος.
Ο ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΣ, ἐκ τοῦ ἰδίου καουτσούκ, τονώνει καὶ ἐμφέρει ταχεῖαν σμίκρυνσιν τῶν μαστῶν.
Ἡ ΛΟΣΙΟΝ TONIDERMA, ἀναζωογονεῖ τοὺς πίπτοντας μαστούς.
ΤΑ ROBUSTENE PILLS, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ στήθους.
Ζητήσατε κατάλογον δωρεάν.
Δ. ΣΚΑΛΙΑΡΗΣ
Ἁγ. Κωνσταντίνου 12—Ἀθῆναι

ΔΥΣΚΟΙΛΙΟΙ
Ζητήσατε ταχ)κῶς δωρεὰν δείγματα καὶ ὁδηγίας τοῦ θεραπευτικοῦ φ α ρ μ ά κ ο υ ΒΑΝΔΑΣ ἀπὸ τὸ φαρμακεῖον
Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ
Πειραιεύς

ΓΛΥΦΑΔΑ, ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ κλινικὴ ἰατροῦ ΛΙΟΥΓΚΑ, μὲ πλήρες ἠλιοθεραπευτήριον διὰ τας χειρουργικὰς φυματιώσεις. Πρόσληψις ἀσθενῶν, Ζαΐμη 20.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΗΣ ΡΙΝΟΣ "Ορθοδοξ.
Ἀποτελέσματα ἐγγυημένα
ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΣΚΑΛΙΑΡΗΣ-Ἁγ. Κωνσταντίνου

Κατὰ τῶν πόνων
Βεραμόνη
Scherino
Συλλογαρίτε τὴν ἔκτακτη 20 δισκίων πρὸς 6 δρ

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΜΥΡΙΑΜ ΜΥΡΖΑ

Η ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΗ

ΑΛΒΕΡΤΟΣ ΝΤΕΣΑΡΜΕΤ, 35 ἐτῶν, μελαχροινός, πολὺ συμπαθής.
ΛΟΥΚΙΑ ΖΙΡΩ, 30 ἐτῶν, ξανθή, πολὺ ὡραία.

(Σ' ἕνα κομψὸ σαλονάκι στὸ σπίτι τοῦ 'Αλβέρτου. 'Η Λουκία ξαπλωμένη σὲ μιὰ σαὶζ-λόγκ ἀνοίγει ἐξαφνα τὰ μάτια της).

ΛΟΥΚΙΑ.— Ποῦ βρίσκομαι, Θεέ μου!... Πῶς βρέθηκα ἐδῶ;... Ποιὸς μ' ἔφερε ἐδῶ πέρα;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— 'Ησυχάστε, δεσποινίς! Εἶστε ἐδῶ στὸ σπίτι μου. Δὲν ἔχετε νὰ φοβηθῆτε τίποτε. 'Εγὼ σᾶς ἔφερα ἐδῶ. Εἴχατε λιποθυμήσει καὶ ἀναγκάστηκα νὰ σᾶς φέρω στὸ σπίτι μου. Ὁ γιατρὸς ποὺ σᾶς εἶδε πρὸ ὀλίγου, εἶπε πὼς δὲν ἔχετε ἀνάγκη παρὰ μόνο ἀπὸ ἡσυχία.

ΛΟΥΚΙΑ.— 'Α, ναί, ἀρχίζω νὰ θυμᾶμαι... "Αχ, γιατί νὰ μὲ σώσετε; Ποιὸς σᾶς εἶπε νὰ μὲ σώσετε;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Αὐτὸ ἦταν τὸ καθῆκον μου, δεσποινίς. Δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ κάμω διαφορετικά. Σᾶς εἶδα ποὺ περνούσατε ἀπὸ τὸ πάρκο καὶ κατεβαίνατε σὰν τρελλὴ στὴν ἀκρογιαλιά. Σᾶς παρακολούθησα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ κάνατε τὸ σταυρό σας καὶ εἴσαστε ἕτοιμη νὰ πέσετε στὴ θάλασσα, ὥρμησα, σᾶς ἅρπαξα, καὶ λιποθυμισμένη καθὼς εἴσαστε σᾶς σήκωσα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ μ' ἕνα ταξὶ σᾶς μετέφερα ἐδῶ στὸ σπίτι μου, ὅπου σᾶς ἐπαναλαμβάνω δὲν ἔχετε νὰ φοβηθῆτε τίποτε. Πέστε πὼς εἶσθε στὸ σπίτι τοῦ ἀδελφοῦ σας. Μπορεῖτε νὰ μείνετε ὅσο θέλετε νὰ ξεκουραθῆτε, νὰ ἡσυχάσετε...

ΛΟΥΚΙΑ.— Νὰ ξεκουραστῶ; Νὰ ἡσυχάσω; "Αν δὲν εἶσαστε ἐσεῖς αὐτὴν τὴ στιγμὴ θὰ εἶχα ἡσυχάσει γιὰ πάντα...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Δὲν πρέπει νὰ μιλᾶτε ἔτσι, δεσποινίς... Εἶστε πολὺ νέα ἀκόμη γιὰ νὰ ἐπιθυμῆτε τὴν αἰώνια ἀνάπαυσι.

ΛΟΥΚΙΑ.— Ἡ καλὴ συμπεριφορά μοῦ ἐπιβάλλει νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ νὰ σᾶς πῶ, ὅτι σᾶς εἶμαι εὐγνώμων, γιατί μοῦ σώσατε τὴν ζωή. 'Αλλὰ δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ, κύριε, κεῖ πὼς σᾶς εὐγνωμονῶ. 'Απ' ἐναντίας, αἰσθάνομαι μεγάλη ἀγανάκτησι γιὰ τὴν... καλοσύνη σας! Ναί, ἂν ξέρατε πόσο εἶμαι δυστυχής, δὲν θὰ μὲ σώζατε, ἀλλὰ θὰ μὲ σπρώχνατε καὶ σεῖς ὁ ἴδιος γιὰ νὰ πέσω στὴ θάλασσα...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ποτὲ δὲν θὰ τὸ ἔκανα αὐτό, ὅσο δυστυχὴς κι' ἂν ἤξερα πὼς εἶστε.

ΛΟΥΚΙΑ.— Δὲν μπορεῖτε νὰ ξέρετε... Δὲν ξέρετε...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Δὲν ἐπιμένω νὰ μάθω. Μὰ μοῦ φαίνεται παράξενο μιὰ τόσο χαριτωμένη νέα σὰν καὶ σᾶς νὰ ζητᾶτε μὲ τόσο πάθος τὸν θάνατο. Γιατί;... Δὲν ὑπάρχει ἄραγε, τίποτε στὴ ζωὴ ὡραῖο γιὰ σᾶς;...

ΛΟΥΚΙΑ.— Τίποτα, τίποτα πειά!

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Τίποτα πειά! Ποῦ τὸ ξέρετε; Ποτὲ νὰ μὴν λέτε τίποτα πειά», ἀποτὲ πειά! Πρέπει νὰ σκέπτεσθε—ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς τὸ πῶ—πιὸ λογικά. Μὴ τὰ σβύνετε ὅλα ἔτσι μὲ μιὰ μονοκονδυλιά. Καὶ μὴν ἀπελπίζεσθε γιὰ πάντα. Μιὰ παροιμία λέγει: «Ὅποια κι' ἂν εἶνε ἡ δυστυχία σου ἔχε τὴν ὑπομονὴ νὰ ζήσῃς ὡς αὔριο».

ΛΟΥΚΙΑ.— Ὡς φαίνεται ἐσεῖς δὲν θὰ πονέσατε ποτέ...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Σᾶς εἶδα ποὺ περνούσατε ἀπὸ τὸ πάρκο καὶ κατεβαίνατε σὰν τρελλὴ στὴν ἀκρογιαλιά...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ποῦ τὸ ξέρετε, δεσποινίς;

ΛΟΥΚΙΑ.— 'Αφοῦ μιλᾶτε ἔτσι.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Δὲν μιλοῦσα πάντα ἔτσι.

ΛΟΥΚΙΑ, *(προσπαθεῖ νὰ σηκωθῆ)*. Καὶ τώρα πρέπει νὰ φύγω πειὰ ἀφοῦ σᾶς πῶ εὐχαριστῶ, ἔστω καὶ χωρὶς νὰ νοιώθω εὐγνωμοσύνη.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— "Οχι! "Οχι! 'Ο γιατρὸς εἶπε ὅτι πρέπει νὰ μείνετε ἀρκετὴν ὥρα ἀκόμα ξαπλωμένη. "Εχετε ὑποστεῖ ἀρκετὰ δυνατὸ κλονισμό. Καὶ φαντάζεσθε πὼς θὰ σᾶς ἀφήσω νὰ φύγετε ἔτσι μονάχη;

ΛΟΥΚΙΑ.— Φοβᾶστε μήπως ξαναπάω στὴν ἀκρογιαλιά;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Γιὰ κάμποσην ὥρα θὰ εἶστε ἀκόμα ἐδῶ αἰχμάλωτός μου, καὶ κατόπιν θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς πάω ἐγὼ στὸ σπίτι σας. Θὰ σᾶς περιμένουν οἱ δικοί σας μὲ ἀνησυχία ἴσως.

ΛΟΥΚΙΑ.— "Ω, δὲν ὑπάρχει κανεὶς ποὺ ν' ἀνησυχῇ γιὰ μένα. Εἶμαι μόνη στὸν κόσμο...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Κι' ἐγὼ εἶμαι μόνος στὸν κόσμο, ἀλλὰ δὲν πάω νὰ πνιγῶ...

ΛΟΥΚΙΑ.— "Αν ξέρατε...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Σᾶς εἶπα ὅτι δὲν ἐπιμένω νὰ μάθω. 'Αλλά... σᾶς παρακαλῶ... "Ετσι σὰν νὰ εἶμαι ἀδελφός σας... Πέστε μου, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος σὲ κάτι;... Μὴ διστάσετε νὰ μοῦ τὸ πῆτε. 'Η ζωὴ εἶνε τόσο δύσκολη σήμερα. 'Η βιοπάλη συντρίβει καὶ τοὺς πιὸ δυνατοὺς ἄνδρες ἀκόμα... Πόσο μᾶλλον μιὰ νέα καὶ μονάχη στὸν κόσμο γυναῖκα...

ΛΟΥΚΙΑ.— Δὲν ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ χρήματα, κύριε. 'Εργάζομαι καὶ ζῶ μὲ τὴν ἐργασία μου.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Δὲν θέλησα νὰ σᾶς προσβάλω. Συχωρέστε με. Θέλω μόνον νὰ σᾶς σώσω. Γιατί καταλαβαίνω πὼς δὲν σᾶς ἔσωσα γιὰ πολὺν καιρό. "Ο,τι εἶστε πάντα ἀποφασισμένη νὰ σκοτωθῆτε...

ΛΟΥΚΙΑ.— "Αχ, Θεέ μου!... Δὲν ξέρω γιατί ὅσο περνάει ἡ ὥρα, αἰσθάνομαι μιὰ ντροπή, καὶ μιὰ ταπείνωσι ἀπέναντί σας. Φοβᾶμαι μήπως μ' ἔχετε πάρει γιὰ καμμιὰ τυχοδιώκτρια. Λοιπόν, πρέπει νὰ ξέρετε... ὅτι... θέλησα νὰ πεθάνω, γιατί... γιατί... *(ξεσπάει σὲ λυγμούς)*.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Κλάψτε... Αὐτὸ θὰ σᾶς κάνῃ καλό... Τὰ δάκρυα ἀνακουφίζουν πάντα.

ΛΟΥΚΙΑ.— Φαίνεστε τόσο καλός! Μοῦ ἐμπνέετε ἐμπιστοσύνη. Λίγες ὧρες πρὶν νόμιζα πὼς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶνε κακοί. 'Εσεῖς μὲ κάνατε νὰ πιστέψω πάλι στὴν καλοσύνη, στὴν τιμιότητα. Εἶμαι ὀρφανὴ κι' ἔρημη ἀπὸ παιδὶ σχεδόν, κύριε... 'Εργάζομαι ἀπὸ μικρὸ κοριτσάκι... Ὑπέφερα πολλά... Ἔπρεπε νὰ παλαιώσω διαρκῶς. Τὸ εἴπατε πρίν... 'Η ζωὴ εἶνε δύσκολη, πολὺ πάντων γιὰ μιὰ νέα καὶ μόνη γυναῖκα... Ὑπάρχουν πολλοὶ ἄνανδροι στὸν κόσμο ποὺ ζητοῦν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴ δυστυχία, τὴν μοναξιά, τὴν ἀπειρία μιᾶς ἔρημης νέας. 'Αναγκάστηκα νὰ φύγω ἀπὸ τρία γραφεῖα ποὺ ἐργαζόμουν. Τώρα τελευταία εἶχα τὴν τύχη νὰ ἔχω τιμιους ἀνθρώπους γιὰ προϊσταμένους. Αλλὰ στὸ ἕνα γραφεῖο ἐργαζόταν κι' 'Εκεῖνος. Κι' ἔτσι, ἐγώ, ἡ τόσο περήφανη, ἐγώ... Θεέ μου!... Θεέ μου!... *(κλαίει)*.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μὴν κλαῖτε πειά... Καταλαβαίνω... 'Αγαπήσατε πολὺ κάποιον ποὺ δὲν ἦταν ἄξιος τῆς ἀγάπης σας...

ΛΟΥΚΙΑ.— Ναί, ναί, ἄξιος πραγμάτων! Πῶς πιστεύω ἀκόμη σ' αὐτόν! 'Ηταν γιὰ μένα Θεός! Τοῦ ἔδωσα ὅλο τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς μου, ποὺ τὸ φύλαγα κλεισμένο στὰ βάθη τῆς τόσον καιρὸ, χωρὶς ν' ἀφήσω ποτὲ κανένα νὰ τὸ μυρίσῃ. Κι' αὐτός, ἀφοῦ τὸ ρούφηξε ὅλο, τὴν πέταξε τὴν ψυχή μου καὶ τὴν σύντριψε ἔτσι ὅπως πετᾶ κανεὶς καὶ συντρίβει ἕνα ντυχτὸ μικρὸ μπουκαλάκι ποὺ τοῦ πῆρε λίγο-λίγο τὸ ἄρωμα καὶ δὲν τὸ χρειάζεται πειά...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Καὶ τώρα;

ΛΟΥΚΙΑ.— Καὶ τώρα δὲν ἔ-

πάρχει τίποτα πειὰ γιὰ μένα στὸν κόσμο. Δὲν πιστεύω σὲ τίποτα πειά...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μὰ δὲν σᾶς εἶπα, δεσποινίς, πὼς δὲν πρέπει νὰ λέτε «τίποτα πειά !» ; Ἡ ζωὴ δὲν στερεύει ἔτσι εὔκολα. Μπορεῖτε νὰ πιστέψετε πάλι σ' αὐτή, νὰ ἐλπίζετε...

ΛΟΥΚΙΑ.— Γιὰ νὰ ξαναπροδοθῶ ; Ὄ, ὄχι ! Ἀλλὰ ἂν δὲν ξαναπιστέψω πειὰ στὸν ἔρωτα, μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἔσεἰς μὲ κάνατε νὰ πιστέψω πάλι στὴν καλοσύνη, στὴν φιλία. Δὲν θὰ τὸ ξεχάσω ποτὲ αὐτό. Καὶ τώρα, ἂν πεθάνω, θὰ πεθάνω πιστεύοντας σὲ κάτι καλό, σὲ κάτι ἀγνό, δίχως τὴν ἀηδία καὶ τὴν ἀπογοήτευσι ποὺ εἶχα πρὶν στὴν καρδιά μου. Γιὰ φανταστῆτε... Ἐνῶ λίγες μέρες πρὶν μοῦ ὁρκιζόταν αἰώνια ἀγάπη, σήμερα τὸ πρωῒ ἔμαθα πὼς ἀρραβωνιάζεται μὲ τὴν κόρη τοῦ διευθυντοῦ μας.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Καὶ ἀντὶ νὰ τὸν καταγγείλετε στὸν διευθυντή σας, πῆγατε νὰ πέσετε στὴν θάλασσα !

ΛΟΥΚΙΑ.— Δὲν ἤξερα τί ἔκανα... Δὲν πίστευα σὲ κανένα πειά... Νόμιζα πὼς ὅλοι εἶνε ψεῦτες καὶ ἄνανδροι σὰν αὐτόν. Πὼς ὅλος ὁ κόσμος εἶχε συνωμόσει ἐναντίον μου. Ὅλα μοῦ ἔλεγαν : «Πρέπει νὰ πεθάνῃς» !

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ὄχι. Δὲν πρέπει νὰ πεθάνετε. Εἶστε τόσο νέα, καὶ ἔχετε τόσα χαρίσματα ! Ὑπάρχουν τόσα ὡραῖα πράγματα στὸν κόσμο γι' αὐτὲς νὰ ζήσετε γι' αὐτά.

ΛΟΥΚΙΑ.— Τί πράγματα ;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Πολλά. Ὁ Ἥλιος, τὰ τριαντάφυλλα, ἡ ἀγάπη....

ΛΟΥΚΙΑ.— Ἀλλοίμονο ! Ἡ καρδιά μου εἶνε βαρειὰ πληγωμένη.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Κάνετε λίγη ὑπομονή. Θὰ ἰδῆτε πὼς μπορεῖ νὰ γιατρευτῆ σιγὰ-σιγὰ ἡ καρδιά σας. Ἀκοῦστε με, μὴ βιάζεστε νὰ πεθάνετε. Ἀφῆστε νὰ περάσῃ λίγος καιρός. Θὰ ἰδῆτε πὼς ἔχω δίκηο.

ΛΟΥΚΙΑ.— Τὸν ἀγαποῦσα πολύ.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Γιατί λέτε τὸν «ἀγαποῦσα ;» Δὲν τὸν ἀγαπᾶτε πειά ;

ΛΟΥΚΙΑ.— Δὲν ξέρω !... Μὰ καταλαβαίνω πὼς δὲν εἶνε ἄξιος πειὰ τῆς ἀγάπης μου.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Οὔτε ἀξίζει νὰ πεθάνετε γι' αὐτόν.

ΛΟΥΚΙΑ.— Ἴσως.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Βλέπετε ; Λίγες ὧρες πρίν, τρελλὴ ἀπὸ τὴν ἀπελπισία σας, δὲν σκεφθήκατε τίποτα ἄλλο παρὰ τὸ θάνατο. Τώρα σιγὰ-σιγὰ ἀρχίζετε νὰ συνέρχεσθε. Ἂν λοιπὸν περιμένετε λίγο καιρὸ ἀκόμη, θὰ συνέλθετε ἐντελῶς.

ΛΟΥΚΙΑ.— Φοβᾶμαι πὼς θὰ μὲ πείσετε στὸ τέλος.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Τὸ ἐλπίζω.

ΛΟΥΚΙΑ.— Πέστε μου τὴν ἀλήθεια, δὲν μὲ παρεξηγήσατε γιὰ ὅσα σᾶς εἶπα ;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ἴσια-ἴσια... Ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ εἰλικρίνειά σας μὲ συγκίνησαν. Τί φταῖτε ἐσεῖς ; Νέα καθὼς εἶστε εἴχατε κάθε δικαίωμα ν' ἀγαπήσετε. Ἕνας ἀνάξιος βρέθηκε μπροστά σας. Αὐτὸ ἦταν ὅλο... Σιγὰ-σιγὰ θὰ ξεχάσετε. Ναί, κάτι ξέρω ἐγὼ ποὺ σᾶς τὰ λέω αὐτά, δεσποινίς. Ἡ συνάντησίς μας σήμερα δὲν ἦταν τυχαία. Φαίνεται πὼς ἡ θεία πρόνοια τὴν θέλησε. Κι' ἐγὼ κάποτε ἤθελα νὰ πεθάνω γιὰ μιὰ γυναῖκα ποὺ τὴν ἀγαποῦσα πολύ, ὅσο μπορεῖ ν' ἀγαπήσῃ ἕνας ἄνθρωπος στὸν κόσμο. Κι' αὐτὴ μὲ πρόδωσε. Κι' ἐγὼ δὲν πίστευα σὲ τίποτα πειὰ τότε. Μὲ σιγὰ-σιγὰ ἡ πίστις καὶ ἡ γαλήνη ξαναγύρισαν στὴν καρδιά μου. Εἶδα πὼς δὲν ἄξιζε νὰ πονέσω ὅπως πόνεσα. Καὶ τώρα εἶμαι ἐντελῶς γιατρεμένος πειά, καὶ θέλω ν' ἀγαπῶ καὶ νὰ μ' ἀγαποῦν. Θέλω νὰ ἐξαγνίσω μὲ μιὰ νέα ἀγάπη, τὴν καρδιά μου, ποὺ ὑπέφερε τόσο γιὰ μιὰν ἀγάπη ἀνάξια... Ἴσως δὲν θὰ μπορέσω πειὰ ν' ἀγαπήσω τόσο τυφλὰ καὶ παράφορα σὰν πρώτα, ἀλλὰ θὰ μπορῶ ν' ἀγαπῶ μὲ πίστι, μὲ ἀφοσίωσι, μ' ἐκτίμησι ἀληθινή μιὰ γυναῖκα ἄξια ὅλων αὐτῶν τῶν αἰσθημάτων. Σᾶς λέω λοιπὸν μὲ πεποίθησι : —«Περιμένετε, ὅλα θὰ περάσουν καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν ζωὴ θ' ἀναστήσῃ πάλι τὴν καρδιά σας» !

ΛΟΥΚΙΑ.— Ὥστε ἔχομε περάσει καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸν ἴδιο πόνο ;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ναί, γιὰ νὰ γίνουμε πιὸ δυνατοὶ στὸ μέλλον.

ΛΟΥΚΙΑ.— Ἴσως... Εἶνε ἀλήθεια πὼς δὲν αἰσθάνομαι αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὴν πρώτη ἀπελπισία κι' ἀηδία γιὰ τὴν ζωή. Καλὰ λέτε, δὲν πρέπει νὰ ὑποφέρουμε γιὰ ὅσους δὲν μᾶς νοιάθουν. Ναί, ἤμουν ἀδύνατη καὶ δειλή, τὸ νοιώθω τώρα. Ἀλλὰ ἤμουν τόσο μόνη, δὲν εἶχα κανένα γιὰ νὰ τοῦ πῶ τὸν πόνο μου. Λοιπόν ; Μοῦ ἐπιτρέπετε τώρα νὰ φύγω ; Αἰσθάνομαι πολὺ καλύτερα τὸν ἑαυτό μου. Μὴ φοβᾶστε... Δὲν θὰ πάω στὴν θάλασσα, θ' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλή σας, θὰ περιμένω. Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Δεσποινίς, εἶμαι μόνος στὸν κόσμο, ὅπως κι' ἐσεῖς. Καὶ ἔχομε περάσει ἀπὸ τὸν ἴδιο πόνο, ὅπως εἴπατε. Θέλετε νὰ μείνετε πάντα ἐδῶ ; Πονέσαμε ἀρκετὰ γιὰ ὅ,τι δὲν ἄξιζε. Μᾶς χρειάζεται τώρα μιὰ στοργὴ σταθερή, λογική, ἐπάνω στὴν ὁποία νὰ στηρίξουμε τὴ ζωή μας. Ἂς ξεχάσουμε τὶς τρελλὲς ἀγάπες ποὺ μᾶς σπρώξανε στὸν θάνατο...

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ἕνας ἡλικιωμένος δικαστής, ὁ ὁποῖος ἔχει σιδερένια ὑγεία, πηγαίνει μιὰ μέρα καὶ βρίσκει τὸ γιατρό του.

— Ἐσεῖς ἐδῶ, πρόεδρέ μου ! τοῦ λέει ὁ γιατρὸς ξαφνιασμένος. Ποιὸ θαῦμα σᾶς ἔφερε ἐδῶ ;

— Ἀνησυχῶ, ξέρετε γιὰ τὴν ὑγεία μου, τοῦ ἀπαντάει ὁ δικαστής.

— Καὶ ἀπὸ τί ὑποφέρετε ; τὸν ρωτάει ὁ γιατρός. Ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀπὸ τὸ στομάχι ἢ ἀπὸ τὴν καρδιά ;

— Ὄχι !... Ὄχι ! τὸν διακόπτει ὁ δικαστής. Ὅλα αὐτὰ πάνε περίφημα. Μονάχα ποὺ ἔχω κάποτε αὐτνίες κατὰ τὴ διάρκεια τῶν... συνεδριάσεων !...

* * *

Κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς συνεδριάσεως, ἕνας δικηγόρος διανύκτευε τὴν ἀγόρευσί του, βλέποντας ἕναν ἀπὸ τοὺς δικαστὰς νὰ κοιμᾶται.

— Συγγνώμην, κύριε πρόεδρε, λέει. Θὰ περιμένω νὰ ξυπνήσῃ ὁ κ. δικαστὴς γιὰ νὰ τελειώσω τὴν ἀγόρευσί μου...

— Τότε δὲν θὰ τελειώσουμε ποτέ, τοῦ ἀπαντάει ὁ πρόεδρος. Γιατί κι' ὁ κ. δικαστὴς περιμένει ἴσως νὰ τελειώσετε τὴν ἀγόρευσί σας γιὰ νὰ ξυπνήσῃ !...

* * *

Ὁ περίφημος Γάλλος δικηγόρος κ. Μορὺς Τζιαφερὶ εἶχε κατορθώσει ν' ἀθωώσῃ πρὸ καιροῦ, χάρις στὴν ἀκαταμάχητη ἐπιχειρηματικότητά του, ἕνα κακοῦργο τόσο τρομερό, ὥστε ἡ ἀθώωσίς του ἐδημιούργησε πραγματικὸ σκάνδαλο.

Μετὰ τὴ δίκη ἕνας ἄλλος δικηγόρος πλησίασε τὸν Μορὺ Τζιαφερί, καί, καθὼς τὸν συνέχαιρε γιὰ τὴ μεγάλη του ἐπιτυχία, τοῦ εἶπε εἰρωνικά :

— Ἀπὸ σήμερα, ἀγαπητέ μου συνάδελφε, δὲν πρέπει νὰ ἀρνῆσθε τὴν ὑπεράσπισί σας, οὔτε στὰ πιὸ ἄτιμα καὶ βρωμερὰ ὑποκείμενα...

Τότε ὁ Μορὺ Τζιαφερί, κάνοντας μιὰ ὑπόκλισι, τοῦ ἀπάντησε :

— Εἶμαι στὴ διάθεσί σας, ἀγαπητέ μου !...

* * *

Ἕνας δολοφόνος δέχεται στὴ φυλακὴ του τὴν ἐπίσκεψη ἑνὸς περιφήμου δικηγόρου, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τὴν «ἐξ ἐπαγγέλματος» ὑπεράσπισί του.

Βλέποντάς τον, ὁ ὑπόδικος φωνάζει ξαφνιασμένος :

— Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, κύριε δικηγόρε, σεῖς ὁ ἴδιος μὲ ὑπερασπιστήκατε καὶ πρὸ εἴκοσι πέντε χρόνων, ὅταν μὲ πήγαν στὸ Πτωματοδικεῖο, γιατί εἶχα κλέψει δυὸ τάλληρα...

— Ἀλήθεια !... λέει ὁ δικηγόρος. Εἶσαστε ὁ πρῶτος μου πελάτης... Τί σύμπτωσις... Τότε μόλις ὤχριζα τὸ στάδιό μου...

— Κι' ἐγὼ ἐπίσης !... ἀπαντάει ὁ κακοῦργος. Κι' εἴχαμε κι' οἱ δυό μας μεγάλη ἐξέλιξι ἀπὸ τότε, καθὼς βλέπω !...

* * *

Ἕνας δικαστὴς ἦταν καὶ μανιώδης κυνηγός. Μιὰ μέρα, καθὼς κυνηγοῦσε μ' ἕνα φίλο του δικηγόρο, σὲ κάποιο δάσος, βλέπει ἕνα λαγὸ νὰ περνάῃ μπρὸς ἀπ' τὰ πόδια του.

Τὸν σκοπεύει ἀμέσως, καὶ πρὶν πυροβολήσει λέει στὸ δικηγόρο μὲ πεποίθησι :

— Τὸν καταδικάζω εἰς θάνατον !

Μὰ ἡ σφαῖρα τοῦ δικαστοῦ ἀστοχεῖ.

— Ἀλλοίμονο ! κύριε πρόεδρε, τοῦ λέει τότε ὁ δικαστής. Ὁ ὑπόδικός σας... φ υ γ ο δ ί κ η σ ε !...

(Ἡ Λουκία σωπαίνει. Ὁ Ἀλβέρτος ἐξακολουθεῖ) :

Ὤ, ἔννοια σας ! θὰ ξέρω νὰ σεβασθῶ τὴν λύπη σας ποὺ εἶνε ἀκόμα τόσο πρόσφατη. Θὰ ξέρω νὰ νοσηλεύσω τὴν πληγωμένη σας καρδιά, ἕως ὅτου γίνει ἐντελῶς καλά. Καταλαβαίνω βέβαια ὅτι γιὰ νὰ μείνετε μαζύ μου, στὸ ἴδιο σπίτι, πρέπει νὰ σᾶς δώσω τόνομά μου. Λοιπὸν πέστε μου, θέλετε ;

ΛΟΥΚΙΑ.— Ναί, θέλω... Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου τόσο ἀσφαλισμένο ἐδῶ ἀπὸ κάθε κακό, τόσο παρηγορημένο ! Ἀλήθεια ὅμως, δὲν μοῦ εἴπατε πῶς σᾶς λένε.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ἀλβέρτο Ντεσαρμέτ. Κι' ἐσᾶς ;

ΛΟΥΚΙΑ.— Λουκία Ζιρώ. *(Γελᾶ).*

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Γιατί γελᾶτε ;

ΛΟΥΚΙΑ.— Γιατί ἐξομολογηθήκαμε πρῶτα ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὰ μυστικά μας, φανερώσαμε ὅλη μας τὴν ψυχή, καὶ ὕστερα συστηθήκαμε μὲ τὰ ὀνόματά μας.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Γιατί ἡ δική μας γνωριμία δὲν εἶνε σὰν τὶς συνηθισμένες κοσμικὲς γνωριμίες ποὺ ἀρχίζουν ἀπὸ τὰ ὀνόματα καὶ τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνισι. Ἡ δική μας γνωριμία ἄρχισε ἀπὸ τὶς ψυχές μας !... *(Τῆς φιλεῖ τὰ χέρια)*...

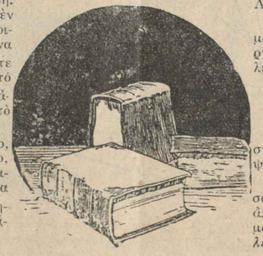

ΠΕΝΝΙΕΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΕΛΦΟΥΣ

Ἡ τρίτη σειρὰ τῶν Δελφικῶν ἑορτῶν συνεκέντρωσε τὸν περισσότερο καὶ ἐκλεκτότερο κόσμο. Ὅλαι αἱ Κοσμικαὶ Ἀθῆναι μετεφέρθησαν εἰς τοὺς Δελφούς.

Ἂν καὶ ὁ καιρὸς ἦτο βροχερός, δὲν ἐδίστασε νὰ καταλύσῃ τὸ θέατρον ἀσφυκτικῶς καὶ νὰ καταλάβῃ ἀκόμη καὶ τὰ γύρω ὑψώματα.

Εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς παραστάσεως ἄρχισε νὰ πίπτῃ ἀρκετὰ δυνατὴ βροχή, ἀλλ' ὁ κόσμος ὑφίστατο στωϊκώτατα τὸ κατάβρεγμα αὐτό, ἀφοσιωμένος εἰς τὸ ὑπέροχον ποιητικὸν ἔργον τοῦ Αἰσχύλου καὶ παρακολουθῶν αὐτὸ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Σοφούλης παρακολουθεῖ μὲ κατάνυξιν τὴν παράστασιν, βρεχόμενος ἀγρίως !

Ὁ κ. Σικελιανὸς σὲ μιὰ στιγμὴ προτείνει νὰ ἀναβληθῇ ἡ παράστασις τοῦ ἔργου διὰ τὴν ἑπομένην, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν δέχεται.

Ὁ βουλευτὴς μάλιστα κ. Κωστόπουλος στρώνεται ὄρθιος καὶ φωνάζει : «Ὄχι, ὄχι !....». Τὸ πλῆθος τὸν μιμεῖται κ' ἔτσι τὸ ἔργον συνεχίζεται.

Ὁ κ. Μπούρλος, ὡς Προμηθεύς, ἦτο ὑπέροχος. Καθηλωμένος ἐπὶ τῆς πλακός, μὲ φόντο τοὺς ἀπέναντί του βράχους τῶν Δελφῶν, φαίνεται ὡς νὰ ἔχῃ δεσμευθῇ πραγματικῶς ἐπὶ τοῦ βράχου. Ἀπαγγέλλει ἀδρὰ καὶ ὑποβλητικὰ καὶ προκαλεῖ τὰ δάκρυα χιλιάδων θεατῶν.

Αἱ Ὠκεανίδες χορεύουν ρυθμικά. Αἱ κινήσεις των εἶνε τόσον λιγερές, τὸ σύνολό τους τόσο γραφικό, ὥστε νομίζει κανεὶς πὼς βλέπει ζωντανευμένες παραστάσεις ἀρχαίων ἀναγλύφων.

Ριγοῦν ἴσως ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν βροχὴν αἱ καλαὶ νέαι, ἀλλὰ ἐξακολουθοῦν τοὺς χορούς των, προκαλοῦσαι τὴν συγκίνησιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Οἱ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ παρηκολούθησαν μὲ βαθυτάτην προσοχὴν μέχρι τέλους τὴν παράστασιν. Κατόπιν συνεχάρησαν θερμῶς τὴν κ. καὶ τὸν κ. Σικελιανὸν διὰ τὴν εὐγενῆ προσπάθειάν των, τοὺς προσέφεραν δὲ καὶ ἀρχαῖον ἀγγεῖον τῆς Σαξωνίας μὲ τρεῖς ταινίας, φερούσας μὲ χρυσᾶ γράμματα τὰ ὀνόματα τῶν πολεμικῶν πλοίων «Βόλφ - Χόνσταϊν» καὶ «Ἀννόβερον».

Τὸν Ἥφαιστον ὑπεδύθη ὁ κ. Δεστούνης, τὸ Κράτος ὁ κ. Αὐλωνίτης, τὴν Ἰὼ ἡ δις Ἰνάχου. Κορυφαῖαι ἦσαν ἡ κ. Κοῦλα Καλλιγᾶ καὶ ἡ δις Γιαγκάκη. Τὰς Ὠκεανίδας ὑπεδύθησαν αἱ Δες Ἑλένη καὶ Μαρία Καντόνη, Ἄννα Κολυδᾶ, Ναταλία Τσαγλαμπᾶ, Τασοῦλα Λαντσίδου, Ἕλλη Μαργαφίη, Βέτη Ραντοπούλου, Ἠλέκτρα Μολᾶ, Καίτη Βιθυνοῦ, Ἄννα Ψιλιανοῦ, Ἕλλη Καββαδία, Χατζηπέτρου καὶ αἱ κυρίαι Νέλλη Προεστοπούλου καὶ Βίκη Πετροπούλου.

Τὴν ἑπομένην ἐδόθησαν αἱ «Ἱκέτιδες» τοῦ Αἰσχύλου, μὲ θαυμάσιον καιρόν, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπέτρεψε νὰ διακρίνωμεν, ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων, καὶ πλείστας γνωστὰς οἰκογενείας ἐξ Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων παρίσταντο οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. Σοφούλης, Σίδερης, Βουλούμης, Μπότσαρης, Καραπαναγιώτης, ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας κ. Ζάννας, ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κ. Διομήδης, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Γαλλικῆς Ἀποστολῆς μετὰ τῆς κ. καὶ τῆς δος Μπραλιόν, ὁ κόμης Βόλπι, Πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας κ.ἀ.

Ἐπίσης διεκρίναμεν τὰς οἰκογενείας Μπενάκη, Χωρέμη, Εὐταξία, Διονυσίου Λοβέρδου καὶ Ἄθω Ρωμάνου, τὴν κυρίαν Νάντα Κυριακοῦ, τὴν κ. Σεφτέρη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ἀργυροπούλου, τὸν πολιτευτὴν Παρνασσίδος κ. Θεμιστοκλῆν Πετρόπουλον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ «Μπουκέτου» μετὰ τῆς κ. Θεοδωροπούλου, τὸν ἀντισυνταγματάρχην κ. Δ. Πετρόπουλον, τὴν δίδα Μαρίκαν Χ. Καλλιακούδα, τὴν δα Λουΐλαν Ρεμπουτζάκου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Φιλαρέτου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Πέτρου Μαγιάκου, τὸν κ. Μίχον Μιχαλακόπουλον, κ. α.

Παρίσταντο ὡσαύτως οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Χόνδρος, Πεζόπουλος, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Δέλτα, ὁ κ. Σκουμπουρδῆς, ἡ κ. Λιλὴ Ἰακωβίδου, αἱ Δες Εὐκλείδου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Φίλιππα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Καββαδία, ὁ κ. καὶ ἡ δὶς Μπέμπη, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Αὔρα Θεοδωροπούλου, οἱ κ.κ. Γεώργιος καὶ Στέφανος Πεσματζόγλου, οἱ κ. κ. Προεστόπουλος, Τζαβέλλας, Σκουλούδης, ὁ κ. Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, ὁ στρατηγὸς κ. Παναγιωτόπουλος, ὁ Δήμαρχος Πατρῶν.

Ἐπίσης παρευρέθησαν ὁ κ. καὶ ἡ κ. Καρέλλα, αἱ Δες Κανελλοπούλου, ἡ κ. Ὄλγα Φωτιάδου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μακοπούλου, ὁ πλωτάρχης κ. Μακαρόνας, ὁ κ. Θεοχάρης, ἡ δὶς Μαρία Πατρικίου, αἱ Δες Ἀλεπουδέλη, ἡ Γλύπτρια ἐκ Παρισίων δὶς Μπέλλα Ραντοπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Σιφναίου, ὁ κ. Δεληγεώργης, ὁ ἐκ Παρισίων Ζωγράφος κ. Μυταράκης, ὁ κ. Φ. Οἰκονόμου, ὁ κ. Κριάρης, ὁ κ. Ἰω. Σωηγιάννης, ἐλθὼν ἐκ Παρισίων, ἡ κ. Δήμητρα Ἀσημακοπούλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ζώτου, ὁ ἀρχιτέκτων κ. Ζάχος, ὁ κ. Γ. Λεωνίδας, ὁ κ. Πετρίδης, ὁ κ. Κυπαρίσσης, αἱ Δες Γιάππαπα κ. ἄ.

Τὰ βλέμματα ὅλων τῶν θεατῶν προσείλκυσε ἡ Μὶς Εὐρώπη, δὶς Διπλαρακοι, ἡ, ὁποία ἔφερε τὰς δύο πρώτας ἡμέρας στολὴν Μακεδονικὴν καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν ἑορτῶν στολὴν Ὠκεανίδος.

«ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 52 - 03)
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος Δρχ. 150 ΙΙ Ἐξωτερικοῦ Λίρ. Ἀγγλίας Μία
» Ἑξάμηνος » 80 ΙΙ Ἀμερικῆς δολλάρια 6.
καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἑτησία συνδρομὴ Σελίνια 30.
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 3.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» :
Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New - York
U. S. A., ἐν Αἰγύπτῳ - Σουδὰν ὁ κ. *Χριστόδουλος Σαράφης*, 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. *Γεώργ. Ἀντωνιάδης* B. P. 445 Elisabethville Congo - Belge.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» : NEW YORK NEWS AGENCY, General P. O. Box 497, NEW YORK, CITY, ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

— Ἡ δὶς Διπλαράκου γοητευτική, πραγματικὴ βασίλισσα τῆς ὡμορφιᾶς. Δὲν ὁμοιάζει ἁπλῶς μὲ τὴν θεὰν Ἀθηνᾶ, ὡς ἔγραψαν οἱ ξένοι δημοσιογράφοι. Ἐνθυμίζει τὸν ὑπέροχον Ἑρμῆν τοῦ Πραξιτέλους, τὴν κινηγέτιδα Ἀρτέμιδα !.. Νομίζει κανεὶς ὅτι ἔχει ἀποσπασθεῖ ἀπὸ ἀριστουργηματικὸν ἀρχαῖον ἀνάγλυφον.

— Θὰ εἶνε κρῖμα συνεπῶς ἂν δὲν φροντίσουν ν' ἀποθανατίσουν τὴν ἀρχαιοπρεπῆ ὡμορφιά της μ' ἕνα ἄγαλμα, ἔργον μεγάλου τεχνίτου, ὡς εἶνε ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.

— Κατὰ τὸ τέλος τῶν παραστάσεων ἡ δὶς Διπλαράκου ἐσυρε πρώτη τὸν Ἑλληνικὸν χορὸν μὲ τοὺς φουστανελλοφόρους χορικούς εἰς τὰ Ψηλὰ Ἀλώνια, ἐνῶ ὁ κόσμος γύρω τὴν ἐθαύμαζε καὶ τὴν χειροκροτοῦσε.

— Πολλοὶ ξένοι, Ἄγγλοι, Γάλλοι καὶ Γερμανοί, ἐζήτουν νὰ τὴν γνωρίσουν καὶ τὴν συνέχαιρον. Κάποιος ζητεῖ καὶ τὴν φωτογραφίζει, στηριζομένην εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Διός.

— Ἄλλοι τὴν ἐφωτογράφησαν κάτω ἀπὸ τὰς Φαιδριάδας Πέτρας. Παντοῦ δὲ ἐγένετο ἀντικείμενον θερμῶν ἐκδηλώσεων, θαυμασμοῦ καὶ συμπαθείας.

— Σὲ μιὰ στιγμὴ τὴν βλέπομεν ὀλίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν Κασταλίαν Πηγήν μὲ τὴν παρέα της νὰ ἀκροᾶται ἕνα ναύτη ποὺ τραγουδάει ἕνα κλέφτικο τραγούδι τόσο ὡραῖα, ὥστε νὰ προκαλῇ τὴν προσοχὴ ὅλου τοῦ γύρω κόσμου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐχειροκρότησε στὸ τέλος ἐνθουσιωδῶς.

— Τὸ ζεῦγος Σικελιανοῦ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας ἀπεδεοῦτο κυριολεκτικῶς, καὶ ἦτο ἄξιον τῆς τιμῆς αὐτῆς καὶ τοῦ θαυμασμοῦ του, διότι κατώρθωσε νὰ ξαναζωντανέψῃ τὴν ἀρχαίαν τραγῳδίαν τοῦ Αἰσχύλου καὶ νὰ κάμῃ τόσας χιλιάδας ἀνθρώπων νὰ συρρεύσουν ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰ ὑπέροχον ποιητικὸν ἔργον τοῦ ἀρχαίου τραγῳδοῦ.

— Ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πρέπει νὰ ἐνισχύσουν τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν τοῦ ζεύγους Σικελιανοῦ, ἵνα συμπληρώσῃ τὸν ναὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως, ὡς ὁ ἴδιος ὀνόμασε εἰς ἕνα λόγον του τὸ Δελφικὸν ἔργον.

ΤΕΟ....

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Μία κομψὴ πρόσκλησις ἀνηγγειλε σὲ ὀλιγάριθμον ἐκλεκτὸν κύκλον δεξιώσεων παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ι. Σεφτέρη.

— Ἡ πρόσκλησις, κατὰ τὴν ἀγγλικὴν μόδαν, ἔγραφε : «Τοῦμήτ», ἤτοι νὰ συναντηθοῦν τὸν Κόμητα καὶ Κόμησσαν Βόλπι.

— Εἰς τὴν ἀνωτέρω δεξίωσιν περιελαμβάνοντο ὁ Πρίγκηψ καὶ ἡ Πριγκήπισσα Ρούσπολι, ὁ Κόμης καὶ ἡ Κόμησσα Τσῶτ, Ἡ τόσο γνωστὴ στοὺς «Σιδρὸ» κύριος Λαΐδη Λωραὶς, σύζυγος τοῦ τέως Πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας, ὑπέρ ποτὲ εὐμορφη καὶ χαριτωμένη.

— Ἐπίσης παρευρέθησαν ἡ κ. Φ. Σεφτέρη, ἡ κ. Ἑλ. Καποδίστρια, ἡ κ. Π. Καραπάνου καὶ ἡ κ. Ρεγγίνα Βλαστοῦ.

— Σημειώνομεν ἐπίσης τὴν Κόμησσαν Ντὲ Ροσεβὺ καὶ τὰς κυρίας Ἀνδριτσάκη, Βατιμπέλλ, Φορέστη, Σκαραμαγκᾶ καὶ Νταλῆ.

— Ἐπίσης τὰς Δες Γομπόη, Ἀνδριτσάκη, Μίκαν, Σκουζὲ κλπ.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ μας ἐξωφύλλου εἶνε ἔργον τοῦ ζωγράφου Κίφελ καὶ φέρει τὸν τίτλον «Ἡ Μελαγχολική».

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ὁ κ. Τάσος Μαρινόπουλος καὶ ἡ Δὶς Κατὶτ Ζαρουχλιώτου ἐτέλεσαν τοὺς ἀρραβῶνας των. Τοὺς εὐχόμεθα ταχείαν τὴν στέψιν.

Β.

ΟΙ ΣΠΑΡΑΓΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΥΠΟ ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΡΟΖΑ ΛΑΜΠΙΡΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Γαλάζης λίγο ἔλειψε ν' ἀρχίση νὰ ξεφωνίζη ἀπ' τὴ χαρά του. Νόμιζε πὼς ὀνειρευότανε.

Τὸ κλειδὶ τοὔπεσε ἀπὸ τὰ χέρια του.

Γράμμα ἀπ' τὴ Ρόζα, ἀπ' τὴν πολυαγαπημένη του!....

Ἦταν δυνατόν;

Καὶ ριχμένο κάτω ἀπὸ τὴν πόρτα του!.... Πῶς συνέβη αὐτό; Κι' αὐτὸς ποὺ θἄφευγε, χωρὶς νὰ τὸ δῆ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη!....

Πήγαινε νὰ τρελλαθῆ ἀπ' τὴ χαρά του, ἦταν καταζαλισμένος..

Νὰ λοιπὸν ποὺ δὲν τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει ἐντελῶς ὁ Θεός.... Νὰ ποὺ ἡ τύχη τὸν βοηθοῦσε....

Σήκωσε τὰ χέρια του ψηλὰ στὸν οὐρανό, ποὺ μόλις τὸν φώτιζε ἡ αὐγὴ ποὺ ὀχότανε, καὶ ψιθύρισε :

— Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ! Θεέ μου, συγχώρησέ με ποὺ ἀμφέβαλα γιὰ τὴν μεγάλη σου καλοσύνη!.... Θεέ μου, μὴν μᾶς ἐγκαταλείψης πειά....

Μπῆκε κατόπιν στὸ ἀτελιέ του κι' ἄναψε τὴ λάμπα. Ἀνυπομονοῦσε νὰ διαβάση τὸ γράμμα τῆς πολυαγαπημένης του.

Πρὶν τ' ἀνοίξει, τὸ φίλησε πολλὲς-πολλὲς φορές, ψιθυρίζοντας :

— Ρόζα μου, Ρόζα μου, μικροῦλα μου, χουσάφι μου!....

Ἔξαφνα τὰ μάτια του πέσανε στὶς σφραγίδες τοῦ φακέλλου. Μπᾶ!.... Τί παράξενο ἦταν πάλι αὐτό! Τὸ γράμμα δὲν εἶχε τὴ σφραγίδα τοῦ Ταχυδρομείου τῆς πόλεως, ἀπ' τὴν ὁποία ἐστάλη, τῆς Πάτρας δηλαδή.... Γιατὶ συνέβαινε αὐτό; Ἦταν τυχαῖο; Μὰ κι' ὁ φάκελλος ἦταν τσαλακωμένος. Κι' ὅμως τὸ γράμμα ἤρθε ταχυδρομικῶς. Νὰ ἡ σφραγίδα τοῦ Ταχυδρομείου Ἀθηνῶν! Ὁ Γαλάζης στέκεται διστακτικός.... Μήπως στὸ γράμμα αὐτὸ ὑπάρχει ἡ συμφορά, ἡ δυστυχία, τὸ ἀνεπανόρθωτο;

Πῶς ἔφταση τὸ γράμμα στὸ σπίτι του, τὸ καταλάβαινε τώρα καλά. Τὸ παρέλαβε ἡ σπιτονοικοκυρά του κ' ἐπειδὴ ἄργησε νὰ γυρίση, τοῦ τὸρριξε κάτω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Κι' αὐτὸς ποὺ λίγο ἀκόμα καὶ δὲν θὰ τὸβλεπε καὶ θἄφευγε!....

Μὰ δὲν πρέπει νὰ χάνη καιρό. Δὲν πρέπει νὰ χάση τὸ τραῖνο. Ἔξω ἔφεξε ἀρκετά.

Σβύνει τὴ λάμπα του, κλειδώνει καὶ βγαίνει στὸ δρόμο. Θὰ διαβάση τὴν ἐπιστολὴ τῆς ἀγαπημένης του κατηφορίζοντας πρὸς τὴν Ὁμόνοια γιὰ νὰ πάρη ἀμάξι γιὰ τὸ σταθμό.

Ἀνοίγει τὸ φάκελλο καὶ τὰ χέρια του τρέμουν....

Ξεδιπλώνει τὸ γράμμα κ' ἡ καρδιά του φουσκώνει.....

Ὁλόκληρες κόλλες τοὔγραψε ἡ ἀγαπημένη του!....

— Ρόζα μου!.... Ρόζα μου!....

Μὰ ἔξαφνα στέκεται στὴ μέση τοῦ δρόμου, σὰν νὰ μαρμάρωσε. Τὰ μάτια του ἀνοίγουν διάπλατα. Τοῦ πέφτει τὸ καπέλλο....

Κυττάζει τὸ γράμμα καλὰ—καλὰ καὶ ψιθυρίζει κατάπληκτος :

— Νάξος!.... Νάξος!.... Τί θὰ πῆ αὐτό;

Τοῦ φαίνεται πὼς θὰ σωριαστῆ κάτω. Κάπου πρέπει νὰ καθήση. Κυττάει γύρω του καὶ πλησιάζει, χωρὶς δισταγμό, μπρὸς στὴν ἐξώπορτα ἑνὸς σπιτιοῦ. Κάθεται στὸ σκαλοπάτι, ἀφῆνει κάτω τὴ βαλίτσα του κ' ἀρχίζει νὰ διαβάζη, νὰ διαβάζη....

Εὐτυχῶς ποὺ δὲν περνάει κανένας ἀπὸ τὸ δρόμο. Διαφορετικὰ θὰ τὸν πέρνανε γιὰ τρελλό. Μὰ καὶ κάνει σὰν τρελλὸς ὁ Ἀνδρέας ὁ Γαλάζης, ὅσο προχωρεῖ στὸ διάβασμα τῆς ἐπιστολῆς.

Τὰ μάτια του γουρλώνουν, τὰ χέρια του τρέμουν, ἱδρῶτας κυλάει στὸ μέτωπό του, ψιθυρίζει ἀσυνάρτητα λόγια, λόγια ουμπόνιας, μὰ καὶ βρισιὲς καὶ κατάρες :

— Ἀγάπη μου!.... Φτωχό μου παιδί!.... Ἄ, τὸν ἄτιμο, τὸν ἄτιμο!.... Θεέ μου!.... Δὲν εἶνε δυνατόν.... Ἄθλιε!.... Καοῦργε!.... Δολοφόνε!....

Ἕνας σκοπὸς χωροφύλακας περνάει τὴ στιγμὴ αὐτή. Στέκει, κυττάει τὸ Γαλάζη καὶ κουνάει τὸ κεφάλι του. Τὸν παίρνει γιὰ τρελλό!

Μὰ ὁ Ἀνδρέας δὲν ξέρει πειὰ τί γίνεται γύρω του. Οὔτε τὸν ἐνδιαφέρει γιὰ τοὺς διαβάτες π' ἄρχισαν νὰ περνοῦν. Τελειώνει τὴν ἐπιστολή, σκώνεται ἐπάνω, τὴ διπλώνει, τὴν βάζει στὴν τσέπη, ἁρπάζει τὴ βαλίτσα του καὶ τρέχει σὰν δαιμονισμένος, σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦν πρὸς τὸν σταθμὸ τοῦ ἠλεκτρικοῦ.

— Νάξος!... Νάξος!... Τί θὰ πῆ αὐτό;...

Τρέχοντας, μονολογεῖ :

— Ἄ, ἔτσι λοιπόν, ἄθλιε, δολοφόνε, φονηᾶ τοῦ ἰδιου σου τοῦ παιδιοῦ!.... Ἤθελες νὰ μοῦ τὴν φτιάσης.... Μὰ ὁ Θεὸς σὲ τιμωρεῖ, ὅπως σοῦ πρέπει. Ἀχρεῖε.... ἀχρεῖε, θὰ γελάση καλύτερα ἐκεῖνος, ποὺ θὰ γελάση τελευταῖος.... Πάρε λοιπὸν τὸ γαμπρό σου καὶ πήγαινε στὴ Νάξο νὰ κάμης τὸ γάμο.... Νὰ δοῦμε ἂν θὰ βρῆς ἐκεῖ τὴ νύφη.... Ἄ, τώρα πειὰ δὲν θὰ διστάσω καθόλου.... Τώρα θὰ σοῦ φερῶ ὅπως σοῦ ἀξίζει.... Μοῦστειλες τὸ γράμμα σου γιὰ νὰ μὲ γελάσης, μὰ νὰ ποὺ μ' ἔκαμες νἄμαι ἕτοιμος γιὰ ταξειδι.... Καὶ ἀντάμωση στὴ Νάξο, κανάγια, πατέρα ἀσπλαχνε, σκυλλί λυσσασμένο, χρυσοκάνθαρε, τύραννε!....

Ὁ Γαλάζης φτάνει στὸ σταθμὸ καὶ πηδάει στὸ τραῖνο. Ἕνα τόρα τὸν ἀνησυχεῖ. Θἄβρη βαπόρι ποὺ νὰ φεύγη ἀμέσως γιὰ τὴ Νάξο; Θὰ τὸ προλάβη; Ἀπὸ αὐτὸ ἐξαρτῶνται πειὰ ὅλα, ὅλα....

Στὸ Μοναστηράκι ἀγοράζει μιὰ ἐφημερίδα, δυό, τρεῖς, τὶς ἀνοίγει νευρικὰ καὶ κυττάει τὰ δρομολόγια τῶν βαποριῶν.

Ἔξαφνα μιὰ βλαστήμια τοῦ ξεφεύγει :

— Κατάρα!.... Κατάρα!....

Δὲν ἔχει βαπόρι τὸ πρωῒ γιὰ τὰ νησιά. Στὶς πέντε τὸ ἀπόγευμα θὰ φύγη ἕνα.

Χάνει ἔτσι μιὰ μέρα ὁλόκληρη. Γοῦρκεται νὰ σκάση. Μὰ σιγὰ—σιγὰ ἡσυχάζει. Κάθε ἐμπόδιο γιὰ καλό. Κάθεται σ' ἕνα καφενεῖο καὶ σκέφτεται. Ποῦ πάει μόνος του; Ἐκεῖ κάτω θὰ συναντήση δυσκολίες, ἐχθρούς, δόλιους παληανθρώπους. Κόσμο ξένο κι' ἄγνωστο τέλος πάντων. Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴν πάρη μαζύ του ἕνα φίλο του, ἕνα ζωγράφο, ἕνα συνάδελφό του; Δυὸ καλλιτέχνες, σὰν κι' αὐτόν, δυὸ Ἀθηναῖοι μποέμ, θὰ ἦσαν ἱκανοὶ γιὰ τὸ καθετὶ ἐκεῖ κάτω. Τὶ δὲν μποροῦσαν νὰ κάμουν ἀλήθεια δυὸ φίλοι ἀποφασισμένοι;

Αὐτὸ λοιπὸν θὰ γίνη. Ὁ Γαλάζης δὲν διστάζει πειά. Ἔχει καιρὸ ὥς τὸ ἀπόγευμα. Θ' ἀνέβη λοιπὸν στὴν Ἀθήνα καὶ θὰ κανονίση τὰ πάντα. Ἀρκεῖ νὰ μὴν μυριστῆ τίποτα ὁ Λαμπίρης.

Παίρνει τὸ τραῖνο, ἀνεβαίνει ἐπάνω καὶ τραβάει ἴσια γιὸ τὸ καφενεῖο, ποὺ συχνάζουν οἱ συνάδελφοί του. Ὁ Ἄγγελος Λούκης εἶνε ὁ καλύτερος ἀπ' ὅλους. Φίλος εἰλικρινὴς κι' ἀφοσιωμένος, μπορεῖ, τέλειος καλλιτέχνης.

Ὁ Γαλάζης τὸν βρῆκε στὸ καφενεῖο ἀμέσως. Τὸν πῆρε παράμερα καὶ τοῦ ἐξήγησε τὶ συμβαίνει. Ὁ Λούκης ἤξερε ἀρκετὲς λεπτομέρειες γιὰ τὸν ἔρωτα τοῦ Γαλάζη. Μόλις λοιπὸν ἄκουσε τὴν παράκλησι τοῦ φίλου του, πετάχτηκε ἐπάνω καὶ φώναξε :

— Πᾶμε!.... Εἶμαι σύμφωνος!.... Οὐαὶ στοὺς γονεῖς καὶ τοὺς φραγκοδασκάλους!.... Θὰ τὴν κλέψουμε καὶ θὰ φύγουμε.... Ζήτω ἡ μποεμία!....

Ὁ Γαλάζης ἐνθουσιάστηκε.

Ἡ καρδιά του ἀλάφρωσε.

Μόνο ποὺ δὲν ἀγκάλιασε τὸν συνάδελφό του.

— Πότε φεύγουμε; ρώτησε ὁ Λούκης.

— Στὶς πέντε τὸ ἀπόγευμα, τοῦ εἶπε ὁ Γαλάζης.

— Λοιπὸν ἂς μὴ χάνουμε τὸν καιρό μας. Πᾶμε σπίτι μου νὰ ἑτοιμαστῶ καὶ νὰ κλειδώσω. Θὰ κατέβουμε κατόπιν στὸν Πειραιᾶ, θἄμε, θὰ κάμουμε ἕνα γῦρο, θὰ τὰ ποῦμε καὶ ὅταν ἔρθη ἡ ὥρα θὰ ἐπιβιβαστοῦμε.

— Σ' εὐχαριστῶ, σ' εὐχαριστῶ πολύ, τοῦ εἶπε μὲ συγκίνησι ὁ Γαλάζης.

— Νὰ μὴ μ' εὐχαριστῆς καθόλου. Κάνω γιὰ σένα ὅ,τι θἄκανες καὶ σὺ γιὰ μένα. Ἔπειτα ξέρεις, δὲν χωνεύω αὐτοὺς τοὺς ἀνυπόφορους τοὺς πλουσίους, ποὺ ἔχουν καρδιὰ σκληρή, ἀπὸ σίδερο, καὶ ποὺ νομίζουν πὼς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ μὴ παραδοῦχοι, εἶνε γιὰ τὰ σκουπίδια....

('Ακολουθεῖ)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΕΛ

ΦΤΩΧΗ ΜΟΥ ΚΑΡΔΙΑ!...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ φωνή της, καθὼς τραγουδοῦσε, εἶχε πάρει μιὰ ἀνέκφραστη γλυκύτητα. Ὅταν εἶπε καὶ τὸν τελευταῖο στίχο : *«Τό χείζουνε γιὰ μένα»*, ἔκλεισε τὰ μάτια της. Τότε ὁ πρίγκηψ, ὅπως ἄλλοτε, ὅταν τὴν ἐνανούριζε, ἄρχισε νὰ τραγουδᾶη μόνος του τὴ δεύτερη στροφὴ μὲ φωνή, τῆς ὁποίας κάθε τόνος ἦταν καὶ ἕνας λυγμός :

Γιὰ μένα τὸν ἀνοίγουνε — *Ἐκεῖ μονάχα, ἐκεῖ βαθειὰ*
τὸ λάκκο αὐτὸ τὸ μαῦρο. — *κάποια γαλήνη θἄβρω*
Σὲ κεῖνο θὰ μὲ κλείσουνε — *καθὼς θ' ἀκούω τὰ πουλιὰ*
μὲ χέρια σταυρωμένα. — *νὰ κλαῖν πικρὰ γιὰ μένα...*

Τελειώνοντας τὸ μοιρολόγι, ὁ πρίγκηψ ξέσπασε σ' ἀκράτητους λυγμούς. Μὰ τὸ τραγοῦδι εἶχε ἐκπληρώσει τὸν προορισμό του, γιατὶ ἡ Σιμώνη, ἀκούγοντάς το, εἶχε ἀποκοιμηθεῖ, ὅπως ἄλλοτε....

Ὁ πρίγκηψ, βλέποντάς την νὰ κοιμᾶται, τὴν ἀπόθεσε ἡσυχα—ἡσυχα καὶ μ' ἐξαιρετικὴ προσοχὴ στὸ κρεββάτι της.

Ἔπειτα στάθηκε ὄρθιος πλάι της καὶ τὴν ἐκάτταξε. Μιὰ ἀχτίνα ἥλιου ἔπεφτε ἐπάνω στὸ πρόσωπό της καὶ τὸ φώτιζε, ἐνῶ ἀπὸ τὰ ἀνοιχτὰ παράθυρα ἔμπαινε μέσα στὸ δωμάτιο ἡ δροσερὴ αὔρα τῆς θαλάσσης. Ὁ πρίγκηψ εἶχε τὰ χέρια του σταυρωμένα ἐπάνω στὸ στῆθος του, ἐνῶ ἀπὸ τὰ μάτια του κυλοῦσαν στὴ χιονόλευκη γενειάδα του τὰ θερμὰ δάκρυά του....

Ἔξαφνα, βυθισμένος καθὼς ἦταν στοὺς στοχασμούς του, ἄκουσε κοντά του ἕνα ἀδύνατο στεναγμό

Γύρισε ἀμέσως καὶ εἶδε τὴν Ἰνδὴ τροφὸ Παρβατί, ἡ ὁποία γονατιστὴ μπρὸς στὸ κρεββάτι, ἔκλαιγε κι' αὐτή.

— Δυστυχισμένη γυναῖκα! ψιθύρισε. Κι' αὐτὴ τὴν ἀγαπάει ὅσο κ' ἐγώ!

Καὶ ἀπομακρυνόμενος ἀθόρυβα, εἶπε στὴν τροφό :

— Ἀγρύπνα στὸν ὕπνο της, καλή μου Παρβατί... Ψάλλε της μάλιστα, ἂν σοῦ τὸ ζητήση, καὶ κανένα τραγοῦδι....

* * *

Ἡ μικροῦλα Σιμώνη κοιμόταν τώρα ἡσυχα κ' ἔβλεπε ὄνειρα γλυκά.

Σὲ μιὰ στιγμὴ τὰ χέρια της μετακινήθηκαν λίγο καὶ τὰ μισάνοιχτα χείλη της ἐπῆραν κάποια ἔκφρασι εὐτυχίας, ἐνῶ ἐσάλευαν ψιθυρίζοντας λέξεις τρυφερὲς καὶ γεμάτες ἀγάπη.

— Κάρολε, ἔλεγε στὸν ὕπνο της ἡ Σιμώνη, μ' ἀγαπᾶς πολύ;.... Δὲν εἶν' ἔτσι;.... Δὲν μὲ φοβᾶσαι βέβαια, οὔτε καὶ παστεύεις στὶς προφητεῖες, ποὺ μοῦ εἶπε ὁ φακίρης.... Ἔπειτα κ' ἂν ὁ θάνατος θεωρητεῖες, ποὺ μοῦ εἶπε ὁ φακίρης.... Ἔπειτα κ' ἂν ὁ θάνατος θεληση νὰ μὲ πάρη, θὰ φύγουμε μαζύ.... Ἐ, Κάρολε.... Ναί, θὰ φύγουμε μαζύ.... Μαζύ!.... Θὰ πετάξουμε μαζὺ στοὺς οὐρανούς, στοὺς γουμε μαζύ.... Μαζύ!.... Θὰ πετάξουμε μαζὺ στοὺς οὐρανούς, στοὺς κόσμους τοῦ ἀγνώστου.... Δὲν θὰ κρυώνω, δὲν θὰ τρέμω πειὰ ἐκεῖ πάνω.... Θὰ ἔχουμε πάντα τριγύρω μας λουλούδια καὶ θὰ σκουπίζουμε τὴ χαρὰ σὲ ὅλους.... Τί ὡραῖο πρᾶγμα νὰ πεθάνη κανεὶς μαζὺ μὲ τὸ πλᾶσμα ποὺ λατρεύει.....

Ἔτσι, καὶ στὸν ὕπνο ἀκόμη, ἡ φτωχὴ καρδιὰ τῆς Σιμώνης ἔταλλε ἀπὸ ἐρωτα, ἀπὸ ἔρωτα μεγάλο, τρυφερὸ κι' ἀγγελικό....

Ἀκούγοντας τοὺς ψιθυρισμούς της, ἡ Παρβατὶ νόμισε πὼς ἡ νέα εἶχε ξυπνήσει καὶ πὼς ἤθελε νὰ τῆς τραγουδήση τὸ τέλος τοῦ τραγουδιοῦ, ποὺ ὁ πρίγκηψ εἶχε διακόψει πρὸ ὀλίγου. Καὶ ἡ στόργικὴ παραμάνα ἄρχισε νὰ τραγουδᾶη μὲ φωνὴ γεμάτη παράπονο, τὴν τρίτη στροφὴ τοῦ μοιρολογιοῦ :

Καὶ κάθε μέρα θἄρχεται
στὸν τάφο μου ὁ καλός μου
τριαντάφυλλα καὶ δάκρυα
στὴν πλάκα μου γ' ἀφήνη
νὰ κλαίη ἀπαρηγόρητα,
νὰ μοῦ φωνάζη : «Φῶς μου,
ἔλα κοντά μου κι' ἄφησε
τὸν τάφο ποὺ σὲ κλείνει...»

Ἡ Σιμώνη, ἀκούγοντας τὸ τραγοῦδι, ἄνοιξε τὰ μάτια της, καὶ ἐγύρισε ἐπάνω στὸ κρεββάτι, ἐνῶ ἡ Παρβατὶ ἐξακολουθοῦσε :

Μὰ θὰ κοιμοῦμαι ἀξύπνητα — *στὴν ἀγκαλιά του νὰ ριχτῶ*
καὶ τὸ ψυχρό μου στερῶμα — *κι' ἀπ' τὸ γλυκό του στόμα*
νἀφήσω πειά, ἀλλοίμονο, — *νὰ πάρω ἐκεῖνο τὸ φιλὶ*
ποτὲ δὲν θὰ μπορῶ, — *ποὺ τόσο λαχταρῶ!...*

Ἡ Σιμώνη εἶχε ἀνασκωθεῖ πειὰ καὶ κύτταζε τὴν Ἰνδὴ μὲ ἄτειρη τρυφερότητα. Στὸ βλέμμα της ὑπῆρχε ἀκόμη ἡ ἀόριστη ἐκείνη ἔκφρασις ποὺ δίνει ὁ ὕπνος. Ἀλλὰ γρήγορα συνῆλθε ἐντελῶς καὶ φώναξε τὴν τροφὸ μὲ τόνο, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ κάνη πρόσχαρο :

— Παρβατί!

— Παιδί μου! ἀπάντησε ἡ Ἰνδὴ καὶ μὲ ἕνα πήδημα βρέθηκε πλάι στὴν νέα.

— Τί τραγουδᾶς λοιπόν; τὴ ρώτησε ἡ Σιμώνη μὲ τὸν ἴδιο εὔθυμο τόνο.

Ἡ Ἰνδὴ ταράχτηκε, σὰν νὰ εἶχε κάνει κάποια κακὴ πρᾶξι καὶ δὲν ἀπάντησε. Μὰ ἡ Σιμώνη, σὰν νὰ εἶχε ζωογονηθεῖ ξέφρενα, πήδησε ζωηρὰ κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι της καί, ἀγκαλιάζοντας τὴν τροφό, τῆς εἶπε :

— Ὄχι... Μὴν τραγουδᾶς αὐτὰ τὰ πράγματα.... Εἶνε πολὺ θλιβερά.... Μὰ τί εἶχα πάθει πρὸ ὀλίγου καὶ τὰ ζητοῦσα μόνη μου;... Σίγουρα θὰ εἶχα τρελλαθεῖ.... Μιλοῦσα γιὰ τὸ θάνατο.... Τὸν δυστυχισμένο μου τὸ θεῖο!.... Σίγουρα θὰ τὸν ἐλύπησα πολὺ καὶ θὰ τὸν ἔκανα νὰ κλάψη.... Ἔκανα πολὺ κακά.... πολὺ κακά....

Καί, φιλῶντας τὴν τροφό της μὲ ἀγάπη, ἐξακολούθησε :

— Θέλω νὰ ζήσω! Τὸ ἀκοῦς;.... Θέλω νὰ ζήσω!.... Γιατὶ νὰ πεθάνω;.... Εἶμαι νέα καὶ ὄμορφη.... Ἀλήθεια, Παρβατί, δὲν εἶμαι ὄμορφη;

— Εἶσαι τὸ ὡραιότερο κορίτσι τοῦ κόσμου, τῆς ἀπάντησε ἡ τροφός της.

Τότε ἡ Σιμώνη, γελῶντας, τῆς εἶπε :

— Μὰ ὄχι βά.... Ὄχι.... Ἀπατᾶσαι.... Ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ὡραιότερες μου, πολὺ ὡραιότερες μου.... Ἡ Ζερμαὶν ἐξαφνα.... Ἐγὼ δὲν ἔχω δεῖ ὡραιότερη νέα ἀπὸ τὴ Ζερμαίν...

— Ἡ Ζερμαίν, εἶπε ἡ Παρβατί, εἶνε βέβαια ὄμορφη, ἀλλὰ ὄχι ὅσο ἐσύ....

— Ζητᾶς νὰ μὲ κολακέψης; φώναξε ἡ Σιμώνη καὶ ξανακάθησε στὸ κρεββάτι της.

Ἡ Παρβατὶ ἐπλησίασε τὴν νέα καὶ ἄρχισε νὰ τὴν κυττάζη μὲ μητρικὴ περηφάνεια.

— Ἄκουσε, κόρη μου, τῆς εἶπε. Αὐτοὶ ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ξέρουν νὰ σὲ ντύσουν. Ὅλα αὐτὰ τὰ ροῦχα ποὺ ὥρες, δὲν ταιριάζουν σὲ σένα. Ἄφησέ με νὰ σὲ ντύσω ἐγὼ καὶ νὰ δῆς τί ὡραία ποὺ θὰ σὲ κάνω....

Πράγματι, ἡ μονοδιάστατη χαρὰ τῆς φτωχῆς παραμάνας ἦταν νὰ στολίζη σὰν κούκλα τὴν ἀγαπημένη της Σιμώνη.

— Καλά, τῆς εἶπε ἡ νέα. Διασκέδασε, ἀφοῦ θέλεις.... Ἐγὼ θὰ σ' ἀφήσω νὰ μὲ κάνης ὅπως θέλεις. Καὶ πῶς θὰ μὲ ντύσης, ἀλήθεια;

— Σὰν πριγκήπισσα τῆς πατρίδας μας, τῆς ἀπάντησε ἡ Παρβατί. Στὸ δωμάτιο τοῦ θείου σου ὑπάρχει μιὰ εἰκόνα τῆς γιαγιᾶς σου, τῆς πριγκήπισσας. Ἔτσι, ὅπως εἶνε ντυμένη αὐτή, θὰ σὲ ντύσω κι' ἐσένα.... Ἔλα τώρα ν' ἀνέβουμε στὴν κάμαρά σου γιὰ νὰ εἶμαστε ἐκεῖ πιὸ ἥσυχες.

Ἡ ἐμπνευσις τῆς Παρβατὶ εἶχε ἐνθουσιάσει τὴ Σιμώνη, ἡ ὁποία τὴν ἔπαιρνε ἀπ' τὸ χέρι καὶ πήγαν στὸ δωμάτιό της. Ἐκεῖ, ἡ παραμάνα ἐκλεισε ἀπὸ μέσα τὶς πόρτες, σὰν νὰ φοβόταν μήπως τὶς ἔβλεπε κανεὶς ἀδιάκριτος.

Ἀμέσως ἡ Ἰνδὴ ἔβγαλε τὰ εὐρωπαϊκὰ φορέματα τῆς νέας καί, λύνοντας τὰ μαλλιά της, τὰ ἄφησε νὰ χυθοῦν πλούσια ἐπάνω στοὺς ὤμους της. Ἔτσι, ὅπως ἔπεφταν τώρα τὰ μαλλιὰ τῆς Σιμώνης, ἔκαναν νὰ φαντάζη ἀκόμα περισσότερο ἡ ὡμορφιά της. Ἀσφαλῶς, ἂν ὁ Κάρολος τὴν ἔβλεπε ἐκείνη τὴ στιγμή, θὰ ὁμολογοῦσε, ὅτι ποτὲ δὲν τὴν εἶχε δεῖ ὡραιότερη καὶ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἀποσπάση τὰ βλέμματά του ἀπὸ πάνω της.

('Ακολουθεῖ)

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΠΟΥΖΟΥ

Συνέχεια τῶν δραματικῶν γεγονότων τῆς Ἀγέριανης. Ὁ γυιὸς τοῦ Τούρκου τσιφλικούχου κι' ὁ Δῆμος Καλπούζος. Οἱ τρεῖς Ἕλληνες δολοφόνοι. Μιὰ συνταρακτικὴ σκηνή. Ὁ θρῆνος τῆς Λελούδας. Ὁ νεκρὸς κλέφτης Γιάννες Καλπούζης καὶ ἡ ἐκδίκησις του. Κάτω ἀπὸ τὸν «Ἕλατο τοῦ Ἀνδρούτσου». Στὸ σπίτι τοῦ Λάζου. Γιάννος καὶ Βασιλική. Στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. «Εἶμαι ὁ γυιὸς τοῦ Καλπούζου!»

Β'.

Στὸ προηγούμενο φύλλο διηγηθήκαμε τὴν περιέργη ἱστορία τοῦ χωριοῦ τῆς Παρνασσίδος Ἀγόριανη, ποὺ κατέληξε στὴ θανατικὴ καταδίκη τοῦ Ὀθωμανοῦ τσιφλικούχου Ζαΐμη. Συνεχίζομε τὴν ἐξιστόρηση τῶν δραματικῶν αὐτῶν γεγονότων.

Ὁ γυιὸς τοῦ τσιφλικούχου Μουσταφᾶς ἔπνεε μένεα ἐναντίον τοῦ Καλπούζου, καὶ ἤθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ἐκδικηθῆ, γιὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του. Γιὰ τὸ σκοπό του αὐτὸ βρῆκε βοηθοὺς καὶ τρεῖς ἀθλίους χριστιανούς, ἀπὸ τοὺς τ ο υ ρ ν ο φ ί λ ο υ ς ἐκείνους, ποὺ δὲν ἔλειψαν στὶς σκοτεινὲς χρόνια τῆς σκλαβιᾶς. Ὀνομαζόνταν Λάζος, Πάλλας καὶ Ντελησταμάτης. Ἀγοριανίτες καὶ αὐτοὶ ποὺ δὲν ἐχώνεναν τὸν Καλπούζο γιὰ τὴν ἐπιρροή του. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἀνέλαβαν ἐπὶ πληρωμῇ, νὰ δολοφονήσουν τὸν ἐγγονὸ τοῦ Κομνᾶ.

Μιὰ μέρα ὁ Ντελησταμάτης ἐκάλεσε τὸν Καλπούζο σπίτι του, (στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ εὑρισκόμενο) γιὰ νὰ συσκεφθοῦν τάχα γιὰ ζητήματα τοῦ χωριοῦ. Ὁ Καλπούζος, σὰν κάτι νὰ ὑποψιάζονταν, ἐπῆγε ἁρματωμένος... Στὴ μέση τοὺ ἔβαλε δυὸ ἐπίχρυσα πιστόλια κι' ἕνα ἀσημοπάνικο μαχαίρι, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει τὸ ὄνομα τῆς ὥμορφης γυναίκας του, τῆς Λελούδας του.

Μόλις μπῆκε στὸ σπίτι τοῦ Ντελησταμάτη, ἀντίκρυσε νὰ χάνονται κοντὰ στὸ τζάκι, δεξιὰ κι' ὁριστερά, ὁ Λάζος καὶ ὁ Πάλλας. Ὁ Ντελησταμάτης στεκόταν ὄρθιος, στὴ μέση τῆς κάμαρας. Ἅμα εἶδε τὸν Καλπούζο, τὸν ἐδέχτηκε μὲ περιποιήσεις καὶ τοῦ ἔβαλε προσκέφαλο μάλλινο νὰ καθήση, ἀνάμεσα τῶν δύο ἄλλων, κοντὰ στὴ φωτιά. Ἦταν χειμώνας, κι' ἔξω βούιζε ἄγριος βοριᾶς...

Κοντὰ στὴν πόρτα στεκότανε σιωπηλὸς ἕνας Τοῦρκος, δραγάτης τοῦ Μουσταφᾶ.

—Τί θέλει αὐτὸς ἐδῶ; ρώτησε ὁ Καλπούζος.

—Τὸν ἔστειλε ὁ ἀφεντικός του ὁ Μουσταφᾶς, νὰ μᾶς πῆ ὅτι δέχεται νὰ τοῦ πληρώσουμε τὰ μισὰ ἀπὸ τοὺς φόρους ποὺ χρωστάει τὸ χωριὸ κι' ἔτσι νὰ τραβήξη χέρι καὶ νὰ πάψουμε τὶς γκρίνιες, ἀπάντησε ὁ δόλιος Ντελησταμάτης.

—Καλά, νὰ τὸ κουβεντιάσουμε, εἶπε ὁ Καλπούζος καὶ ἐκάθησε ἀνυποψίαστος.

Ἄρχισε τότε μιὰ σχετικὴ συζήτησι μαζὺ μὲ τὸν Λάζο καὶ τὸν Πάλλα.

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ Ντελησταμάτης βγῆκε ἔξω γιὰ λίγη ὥρα, πῆγε σ' ἕνα γείτονά του ποὺ ἤρτειανε ρακί ἀπὸ τσίπουρα, ἤπιε κάμποσο, καὶ ξαναγύρισε ξαναμμένος... Μόλις μπῆκε σπίτι ὥρμησε, καὶ ἁρπάζοντας—ὅπως ἦταν σχεδιασμένο—τὸν Καλπούζο ἀπὸ πίσω, τοῦ κράτησε τὰ μπράτσα, βάζοντας τὸ γόνατό του στὴν πλάτη του. Ὁ Καλπούζος ἀνταμάστηκε καὶ τράβηξε λίγο τὸ μαχαίρι ἀπὸ τὴ θήκη, ἀλλὰ δὲν ἐπρόλαβε ν' ἀποτελειώση, καὶ φίχτηκαν ἐπάνω του οἱ δυὸ ἄλλοι συνωμότες. Ὁ Πάλλας τὸν ὥρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό, ὁ Λάζος τοῦ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ μαχαίρι καὶ τοῦ τὸ ἔμπηξε στὴν κοιλιά! Τότε τὸ θῦμα ἔβαλε μιὰν ἄγρια κραυγή, σὰν σφαξομένου ζώου!... Κι' αὐτὸς ὁ Τοῦρκος ποὺ παρακολουθοῦσε τὴν αἱματηρὴ σκηνὴ συχάθηκε τὸ θέαμα, κι' ἄμα εἶδε τὸν Καλπούζο, μὲ χυμένα ἔξω τὰ ἔντερα, ν' ἀντιπαλεύη ἀκόμη μὲ τοὺς δολοφόνους του, εἶπε:

—Νὰ χαθῆτε, ρωμιοί, μὲ τὰ χάλια σας!

Ἔβγαλε ἀπὲ ὡμέσως τὸ πιστόλι του, ἐπυροβόλησε κατάστηθα τὸν Καλπούζο, κι' ἔφυγε, νὰ φέρη στὸν ἐκδικητικὸν ἀφέντη του τὴν εἴδησι.

Ἔτσι λοιπόν, μὲ τὸν οἰκτρὸ αὐτὸ θάνατο, πέθανε ὁ καλὸς Δήμος Καλπούζος, τὸ καμάρι τῆς Ἀγόριανης... Μετὰ τὸ ἐγκλημά τους, οἱ δολοφόνοι καβάλησαν τ' ἄλογά τους καὶ πήγανε στὰ Σάλωνα, νὰ σμίξουν τὸ Μουσταφᾶ. Σὲ ἀνταμοιβὴ τῆς προδοσίας τους, ὁ τσιφλικοῦχος ἔδωσε στὸ Λάζο καὶ στὸν Πάλλα χωράφια καὶ στὸ Ντελησταμάτη ἕνα ὡραῖο ἄλογο μὲ ἀργυροστόλιστα χάμουρα, καὶ χρήματα.

* * *

Τὴν ὥρα τῆς δολοφονίας ὁ Λελούδα Καλπούζου ἔπλενε στὸ Χάραδρο ποταμὸ τ' ἀσπρόρουχα τοῦ ἀντρός της. Μόλις ἔμαθε τὴν τρομερὴ εἴδησι, ἔτρεξε σκούζοντας στὸ σπίτι τοῦ Ντελησταμάτη κι' ἔπεσε πάνω στὸ πτῶμα τοῦ Δήμου της. Συνάχτηκε ἐκεῖ ὅλο τὸ χωριό, ἐσήκωσαν τὸ σκοτωμένο καὶ τὸν ἔφεραν σπίτι του, ὅπου ἡ γυναίκες τὸν ἔπλυναν, τὸν ἐσαββάνωσαν καὶ τὸν ἔντυσαν μὲ τὰ καλά του. Ἔπειτα ἐκάθησαν γύρω του καὶ ποιρολογοῦσαν

Τὸ σπαραχτικώτερο μοιρολόγι τοῦ τὸ εἶπε ἡ ἀπαρηγόρητη χήρα του. Μὲ ξέπλεγα τὰ μαλλιά, ἡ Λελούδα θρηνοῦσε κι' ἔλεγε:

Δὲ στῶπα, Δῆμο μ' μιὰ φορὰ—λεβέντη μου,
Δὲ στῶπα τρεῖς καὶ πέντε—Καλποῦζο μου,
Τὸ Λάζο μὴν πιστεύεσαι—λεβέντη μαν
Τὸν Πάλλα καὶ Σταμάτη—Καλπούζο μου,
γιατί εἶνε τοῦ Μπενιζαντέ
κι' ὄχτροι 'ναι τοῦ χωριοῦ μας.
Ὁ Μουσταφᾶς τοὺς ἔβαλε
γιὰ νὰ σὲ θανατώσουν,
γιατ' ἤσουν στῦλος τοῦ χωριοῦ
καὶ τῶν Τούρκων ὁ φόβος.
Ἤσουν τ' ἀστρὶ τῆς Ρούμελης
καὶ τὸ δικό μ' καμάρι,
καὶ τώρα βρῆκαν τὸν καιρὸ
γιὰ νὰ σ' ἀποτελειώσουν
ποὺ λείπει ὁ Τράκας κι' ὁ Μηνᾶς
τὰ πρῶτα σου ξαδέρφια.

Ἄρχισε ἔπειτα δεύτερο μοιρολόγι, τὸ ἀκόλουθο:

Συγνέφιασαν οἱ οὐρανοὶ κι' ἀστροπελέ-
(κια ρίχνουν,
Ἡ Ἀγόριανη κι' ἡ Λιάκουρα τὸ σύν-
(τροφό τους χανουν.
Στὸ αἷμα τὸν πελάγωσαν οἱ ἄπιστοι φ-
(νιάδες.
μὲ τὸ μαχαῖρι στὴν καρδιά, ποὺ φέρνει
(τ' ὄνομα μου.
Ἡ γῆς ἐσκίστη τρεῖς φορὲς γιὰ νὰ τοὺς
(καταπιῇ
καὶ πάλι τοὺς ἐξέρναγε, δὲ θέλει τοὺς
(φονιάδες.
Μαυροφορέστε σεῖς βουνὰ κι' Ἀγοριτ-
(νιοπούλες
σὲ Τούρκους σᾶς παράδωσαν οἱ ἄπιστοι
(φονιάδες.

* * *

Ὁ σκοτωμένος ἄφησε ἕνα γυιό... Μετὰ τὴ δολοφονία τοῦ πατερα του, ὁ νεαρὸς Γιάννος Καλπούζος,—ὥμορφος, γενναῖος καὶ λεβέντης, λέει τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι—πῆρε τὰ βουνὰ καὶ γίνηκε κλέφτης.

Πότε-πότε, ἔμπαινε νύχτα στὸ χωριό, ἐπήγαινε στὸ σπίτι τῆς μάνας του, ὅπου ἡ χῆρα τὸν ἀγκάλιαζε, τὸν φιλοῦσε καὶ μὲ λόγια συναρχαχτικά, τοῦ ὑποδαύλιζε τὸ μῖσος στὴν ψυχή, γιὰ τὴν ὀφειλομένη ἐκδίκησι...

Σὰν ἦρθε ὁ καιρός, ὁ νεαρὸς κλέφτης πῆγε καὶ βρῆκε τοὺς συγγενεῖς του Τομαϊαίους, Καλπουζαίους κι' ἄλλους τουρκοπάχους καὶ τέρα του καὶ τὸ Μουσταφᾶ.

Σὲ μιὰ ράχη τοῦ Παρνασσοῦ, στὸ Βαρκὸ βρίσκεται ἕνας γιγάντιος ἔλατος, ποὺ οἱ ντόπιοι τόνε λένε «Ὁ Ἔ λ α τ ο ς τ ο ῦ Ἀ ν δ ρ ο ύ τ σ ο υ», γιατί σ' αὐτὸν συνήθιζε νὰ κάθεται ὁ μέγας ἁρματωλός. Κάτω λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν αὐτὸν ἔλατο συνάχτηκαν οἱ κλέφτες καὶ κάνανε συμβούλιο, νὰ ἐκδικηθοῦν τὸ θάνατο τοῦ Δήμου Καλπούζου. Εἶπαν πολλά, κι' ὁ γυιὸς τοῦ σκοτωμένου τοὺς ἐβεβαίωσε πὼς πολλὲς φορές, στὶς ἄγριες νύχτες τοῦ χειμῶνα, ὁ δολοφονημένος βγαίνει ἀπὸ τὸν τάφο του καὶ τριγυρίζει τὰ βουνὰ καὶ τὰ φουσάνα νὰ τόνε βρῆ. Καὶ πώς, κάθε φορά, ἀκούει τὴ φωνὴ τοῦ πατέρα του νὰ φωνάζη ἀπειλητικά:

—Παιδί μου, Γιάννο, τὸ αἷμα μου!...

Αὐτὸ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι στοὺς συναγμένους· ἐλέφτες, καὶ ἀπεφάσισαν τὰ ἑξῆς: Νὰ εἰσβάλουν τὴ νύχτα στὴν Ἀγόριανη, νὰ αἰχμαλωτίσουν τοὺς τρεῖς δολοφόνους, ἔπειτα νὰ στήσουν καρτέρι τοῦ Μουσταφᾶ καὶ ἀφοῦ τὸν πιάσουν κι' αὐτόν, νὰ τοὺς σφάξουν καὶ τοὺς τέσσερς ἐπάνω στὸν τάφο τοῦ Δήμου Καλπούζου.

* * *

Μετὰ τὴν ἀπόφασι αὐτή, ὁ Γιάννος Καλπούζος ἑτοίμασε σαράντα παλληκάρια καὶ πήγανε νύχτα στὴν Ἀγόριανη. Ἅμα ἐπλησίασαν ἐκεῖ, ὁ Γιάννος ἄφησε τοὺς συντρόφους του σ' ἕνα λόφο, κι' αὐτὸς ἐμπῆκε στὸ χωριό, νὰ κατασκοπεύση γύρω ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν τριῶν δολοφόνων, κι' ἔπειτα νὰ ξαναγυρίση γρήγορα στοὺς συντρόφους του, γιὰ νὰ τοὺς ὁδηγήση ἀσφαλῶς.

Ἡ ὥρα θὰ ἦταν ὥς δεκάτη. Ἄγρυπνοι οἱ κλέφτες, μὲ τὸ καρυοφύλλι στὰ χέρια, καρτεροῦσαν τὸ γυρισμὸ τοῦ Γιάννου. Γρήγορος ἐκεῖνος, ἀλαφροπατῶντας ὅμως, πέρασε τὴ μεσαία γέφυρα τοῦ Χαράδρου καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸ σπίτι τοῦ Λάζου, ποὺ ἦταν παράμερα ἀπὸ τ' ἄλλα, στὴν ἀριστερὴ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ.

Ἔξαφνα, ἐπρόβαλε στὴν αὐλόπορτα ἕνα γυναικεῖο σχῆμα... Ἦταν ἡ κόρη τοῦ Λάζου, Βασιλική, μόλις 17 ἐτῶν, ψηλόκορμη κοπέλια. Ὁ Γιάννος, προσποιούμενος ὅτι εἶνε τάχα ξένος, διαβάτης, τὴν ἐκαλημέρισε καὶ μὲ γλυκειὰ φωνὴ τὴν ἐρώτησε ποῦθε πάει ὁ δρόμος πρὸς τὴν Ἀράχωβα.

Τρομασμένη ἡ κόρη στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ ὡπλισμένου ἀγνώστου, μπῆκε μέσα, ἀλλ' ὁ νεαρὸς κλέφτης, ὑψώνοντας τὴ φωνή, τὴν ταραχάλεσε νὰ σταθῆ μιὰ στιγμὴ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ.

Ἡ κόρη ἀνέβαινε γρήγορα τὴν ἐσωτερικὴ σκάλα, ἀλλὰ μόλις ἄκουσε γιὰ δεύτερη φορὰ τὸ γλυκὸ τόνο τῆς φωνῆς τοῦ νεαροῦ διαβάτη, στάθηκε στὸ κεφαλόσκαλο καὶ γύρισε τὸ κεφάλι. Ἐπάνω θρόνιασε τὸ φύλλωμα μιᾶς τετράφυλλης καρυδιᾶς...

Ὁ Γιάννος ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε στὴν αὐλή. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ξεπήδησε τὸ φεγγάρι ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ, καὶ τὸ φῶς του ἔπεσε ἐπάνω στὸ πεντάμορφο πρόσωπο τῆς κόρης. Στὰ μάτια τοῦ νεαροῦ κλέφτη, ἐφάνταζε τότε ἡ νέα σὰν νεράιδα τοῦ Ψυχαγωγοῦ. Χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ τὸ θέλη, ἐρώτηξε:

—Ἐσὺ εἶσαι ἡ Βασιλικὴ τοῦ Λάζου; Ἐγὼ εἰμαι ὁ Γιάννος τοῦ Καλπούζου!

Συγκίνησις καὶ τρόμος κατέλαβε τὴν κόρη. Σὰν ξέπνοη ὅμως ποὺ ἦταν, δὲν τὰ ἔχασε.

—Ἄχ! ἦρθες γιὰ σκοτώσῃς τὸν πατέρα μου! εἶπε... Δὲν ἔφταιγε ὁ πατέρας μου... Ὁ Μουσταφᾶς εἶνε ὁ αἴτιος!...

Καὶ ἀντὶ νὰ χωθῆ μέσα στὸ σπίτι, κατέβηκε τὴ σκάλα καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὸν ἀρματωμένο Γιάννο, μὲ τὰ χέρια ἑνωμένα, σὲ στάσι ἱκεσίας:

—Αὐτήσου μας! ἔλεγε... Μὴν τὸν σκοτώσῃς!... Στὸ ἀκόλουθο φύλλο θὰ διηγηθοῦμε τὴ δραματικώτατη συνέχεια καὶ τὸ τέλος τῆς ἱστορίας αὐτῆς.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

(Ἀπὸ τὴν περίφημη συλλογὴ τοῦ Leon Treich)

Ἕνας ἀμερικανὸς μεγαλοαστὸς λαγοκοιμᾶται γλυκὰ στὴν πολυθρόνα του, μὲ τὸ κεφάλι βαρὺ ἀπὸ τὰ πολλὰ λικέρ ποὺ ἤπιε κεῖνο τὸ βράδυ, σὲ κάποιο μπὰρ ποὺ λειτουργεῖ χριφὰ ἀπ' τὴν ἀστυνομία. Ὁ γυιός του ὁ Τζίμ,· ἡλικίας δέκα χρόνων, μελετάει κοντά του τὸ γαλλικό του μάθημα. Ὁ πατέρας του, βλέπετε, ἐνδιαφέρεται πολὺ νὰ μάθη ὁ διάδοχός του γαλλικά. Τοῦ ἔχει ἐπιτρέψει μάλιστα, ὁσάκις ἔχει καμμιὰ ἀπορία νὰ τὸν ρωτάη σχετικῶς.

Καὶ ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Τζὶμ εἶνε στενοχωρημένος. Μεβάζει τὸ κεφάλαιο «π ι ε ρ ὶ γ ε ν ῶ ν» καὶ δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβη ποιὰ ὀνόματα εἶνε ἀρσενικὰ καὶ παίρνουν τὸ ἄρθρο l è (le) καὶ ποιὰ θηλυκὰ καὶ παίρνουν τὸ l à (la). Τί γένους εἶνε π.χ. ἡ λέξις κ ὲ ρ (coeur—καρδιά) ; Γι' αὐτὸ γυρίζει πρὸς τὸν πατέρα του καὶ τὸν ρωτάει :

—Μπαμπά, πῶς θὰ ποῦμε: l è k ὲ r (le coeur) ἢ l à k ὲ r (la coeur) ;

Τότε ὁ μισοκοιμισμένος ἀμερικανὸς μεγαλοαστὸς ἀνοίγει λίγο τὰ μάτια του καὶ τοῦ ἀπαντάει:

—Λι - κέρ, παιδί μου... l i k é r !...

* * *

Ὁ Μπρόουν εἶνε ἕνας ἀγαθὸς κάτοικος τοῦ Τεξὰς, ἐξ ἴσου ἁπλοϊκὸς καὶ τεμπέλης. Ἕνα πρωί, ὁ ἰδιοκτήτης κάποιας μεγάλης βίλλας στὴν ἀκτὴ τῆς Φλωρίδος, τὸν εἰσέθωσε γιὰ ὅλη τὴν ἡμέρα, γιὰ νὰ καθαρίση τὸν κῆπο του ἀπὸ τὰ χιόνια, ποὺ εἶχαν πέσει τὴ νύχτα. Κατὰ τὸ μεσημέρι, ὁ ἰδιοκτήτης τῆς βίλλας κατεβαίνει κάτω στὸν κῆπο καὶ βλέπει τὸν Μπρόουν νὰ κάθεται ἀμέριμνος σὲ μιὰ γωνιὰ μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες καὶ μὲ τὸ τσιγάρο στὸ στόμα.

—Μά, Μπρόουν, τοῦ λέει μὲ θυμό, νομίζω πὼς σὲ ἐπλήρωσα γιὰ νὰ βγάλης τὰ χιόνια ἀπὸ τὸν κῆπο μου... Γιατὶ κάθεσαι ἔτσι;...

—Θὰ σοῦ ἐξηγήσω ἀμέσως ἀφεντικό, τί συμβαίνει... ἀπαντάει ἀτάραχος ὁ Μπρόουν. Ὑπενοίκασα σὲ ἄλλον τὴν ἐργασία.... Νά, δέστε τον!

—Καὶ πόσο πληρώνεις τὸν ἐργάτη σου, Μπρόουν; ρωτάει ὁ ἰδιοκτήτης, ἀφοῦ εἶδε ὅτι πράγματι κάποιος τρίτος ἐργαζόταν στὴ θέσι τοῦ Μπρόουν.

—Ὀχτὼ δολλάρια, ἀφεντικό!

—Ὀχτώ; λέει ξαφνιασμένος ὁ ἰδιοκτήτης. Μὰ ἐγὼ σοῦ ἔδωσα μόνο ἑφτά!

Τότε ὁ Μπρόουν ἀνασηκώνει τὸ κεφάλι περήφανα καὶ ἀπαντάει :

—Καὶ τὸ ὅτι θὰ εἶμαι κι' ἐγὼ ἀφεντικός μιὰ ὁλόκληρη μέρα, δὲν ἀξίζει τοὐλάχιστον ἕνα δολλάριο!....

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ

Ἀπὸ τὰ χρονικὰ τῆς κατασκοπείας. Ἕνας μεγαλοφυὴς κατάσκοπος τοῦ Ταλλεϋράνδου στὴ Ρωσσία. Ἡ δρᾶσις του. Οἱ φακελλοι μὲ τὰς συνθέσεις. Ὁ μελλομανὴς ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος. Ἡ ἀνακάλυψίς του. Ἡ λύσις τοῦ μυστηρίου. Ὁ ἀνακτορικὸς χορός. Ὁ Τσάρος ἐνεργεῖ αὐτοπροσώπως. Ὁ Σάντ τὰ κάνει. Ἡ σύλληψις καὶ ὁ τευφεκισμός του...

Πρὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μ. Ναπολέοντος στὴ Ρωσσία ἔφτασε στὴν Πετρούπολι ὡς ἀρχηγὸς τῆς ὀρχήστρας τοῦ ἐκεῖ Γαλλικοῦ Θεάτρου ὁ μουσουργὸς Σάντ. Ὁ ξένος καλλιτέχνης δὲν ἄργησε νὰ γίνῃ γνωστὸς στὴν καλὴ κοινωνία τῆς Ρωσσικῆς πρωτευούσης καὶ ἐκαλεῖτο συχνὰ στὰ μέγαρα τῶν μεγιστάνων καὶ πλουσίων, ὅπου ἐκτέλοῦσε διάφορα κλασικὰ ἔργα. Συγχρόνως συνέθετε καὶ δικά του κομμάτια, τὰ ὁποῖα ἔστελνε στοὺς ἐν Παρισίοις φίλους του, πρὸς ἐκτύπωσιν, ὅπως ἔλεγε.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ρωσσικοῦ ταχυδρομείου συγκατελέγετο καὶ κάποιος μελομανής, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ εἶχε ἀκούσει πολλὰ γιὰ τὸ Γάλλο μουσουργό, ζητοῦσε μὲ ἐπιμονὴ τὶς συνθέσεις του. Βλέποντας δὲ ὅτι ὁ Γάλλος συνθέτης παρέδιδε συχνὰ στὸ ταχυδρομεῖο φακέλλους μὲ ἔργα του καὶ κινούμενος ἀπὸ περιέργειαι ἐντελῶς καλλιτεχνική, δὲν μπόρεσε νὰ ἀνθέξῃ περισσότερο στὸν πειρασμό. Μιὰ μέρα λοιπὸν ποὺ ὁ καλλιτέχνης τοῦ παρέδωσε ἰδιοχείρως ἕνα μεγάλο φάκελλο γιὰ τὴ Γαλλία, τὸν ἄνοιξε καὶ κύτταξε ἀνυπόμονα τὸ περιεχόμενό του. Ἡ ἐκπληξί του ὅμως ἐμεγάλωσε, ὅταν ἀντελήφθη ὅτι ἡ μουσικὲς νότες ποὺ ἦσαν σημειωμένες στὸ χαρτὶ δὲν ἔλεγαν ἀπολύτως τίποτε, δὲν εἶχαν καμμιὰ μουσικὴ ἔννοια, ἦσαν φύδην μίγδην, ἀκατανόητες καὶ ὑποπτες.

Τότε ὁ ὑπάλληλος, ταραγμένος ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψη αὐτή, παρουσιάστηκε στὸν προϊστάμενό του καὶ τοῦ ἐξομολογήθη τὴν πρᾶξι του. Ὁ προϊστάμενός του τὸν ἐπέπληξε γιὰ τὴν παράνομη ἐνέργειά του καὶ τὸν διέταξε νὰ ταχυδρομήση ἀμέσως τὸ φάκελλο σφραγισμένο γιὰ τὴ Γαλλία.

Ἐντωμεταξὺ ὁ Γάλλος συνθέτης ἐξακολουθοῦσε νὰ στέλνῃ φακέλλους μὲ συνθέσεις του στὸ Παρίσι. Αὐτὸ ἐσκανδάλιζε φυσικὰ τὸν ταχυδρομικὸ ὑπάλληλο καὶ μιὰ μέρα ξανάνοιξε ἕναν ἄλλον φάκελλο τοῦ μουσουργοῦ. Μὰ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ νότες ἦσαν ἐντελῶς ἀκατάληπτες, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβη τίποτα ἀπὸ τὴν μυστηριώδη αὐτὴ μουσική.

Ὁ ὑπάλληλος ὑποψιάστηκε τότε καί, χωρὶς νὰ χάση καιρὸ ἐπῆγε καὶ κατάγγειλε τὸ περίεργο αὐτὸ γεγονὸς στὸ γενικὸ διευθυντὴ τῶν ταχυδρομείων, ὁ ὁποῖος κατόπιν πολλῶν κόπων κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ ὅτι τὰ δῆθεν μουσικὰ ἐκεῖνα κομμάτια ἦσαν χρυπτογραφικὲς ἀναφορὲς πρὸς τὸν ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας Ταλλεϋράνδο, ἐκ μέρους τοῦ κατασκόπου του μουσικοῦ.

Τὸ περιστατικὸ αὐτὸ ἔγινε γνωστὸ στὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρο Α' τὴν ἰδια βραδυὰ ἀκριβῶς ποὺ ἔδινε στὴν αὐλὴ του ἕναν ἐπίσημο χορό, στὸν ὁποῖο εἶχε προσκληθῆ καὶ ἡ ὀρχήστρα τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐν λόγῳ μουσουργό.

Ὁ Τσάρος πῆρε τὶς παρτιτοῦρες νότες τοῦ Γάλλου συνθέτου, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ μάλιστα ποὺ ὁ κατάσκοπος-μουσικὸς ἐτοιμάζοταν νὰ διευθύνῃ τὴν ὀρχήστρα, τοῦ τὶς ἔδωλε ἐπάνω στὸ ἀναλόγιό του καὶ τοῦ εἶπε :

—Μᾶς παίζετε, σᾶς παρακαλῶ, αὐτὸ τὸ κομμάτι;....

Ὁ Γάλλος συνθέτης μόλις ἀντίκρυσε τὰ ὑποπτα μουσικὰ του κομμάτια ἐλιποθύμησε καὶ ἔπεσε ἄφωνος.

Δὲν ἔχετε κέρι, εἶπε πιὸ, τοῦ εἶπε τότε ὁ Αὐτοκράτωρ. Καλά, δὲν πειράζει...

Καὶ ἀπομακρύνθηκε χαμογελώντας.

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὰ ξημερώματα, ὁ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας συνελήφθη ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἀστυνομίας κατὰ διαταγὴν τοῦ Τσάρου καὶ κλείστηκε στὸ φρούριο τῆς Πετροπόλεως.

Μετὰ μερικὲς ἑβδομάδες ἔγινε ἡ δίκη του, ἀπεδείχθη ἡ ἐνοχή του καὶ ἐτουφεκίσθη!...

ΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΠΡΩΤΕΣ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ

Ὁ περίφημος γιὰ τὴ μνήμη του Ἰταλὸς Μετζοφάντι ἐγνώριζε 58 γλῶσσες, τὶς ὁποῖες μιλοῦσε καὶ καταλάβαινε ὅλες μὲ τὴν ἰδια εὐκολία. Κάποτε ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Β' τὸν δέχθηκε σὲ ἀκρόασι καὶ ἀφοῦ τοῦ ἐξεδίλωσε τὴν ἀπορία του γιὰ τὸν θαυμασμό του, τὸν ἐρώτησε ἂν εἶχε συναντήσει ἐξαιρετικὴ δυσκολία στὴν ἐκμάθηση τόσων γλωσσῶν.

Ἄ, ὄχι καὶ τόσο μεγάλη, ἀπάντησε ὁ Μετζοφάντι. Μόνον στὶς πρῶτες δεκαπέντε γλῶσσες συνάντησα κάποια δυσκολία.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΙΝΤΡΟΝ

Ο ΠΕΙΡΑΤΗΣ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ

Η Γιζέλα, ἡ κόρη τοῦ βασιληᾶ, μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά, ἀκουμπη σμένη στὸ μαρμαρένιο πεζοῦλι τοῦ μπαλκονιοῦ της, κύτταζε στὴ θάλασσα, ποὺ εἶχε τὸ φωτεινὸ σμαραγδένιο χρῶμα τῶν ματιῶν της, τὴν κύτταζε καὶ σκέφτοταν :

—Ἄχ, Θεέ μου, σὲ ποιὲς ἄραγε ἄγνωστες καὶ μαγικὲς χῶρες νὰ ὁδηγῇ ἡ πράσινη καὶ φωτεινὴ αὐτὴ θάλασσα ; Πῶς ἤθελα νὰ ἐρχόταν ἔξαφνα μὲ τὸ πλοῖο του ἕνα βασιλόπουλο ἀπὸ τὶς ἄγνωστες αὐτὲς χῶρες, καὶ νὰ μὲ πήγαινε στὴ μακρυνή του πατρίδα !.... Ἄχ, θάλασσα, θάλασσα ἀτέραντη, πάντα ἕνα μυστήριο θὰ εἶσαι γιὰ μένα ; Δὲν θὰ ταξειδέψω ποτὲ ἀπάνω στὰ σμαραγδένια σου πλάτη ; Δὲν θὰ μὲ πᾶς κεῖ στὶς χῶρες τὶς μακρυνές, ποὺ τὶς βλέπω κάποτε μέσα στὄνειρό μου ;

Μά, καθὼς τὰ συλλογιζόταν αὐτὰ ἡ χρυσόμαλλη βασιλοπούλα, εἶδε ἕνα μικρὸ πλοῖο νὰ σιμώνῃ πρὸς τὴν ἀκρογιαλιά. Μέσα σ' αὐτό, ἀνάμεσα σὲ στρατιῶτες, εἶδε νὰ στέκεται αἰχμάλωτο, μὲ ἁλυσίδες βαρειὲς στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια, ἕνα παλληκάρι. Τρομαγμένη ἡ Γιζέλα, ἔτρεξε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πατέρα της. Κι' ὁ βασιληᾶς διάταξε ἀμέσως νὰ ὁδηγήσουν μπροστά του τὸν αἰχμάλωτο. Τὸν ἔφεραν λοιπὸν οἱ στρατιῶτες, ἔτσι ἁλυσσοδεμένο ὅπως ἦτανε, μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ βασιληᾶ. Δίπλα στὸν βασιληᾶ, σ' ἕνα θρόνο χαμηλότερο, καθόταν ἡ ξανθὴ βασιλοπούλα. Ὁ αἰχμάλωτος ἦταν πολὺ νέος καὶ πολὺ ὡραῖος. Φαινόταν νὰ εἶνε ἀπὸ γενιὰ βασιλική, εἶχε βλέμμα περήφανο καὶ κομποστασιά μεγαλόπρεπη καὶ ἐπιδλητική. Προχώρησε πρὸς τὸν βασιληᾶ, σέρνοντας τὶς ἁλυσσίδες του, καὶ τὸν κύτταξε ἄφοβα καὶ περήφανα.

Τότε ὁ βασιληᾶς θύμωσε καὶ τοῦ εἶπε :

—Τί ζητοῦσες στὰ δικά μου τ' ἀκρογιάλια, ὦ ξένε ; Πῶς τόλμησες νἄρθῃς ὥς τὶς δικές μου θάλασσες, δὲν ἤξερες ὅτι τὰ πλοῖα μου φυλάνε τὶς ἀκτὲς τῆς χώρας μου καὶ δὲν ἀφήνουν κανένα ξένο νὰ τὶς πλησιάσῃ ; Δὲν ξέρεις ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ βασιληᾶς ὁ παντοδύναμος ὅλου αὐτοῦ τοῦ βασιλείου, καὶ τρέμουν ὅσοι περνοῦν κοντὰ ἀπὸ τὰ σύνορά μου ;

—Κι' ἐγώ, βασιληᾶ μου, εἶπε ὁ αἰχμάλωτος, εἶμαι βασιληᾶς τῆς θάλασσας. Τὸ βασίλειό μου εἶνε πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὸ δικό σου.

—Ἐγώ, εἶπε ὁ βασιληᾶς, ὁρίζω τοὺς περισσότερους ἀνθρώπους τῆς γῆς.

—Κι' ἐγώ, ἀποκρίθηκε ὁ αἰχμάλωτος, ὁρίζω τὰ κύματα, ποὺ εἶνε πολὺ περισσότερα καὶ πιὸ γρήγορα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου. Οἱ ἄνεμοι εἶνε στὶς διαταγές μου, ἡ θύελλες καὶ ἡ καταιγίδες εἶνε οἱ βοηθοί μου. Τὸ πλοῖο μου νικάει καὶ τὰ πιο ἄγρια κύματα. Δὲν πατῶ στὴν γῆ, παρὰ μόνο γιὰ νὰ πάω ἀπὸ αὐτὴν δ,τι μοῦ ἀρέσει. Ὅταν πεθάνω, οἱ σύντροφοί μου δὲν θὰ μὲ θάψουν μέσα στὸ μαῦρο χῶμα. Μιὰ βάρκα κλειστὴ θὰ εἶνε ὁ τάφος μου. Καὶ νεκρὸς θὰ γυρνῶ ἀπὸ θάλασσα σὲ θάλασσα.

—Κυρίαρχε τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, φώναξε ὁ βασιληᾶς. πειρατή, ἀρχηγὲ λησταῖν τῆς θαλάσσης, εἶσαι αἰχμάλωτός μου πειὰ καὶ μπορῶ νὰ σὲ κάνω ὅ,τι θέλω.....

—Δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ κάνῃς τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ μὲ σκοτώσῃς ! ἀπάντησε περιφρονητικὰ ὁ νέος.

—Τότε, εἶπε ὁ βασιληᾶς, θὰ σοῦ κάνω κάτι χειρότερο. Θὰ σὲ κρατήσω γιὰ πάντα σκλάβο μου, βαρειὰ ἁλυσσοδεμένο.

—Ἕνα ἐλεύθερο πουλί, εἶπε ὁ ξένος, ἢ κατορθώνει νὰ ξαναδρῃ τὴν ἐλευθερία του, ὅταν πασπατῶ αἰχμάλωτο, ἢ σπάει τὸ κεφάλι του ἀπάνω στὰ σίδερα τοῦ κλουβιοῦ του !

* * *

Κι' ἔτσι, ὅπως τὸ εἶχε πεῖ, ὁ ὡραῖος αἰχμάλωτος κατώρθωσε νὰ σπάσῃ μιὰ μέρα τὰ δεσμά του καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴ φυλακή του.

Ὅταν τὸ ἔμαθε αὐτό, ὁ βασιληᾶς ἔγινε ἔξω φρενῶν ἀπ' τὸ θυμό του. Μὰ ἡ κόρη του, ἡ Γιζέλα, λυπήθηκε πολύ.

Ἡ χρυσόμαλλη βασιλοπούλα ἦταν τετὰ μελαγχολικὴ καὶ σιωπηλὴ καὶ κύτταζε ἀναστενάζοντας τὴν θάλασσα. Γιατὶ ἡ ὡραία βασιλοπούλα δὲν μποροῦσε νὰ ξεχάσῃ τὸν ὡραῖο πειρατή, ποὺ φεύγοντας, εἶχε πάρει μαζύ του καὶ τὴν καρδιά της.

Μὰ ὅταν μιὰ μέρα ἡ βασιλοπούλα πῆγε νὰ προσευχηθῇ στὴν ἐκκλησία, τὸν εἶδε ἔξαφνα μπροστά της. Θέλησε τότε νὰ φύγῃ μακρυά του, μὰ ἐκεῖνος τῆς εἶπε γλυκά :

—Μὴ φεύγῃς.... Δὲν θὰ σοῦ κάνω κακό, ὡραία κόρη !

—Δυστυχισμένε, τοῦ φώναξε τότε ἡ βασιλοπούλα, γιατὶ δὲν ἔφυγες ἀπὸ τὸν τόπο μας ; Δὲν ξέρεις ὅτι ὁ πατέρας μου σὲ κυνηγάει γιὰ νὰ σὲ σκοτώσῃ ;

—Εἶχα φύγει, ἀπάντησε ὁ νέος, ἀλλὰ ξαναγύρισα.

—Γιατὶ ξαναγύρισες ; ρώτησε ἡ Γιζέλα συγκινημένη.

—Γιατὶ ἤθελα νὰ σὲ ξαναϊδῶ ! τῆς ἀποκρίθηκε ὁ πειρατής.

Τότε ἡ βασιλοπούλα ἄρχισε νὰ τρέμῃ ἀπὸ τὴν χαρά της καὶ τὸν τρομο της συγχρόνως. Ἦταν ἀλήθεια τρομερὸ νὰ μιλᾶ μέσα στὴν ἐκκλησία, αὐτὴ ἡ χριστιανή, μ' ἕναν εἰδωλολάτρη, μ' ἕναν πειρατή !... Μὰ ἦταν ἐπίσης ὡραῖο, ἦταν τόσο γλυκὸ ν' ἀκούῃ ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ συλλογιζόταν ἀκαταπαύστως πῶς κινδύνεψε τὴ ζωή του γιὰ νὰ τὴν ξαναϊδῇ.

Στὸ τέλος ἡ Γιζέλα εἶπε στὸν πειρατή :

—Δὲν πρέπει νὰ μὲ σκέφτεσαι, ὦ ξένε.... Οὔτε κ' ἐγὼ πρέπει νὰ σκέφτουμαι ἐσένα.... Εἶσαι εἰδωλολάτρης καὶ εἶμαι χριστιανή.

—Ἔλα μαζύ μου, τῆς εἶπε τότε ὁ νέος πειρατής. Οἱ θεοί μου θὰ εἶνε θεοί σου. Ἡ θάλασσα θὰ εἶνε τὸ βασίλειό σου καὶ θὰ σ' ἀγαπῶ, ὅσο ἀγαπῶ κι' αὐτή ! Ἔλα μαζύ μου, πανώρια ξανθή, βασιλοπούλα... Σ' ἀγαπῶ. Τὰ μάτια σου τὰ σμαραγδένια μ' ἔχουν μαγέψει. Δὲν μπορῶσα νὰ τὰ ξεχάσω οὔτε στιγμή... Μὲ τραβοῦνε περισσότερο κι' ἀπὸ τὴ θάλασσα ἀκόμα....

—Τότε, εἶπε ἡ βασιλοπούλα, ἂν τὰ μάτια μου σὲ γοητεύουν πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἀπαρνήσου τοὺς θεούς σου καὶ λάτρεψε τὸν δικό μου θεό, γιὰ τὴν ἀγάπη μου.

—Οἱ δικοί μου θεοί, ὦ κόρη, εἶνε ἄγριοι καὶ δυνατοὶ σὰν τὰ στοιχειὰ τῆς θάλασσας... Ὁ δικός σου θεὸς ποιὸς εἶνε ;

Ἡ Γιζέλα ἔδειξε τότε στὸν νέο πειρατὴ τὴν εἰκόνα τοῦ μικροῦ Χριστοῦ, στὸ βάθος τῆς ἐκκλησίας.

—Ὁ δικός μου θεός, τοῦ εἶπε, εἶνε αὐτὸ τὸ μικρὸ παιδάκι... Εἶνε ὁ Χριστός, ποὺ ἀγαπάει ὅσους ἔχουν ἀγνὴ καὶ τρυφερὴ καρδιά, σὰν τὴν καρδιὰ ἑνὸς παιδιοῦ...

—Καλά, ἀποκρίθηκε ὁ σκληρὸς πειρατής. Γιὰ τὴν ἀγάπη σου θὰ προσκυνήσω τὸ θεό σου καὶ θ' ἀλλάξω καρδιά... Ἡ καρδιά μου θὰ γίνῃ γιὰ σένα ἀγνή, τρυφερὴ καὶ δειλή, σὰν τὴν καρδιὰ ἑνὸς μικροῦ παιδιοῦ. Θὰ πέσω, ἐγὼ ὁ σκληρὸς κι' ὁ ὑπερήφανος, στὰ πόδια τοῦ πατέρα σου καὶ θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ μᾶς ἑνώσῃ. Καὶ ποτὲ πειὰ δὲν θ' ἀφήσω τοὺς σιντρόφους μου νὰ πατήσουν στ' ἀκρογιάλια τῆς χώρας σας. Θὰ γίνω ἀπὸ ἐχθρὸς φίλος καὶ σύμμαχος τοῦ πατέρα σου.

—Φοβᾶμαι, εἶπε ἡ βασιλοπούλα, τὴν ὀργὴ τοῦ πατέρα μου. Γι' αὐτὸ ἂς τὸν παρακαλέσουμε καὶ οἱ δυὸ μαζύ. Ἔτσι, ἢ θὰ μᾶς σκοτώσῃ καὶ τοὺς δυὸ ἢ θὰ μᾶς εὐλογήσῃ καὶ θὰ παντρευτοῦμε.

Ἔτσι, ἀλληλοκρατούμενοι ἀπὸ τὸ χέρι, ὁ νέος πειρατὴς καὶ ἡ βασιλοπούλα, πῆγαν στὸ παλάτι. Ὁ φρουρὸς ποὺστεκε στὴν πόρτα τῆς αἴθουσας τοῦ θρόνου, μόλις εἶδε τὸν πειρατή, τράβηξε τὸ μεγάλο σπαθί του. Μὰ ἡ Γιζέλα διέταξε νὰ παραμερίσῃ κ' ἔτσι πῆγαν καὶ γονάτισαν μπρὸς στὸ βασιληᾶ.

Μόλις ὁ φρουρὸς εἶδε τὸν πειρατή, τράβηξε τὸ μεγάλο του σπαθί...

Στὴν ἀρχὴ ὁ βασιληᾶς ἀπόρησε καὶ ὀργίστηκε φοβερά, βλέποντάς τους καὶ τοὺς δυὸ μαζύ. Ἀλλ' ὅταν ἄρχισε νὰ μιλᾶ ὁ νέος, ἡ καρδιά του μαλάκωσε.

—Μεγάλε βασιληᾶ, εἶπε ὁ νέος, δὲν εἶμαι ἕνας κοινὸς κουρσάρος. Ὁ πατέρας μου εἶνε βασιληᾶς, κάτω στὶς χῶρες τοῦ Βορρᾶ. Ἀπὸ παιδὶ μικρὸ μὲ τράβηξε ἡ θάλασσα... Εἶμαι ἀρχηγὸς ὅλων τῶν πλοίων ποὺ διαβαίνουν μακρυά, πέρα ἀπὸ τὶς δικές σου θάλασσες. Σοῦδειξα ὅτι μπορῶ νὰ σπάσω καὶ τὰ πιὸ βαρειὰ δεσμά... Ἂν μὲ σκοτώσῃς, οἱ σύντροφοί μου θ' ἀγριέψουν ὅταν τὸ μάθουν, καὶ θὰ λεηλατήσουν τὶς παραθαλάσσιες χῶρες σου. Εἶνε ἀτρόμητοι καὶ δυνατοί, ὅπως εἶμαι κι' ἐγώ, καὶ θ' ἀναγκασθῇς νὰ πολεμήσῃς μαζύ τους... Ἂν μοῦ δώσῃς τὴν κόρη σου, θὰ γίνουν ὅλοι φίλοι σου, καὶ ποτὲ κανένα ἐχθρικὸ καράβι δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ πλησιάσῃ στὶς ἀκτὲς τῆς χώρας σου....

Ὁ βασιληᾶς σκέφθηκε καλὰ πρὶν ἀπαντήσῃ κ' ὕστερα εἶπε :

—Ὅλα αὐτὰ ποὺ λές, ὦ βασιλόπουλο τοῦ Βορρᾶ, εἶνε σωστά. Φρόνιμα τὰ λόγια σου. Κι' ἀφοῦ ἡ κόρη μου σ' ἀγαπάει, ἂς γίνῃ δική σου...

Τότε ἡ Γιζέλα, ποὺ γονατισμένη ἔκλαιγε σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, χαμογέλασε μὲ χαρὰ καὶ φίλησε τὰ χέρια τοῦ πατέρα της.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ALBERT JEAN

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΦΕΔΩΡ ΤΣΕΣΝΟΚΩΦ

Μιὰ μέρα ποὺ καθόμουν μὲ τὸν φίλο μου Γρηγόρη στὸ καφενεῖο, ἔξαφνα τὸν εἶδα νὰ κοκκινίζῃ καὶ νὰ σφίγγῃ ἀπειλητικὰ τὶς γροθιές του. Παραξενεύτηκα γι' αὐτὸ καὶ τὸν ρώτησα μὲ περιέργεια :

—Τί ἔπαθες ; Τί σοῦ συνέβη ;

—Πρέπει νὰ δώσω ἕναν μπάτσο σ' αὐτὸν ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπο, μοῦ ἀπάντησε καὶ μοῦδειξε ἕναν κύριο ποὖχε μπεῖ αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὸ καφενεῖο.

Κύτταξα τὸν ἄνθρωπο ποὺ μοῦδειχνε, τὸν κύτταξα καλά, τὸν ἀνεγνώρισα καὶ εἶπα στὸ φίλο μου :

—Καὶ τὶ νομίζεις πὼς θὰ κερδίσῃς μ' αὐτό ; Εἶνε, ὅπως βλέπεις, τόσο εὔρωστος, ὥστε μ' ἕνα μόνο κίνημα τοῦ χεριοῦ του θὰ σὲ πετάξῃ κάτω καὶ θὰ γίνῃς γελοῖος στὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τί σοῦκανε αὐτὸς ὁ κύριος ;

—Τί μοῦκανε λέει ; Σκούντησε χτὲς στὸ δρόμο μιὰ κυρία ποὺ συνώδευα καὶ δὲν γύρισε νὰ μοῦ ζητήσῃ συγγνώμην. Πρέπει νὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ μονομαχήσῃ μαζύ μου.

—Μὴ ματαιοπονεῖς, φίλε μου. Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος στὸν κόσμο ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν Φεδὼρ Τσεσνοκὼφ νὰ μονομαχήσῃ.

—Τότε ὁ Φεδὼρ Τσεσνοκὼφ εἶνε ἕνας ἄνανδρος ! μοῦ εἶπε θυμωμένος ὁ Γρηγόρης.

—Ὄχι, φίλε μου, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶνε ἄνανδρος. Εἶνε γενναῖος, εἶνε παλληκάρι. Κύτταξέ τον καλὰ καὶ θὰ πεισθῇς.

Ὁ φίλος μου γύρισε, κύτταξε τὸν Τσεσνοκώφ, ὁ ὁποῖος καθόταν ἀκίνητος στὸ τραπέζι του αὐτὴ τὴ στιγμὴ καί, παρ' ὅλη του τὴ φουρκα, ἀναγκάστηκε νὰ δμολογήσῃ ὅτι πανύψηλος εἶχε ἰδεῖ τόση ὑπερήφανη θλίψη ζωγραφισμένη πάνω σ' ἀνδρικὸ πρόσωπο.

Ὁ Φεδὼρ Τσεσνοκὼφ εἶχε τὸ κεφάλι του γερμένο πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ κρατοῦσε μὲ τὰ δυό του χέρια τοὺς κροτάφους του. Τὰ γαλανά του μάτια κύτταζαν ἄπλανῆ τὸ κενόν. Μπροστά του θὰ περνοῦσαν ἴσως τὴ στιγμὴ αὐτὴ σκοτεινὲς εἰκόνες, γιατὶ ἕνας σπασμὸς ἐτάραζε ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ τὸ χλωμό του πρόσωπο.

—Ἄλλοτε κανεὶς δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ κυττάξῃ τὸν Φεδὼρ Τσεσνοκὼφ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, εἶπα στὸ Γρηγόρη. Ὅποιος θὰ δοκίμαζε νὰ τὸ κάμῃ, θὰ ἐπλήρωνε τὸ θράσος του αὐτὸ μὲ τὴν ζωή του.

—Τὸν γνωρίζεις λοιπὸν ἀπὸ πολὺ καιρό ; μὲ ρώτησε ὁ Γρηγόρης.

—Ἀπὸ τὸ 1909. Ὑπηρετούσαμε στὸ ἴδιο σύνταγμα τῶν Μαύρων Οὐσσάρων. Τὶ ὡραία ἐποχὴ ἦταν ἐκείνη ! Ὅλοι μᾶς ὀνόμαζαν : Οἱ τρεῖς ἀχώριστοι.

—Οἱ τρεῖς ; Ποιὸς ἦταν ὁ τρίτος ;

—Γιὰ νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορία αὐτή, πρέπει νὰ πᾶμε στὸ γραφεῖο μου. Ἂν ἐπαμένῃς νὰ τὴν ἀκούσῃς, ἔλα μαζύ μου.

Σηκωθήκαμε πράγματι κι' ἐγυρίσαμε στὸ γραφεῖο μου. Καθήσαμε ὁ ἕνας ἀντίκρυ στὸν ἄλλο κι' ἄρχισα νὰ τοῦ διηγοῦμαι :

—Ναί, εἴμαστε τρεῖς πιστοὶ κι' ἀχώριστοι φίλοι. Τὸν τρίτο φίλο μας τὸν ἔλεγαν Ἰδὰν Ἐδσεΐνκο. Μόλις τελείωνε ἡ ὑπηρεσία μας, ἦταν ἀδύνατο νὰ ἰδῇ κανεὶς τὸν ἕνα μας, χωρὶς ν' ἀντικρύσῃ καὶ τοὺς δυὸ ἄλλους μαζύ του. Μπροστὰ στὸν Φεδὼρ καὶ σὲ μένα, ὁ Ἰδὰν Ἐδσεΐνκο ἦταν σχεδὸν ἕνα παιδί. Λυγερὸς σὰν κυπαρίσσι, ξανθὸς καὶ μ' ἕνα πρόσωπο ποὺ εἶχε μαγέψει ὅλα τὰ κορίτσια τῆς Πετρουπόλεως. Ἦταν ὅμως καὶ ζωηρὸ παιδί, ἱκανὸ νὰ κάνῃ τὶς μεγαλείτερες τρέλλες. Καὶ ἔξαφνα ἦρθε ἡ συμφορά. Ἀπρόσιτη καὶ τραγική, σὰν κεραυνὸς ἀπὸ ξάστερο οὐρανό. Μιὰ γυναῖκα μπῆρε ἀνάμεσα στὸν Φεδὼρ καὶ στὸν Ἰδὰν καὶ ἀπὸ κεῖνη τὴν ὥρα οἱ δυὸ ἀχώριστοι φίλοι δὲν συλλογίζονταν πειὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ πῶς νὰ καταστρέψῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ἔτσι, δὲν ἄργησαν νὰ λογομαχήσουν. Ἔβρισε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ ἡ μονομαχία μεταξύ τους ἦταν πειὰ ἀναπότρεπτη. Αὐτὸ ὅμως ἰσοδυναμοῦσε μὲ καταστροφή. Ὁ Φεδὼρ ἦταν δεινὸς σκοπευτής. Ὅταν ἔπαιρνε στὰ χέρια του τὸ πιστόλι, ὁ θάνατος στεκόταν στὸ πλευρό του. Ἔκανα ὅ,τι ἦταν δυνατὸν γιὰ νὰ ἐμποδίσω αὐτὴ τὴ μονομαχία. Ἱκέτευσα τὸν Φεδὼρ νὰ λυπηθῇ τὸν Ἰδάν. Ἀλλὰ ἦταν ἀνένδοτος.

—Σοῦ κάνει καρδιὰ νὰ δολοφονήσῃς αὐτὸ τὸ παιδί ; τοῦ φώναξα στὸ τέλος ἀπελπισμένος.

—Τοῦ ἀξίζει, μοῦ εἶπε ψυχρά.

Δὲν μίλησα πειά, μὰ μιὰ ἰδέα κυρίεψε τὸ μυαλό μου : Δὲν πρέπει ὁ Φεδὼρ νὰ σκοτώσῃ τὸν Ἰδὰν ἔτσι, σὰν σκυλί. Πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐμποδισθῇ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, σκεφτόμουν... Μὲ εἶχαν καλέσει κ' ἐμένα ὡς μάρτυρα στὴ μονομαχία. Κι' ὅταν τὰ ξημερώματα ἐφτάσαμε στὸ μέρος ὅπου ἐπρόκειτο νὰ χτυπηθοῦν, ἤμουν ἀποφασισμένος νὰ σώσω τὴ ζωὴ τοῦ Ἰδάν. Ἔστω καὶ μὲ κατεργαριά. Πῆρα λοιπὸν κρυφὰ τὸ πιστόλι τοῦ Φεδὼρ καὶ τὸ κανόνισα ἔτσι, ὥστε ν' ἀλλάξῃ ἡ κατεύθυνσις τῆς σφαίρας. Ἔτσι ἔλπιζα, ἤμουν βέβαιος σχεδόν, ὅτι ἡ σφαῖρα τοῦ Φεδώρ, ὁ ὁποῖος θὰ σκόπευε τὸν Ἰδὰν στὴν καρδιά, θὰ παρεξέκλινε, θὰ περνοῦσε πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του κι' ἔτσι ὁ φίλος μας θὰ ἐσώζετο.

...Ἡ κρίσιμη στιγμὴ ἔφταση τέλος...

... Ὑψωσαν τὰ ὅπλα τους καὶ σκόπευαν...

...Κ' ἔξαφνα δόθηκε τὸ παράγγελμα. Κι' οἱ δυὸ ἀντίπαλοι πυροβόλησαν μαζύ, τὴν ἴδια στιγμή. Μετὰ τὸν πυροβολισμὸ ὅμως, ὁ Φεδὼρ στάθηκε ἀκίνητος στὴ θέσι του, ἐνῶ ὁ Ἰδὰν κλονίσθηκε καὶ ἕνα κῦμα αἵματος βγῆκε ἀπὸ τὸ στόμα του. Μὲ ἕνα πήδημα βρεθήκαμε κι' οἱ δυὸ στὸ πλευρό του. Ποτέ μου δὲν θὰ ξεχάσω τὴ φρίκη καὶ τὴν ἀγωνία τοῦ Φεδώρ, ὅταν βρέθηκε κοντὰ στὸ θῦμα του. Ἔσήκωσε τὸ βλέμμα του ἐπάνω μου καὶ ἐτραύλισε :

—Πέθανε !.... Θεέ μου !.... Θεέ μου !.... Πῶς μπόρεσα νὰ κάμω ἕνα τέτοιο πρᾶγμα !.... Πῶς ἔγινε αὐτό !...

Τὸν κύτταζα ἀμίλητος, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ πῶ μιὰ λέξι.

Τότε αὐτὸς μοῦ ἐξήγησε μὲ φωνὴ ποὺτρεμε ἀπὸ τὴ λύπη :

—Ἄκουσε, φίλε μου.... Δὲν σκόπευα νὰ σκοτώσω τὸν Ἰδάν. Ἤμουν ἀποφασισμένος νὰ τὸν πληγώσω μόνον. Τὸν ἐσημάδευα λιγάκι στὸ πόδι.... Μά, παραδόξως, ἡ σφαῖρα τὸν βρῆκε στὴν καρδιά. Πῶς μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ;

Εἶχα σχεδὸν πειραθῇ ἀπὸ φρίκη ἀκούγοντας τὰ λόγια του. Ἔβλεπα καθαρά, ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶχα σκοτώσει τὸν Ἰδάν, ἀντὶ νὰ τὸν σώσω.

—Φεδώρ, σήκω ἐπάνω, εἶπα στὸ φίλο μου, προσπαθοῦντας νὰ τὸν παρηγορήσω. Εἶσαι ἐντελῶς ἀθῶος γιὰ τὸ θάνατο αὐτό.

Ὁ Φεδὼρ ἐσήκωσε τότε τὸ βλέμμα του στὰ μάτια μου καὶ μοῦ εἶπε μὲ βαθειὰ φωνή :

—Στὸ πτῶμα τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ παιδιοῦ, σοῦ ὁρκίζομαι, ὅτι ἡ μονομαχία αὐτὴ δὲ εἶνε ἡ τελευταία μου !....

—Καταλαβαίνεις λοιπὸν τώρα, εἶπα στὸ Γρηγόρη, τελειώνοντας τὴ διήγησί μου, γιατὶ ὁ Φεδὼρ Τσεσνοκὼφ δὲν θὰ μονομαχήσῃ μαζύ σου, ὁποιαδήποτε κι' ἂν εἶνε ἡ αἰφορμή, ὁσοδήποτε κι' ἂν ἐπιμένῃς....

ALBERT JEAN

Καθήσαμε ὁ ἕνας ἀντίκρυ στὸν ἄλλο κι' ἄρχισα νὰ τοῦ διηγοῦμαι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΡΩΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Ὁ Ἀνδρόνικος ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴν κίνησι... Φιλοδοξίες ποὺ κοιμῶνται καὶ περιμένουν τὴν κατάλληλη ὥρα γιὰ νὰ ξυπνήσουν... Ὁ θάνατος τοῦ Μανουήλ. Οἱ εὐγενεῖς τοῦ Βυζαντίου ἐρωτοτροποῦν πρὸς τὴ χήρα του. Ὁ πρωτοσέβαστος Ἀλέξιος, ὁ εὐσεβέστερος τῆς αὐτοκρατείρας. Βυζαντινοὶ καὶ Φράγκοι. Ἡ ἐπανάστασις τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας. Μιὰ μάχη μέσα στὴν Ἁγία Σοφία. Ἡ θριαμβευτικὴ ἐπαναφορὰ τοῦ ἐξορίστου Πατριάρχου. Ὅπου ὅλοι στρέφουν τὰ βλέμματά τους πρὸς τὸν Ἀνδρόνικο, κλπ. κλπ.

ΣΤ'.

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πῶς ὁ Ἀνδρόνικος, ἀφοῦ ἐπέτυχε τὴ συγγνώμη τοῦ ἐξαδέλφου του αὐτοκράτορος Μανουήλ, ξαναγύρισε στὴν Κωνσταντινούπολι, ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια περιπλανήσεων καὶ περιπετειῶν.

Λίγο καιρὸ ὅμως, μετὰ τὴν ἐπιστροφή του, ὁ Μανουήλ, κρίνοντας ὡς ἐπικίνδυνη γι' αὐτὸν τὴν παραμονὴ στὴν πρωτεύουσα ἑνὸς ἀνθρώπου τόσο τολμηροῦ καὶ φιλοδόξου, θεώρησε φρόνιμο νὰ τὸν ἀπομακρύνη ἀπ' αὐτή, στέλλοντάς τον μὲ τιμὲς στὴν πόλι τοῦ Οἰναίου, στὶς ἀκτὲς τοῦ Πόντου, ὅπου τὸν ἐξόριζε μὲ τρόπο.

Ἐκεῖ ὁ Ἀνδρόνικος ἔζησε ἀρκετὸν καιρό, περιβαλλόμενος ἀπὸ κάθε λαμπρότητα, ἔχοντας κοντά του τὴν ἀγαπημένη του Θεοδώρα, τὴν ὁποία ἐξακολουθοῦσε νὰ λατρεύη καὶ ἀναπαυόμενος ἀπὸ τὶς τόσες του περιπέτειες.

Φαινόταν σὰν νὰ εἶχε ἐγκαταλείψει πειὰ ὅλες του τὶς φιλοδοξίες καὶ σὰν νὰ εἶχε ὑποταχθεῖ ὁριστικὰ στὸ Μανουήλ, πρὸς τὸν ὁποῖον, καθὼς καὶ πρὸς τὸν νεαρὸ διάδοχό του, Ἀλέξιο, εἶχε ὁρισθεῖ πίστι καὶ ἀφοσίωσι. Ἔδειχνε ἀκόμα πὼς εἶχε ξεχάσει ὅλες του τὶς παληὲς βλέψεις πρὸς τὸ θρόνο καὶ πὼς τώρα —ποὺ εἶχε φτάσει πειὰ τὰ ἑξῆντα— ἡ τρικυμισμένη ψυχή του εἶχε γαληνέψει ἐντελῶς.

Ὁ Ἀνδρόνικος, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἤσυχης καὶ ἡγεμονικῆς ἐξορίας του, εὐχαριστιόταν νὰ διηγεῖται τὶς παληὲς του περιπέτειες καὶ τὰ κατορθώματά του. Μά, παρὰ τὰ λευκά του μαλλιά, τὸ χαρμὶ του ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη εὔρωστο, τὸ πρόσωπό του νεανικὸ καὶ τὸ πνεῦμα του ζωηρὸ καὶ γεμᾶτο ἀντίληψι.... Ζητοῦσε μόνο τὴν κατάλληλη εὐκαιρία, γιὰ νὰ ξυπνήσουν πάλι μέσα του ὅλες ἡ κοιμισμένες του φιλοδοξίες...

* * *

Ὁ θάνατος τοῦ Μανουήλ, ὁ ὁποῖος πέθανε τὸ 1180, τοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία αὐτή. Ὁ θρόνος τώρα περιήρχετο στὰ χέρια ἑνὸς παιδιοῦ καὶ μᾶς γυναίκας. Ὁ νέος αὐτοκράτωρ, ὁ νεαρὸς Ἀλέξιος, ἦταν μόλις δώδεκα χρόνων. Παιδάκι ἐλαφρόμυαλο καὶ ξένοιαστο, ἀγαποῦσε νὰ περνάη τὶς ἡμέρες του, παίζοντας, ἱππεύοντας καὶ κυνηγώντας, χωρὶς ἀκόμα νὰ ξέρη τί εἶνε ἐξουσία.

Ἡ μητέρα του, ἡ ὁποία βασίλευε ἐν ὀνόματί του, ἦταν ἡ γοητευτικὴ αὐτοκράτειρα Μαρία, ἡ τόσον ὡραία καὶ χαριτωμένη. Μὰ οὔτε κι' αὐτὴ καταλάβαινε περισσότερο ἀπὸ τὸ παιδὶ τὶς ἀξιοσύνες καὶ πολιτική. Γι' αὐτὸ ἀμέσως συγκεντρώθηκαν γύρω της ἕνα σωρὸ φιλόδοξοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦσαν μὲ χίλιες μηχανορραφίες καὶ ραδιουργίες νὰ κερδίσουν τὸν ἔρωτά της ἢ τὴν εὐνοιά της καὶ οἱ ὁποῖοι, γιὰ νὰ τῆς ἀρέσουν, συναγωνιζόντουσαν σὲ κομψότητα.

Ἀπομονωμένη μέσα σ' αὐτὸ τὸ παράδοξο περιβάλλον, νοιώθοντας τὸν ἑαυτό της περιστοιχισμένο ἀπὸ σκάνδαλα καὶ μίση, ἡ νεαρὰ γυναίκα διέπραξε τὴν ἀνοησία νὰ διαλέξη ἕναν εὐνοούμενο μεταξὺ τῶν εὐγενῶν, ποὺ τῆς προσέφεραν τὸν ἔρωτά τους, ἀνοησία ἀκόμα μεγαλείτερη μάλιστα, γιατὶ ἡ ἐκλογή της ἦταν πολὺ κακή.

Ὁ πρωτοσέβαστος Ἀλέξιος, ἕνας ἀνεψιὸς τοῦ Μανουήλ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔπεσε ἡ προτίμησις τῆς αὐτοκρατείρας, ἦταν ἕνας ὡραῖος νέος, κάτω γυναικωτός, ἕνας λαμπρὸς ἱππότης, ὁ ὁποῖος περνοῦσε τὶς ἡμέρες του κομψόμενος καὶ τὶς νύχτες του διασκεδάζοντας. Δὲν εἶχε, ὡς χαρακτήρ, καμμιὰ θέλησι καὶ ἐνεργητικότητα, γιὰ νὰ μπορέση ἡ αὐτοκράτειρα νὰ βασιστῆ στὴν ὑποστήριξί του. Ἔτσι, τὸ μόνο ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιλογῆς της πρὸς αὐτόν, ἦταν νὰ ψυχράνη πολλοὺς εὐγενεῖς, ποὺ εἶχαν δυσαρεστηθεῖ ἐπειδὴ δὲν προτιμήθηκαν καὶ νὰ προκαλέση ἕνα σωρὸ δυσαρεστες διαδόσεις. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἔλεγαν τότε, ὅτι ὁ πρωτοσέβαστος

Ἡ αὐτοκράτειρα καὶ ὁ εὐνοούμενός της βρισκόντουσαν πειὰ σὲ ἀπάγνωσι...

σκόπευε νὰ σφετεριοσθῆ τὸ θρόνο καὶ νὰ παντρευτῆ τὴν αὐτοκράτειρα καὶ ὅτι ἐκείνη εὐνοοῦσε κρυφὰ τὰ σχέδια τοῦ φίλου της.

Συγχρόνως καὶ μιὰ ἄλλη ἀφορμὴ προκάλεσε τὴ δυσαρέσκεια τοῦ λαοῦ τῆς πρωτευούσης κατὰ τῆς αὐτοκρατείρας. Κατὰ τὴν περίοδο τῆς βασιλείας τοῦ συζύγου της, οἱ Φράγκοι, ποὺ λήγαιναν στὸ Βυζάντιο, εὕρισκαν κάθε ὑποστήριξι. Ὁ Μανουὴλ —ὅπως γράφει ὁ ἐπίσκοπος Γουλιέλμος τῆς Τύρου— περιφρονοῦσε τοὺς συγχρόνους του Ἕλληνας, ὡς ἀνθρώπους μαλθακοὺς καὶ θηλυπρεπεῖς καὶ μόνο στοὺς Φράγκους ἐμπιστεύοταν τὶς μεγάλες του ὑποθέσεις, ὑπολογίζοντας στὴν ἀφοσίωσί τους καὶ στὴν ἀνδρεία τους. Ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία, ἀπὸ φυσικὴ της κλίσι καὶ ὁ πρωτοσέβαστος Ἀλέξιος, γιὰ πολιτικοὺς λόγους, θεώρησαν φρόνιμο νὰ ἐξακολουθήσουν παρέχοντες κάθε προστασία καὶ ὑποστήριξι στοὺς Φράγκους, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴ βοηθειά τους σὲ ὥρα ἀνάγκης. Μὰ ὁ λαὸς τοῦ Βυζαντίου καὶ οἱ κληρικοί, οἱ ὁποῖοι τὸν διηύθυναν, μισοῦσαν τοὺς Φράγκους, τόσο ὥστε ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἦταν δημοφιλεστάτη, ἀπεκαλεῖτο τώρα περιφρονητικὰ ἀπ' τὸν ὄχλο ἡ Ξένη.

Ἡ γενικὴ αὐτὴ δυσαρέσκεια δὲν ἄργησε νὰ ἐκδηλωθῆ καὶ μὲ ἔργα. Ἡ κόρη τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο μισοῦσε τὴν πεθερά της καὶ, καθὼς ἦταν γυναίκα ἐνεργητική, τολμηρὴ καὶ ὁρμητική, ὀργάνωσε μιὰ μεγάλη συνωμοσία ἐναντίον της. Μὰ ἡ συνωμοσία δὲν ἄργησε ν' ἀποκαλυφθῆ. Τότε ἡ νεαρὰ πριγκήπισσα, μαζὺ μὲ τὸν νεαρὸ σύζυγό της, τὸν καίσαρα Ρενιὲ ντὲ Μουφερρά, καὶ τοὺς κυριωτέρους ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς των, κατέφυγαν στὴν Ἁγία Σοφία καὶ ἐκεῖ, ἀποφασιστικά, μεταμορφώνοντας τὴν ἐκκλησία σὲ φρούριο, συγκεντρώνοντας γύρω τους ὅσους περισσοτέρους ἐνόπλους μποροῦσαν, ἐτοιμάστηκαν ν' ἀντισταθοῦν μέχρις ἐσχάτων.

Ἡ κατάστασις ἦταν σοβαρά, γιατὶ καὶ ὁ λαὸς εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐξεγείρεται ὑπὲρ τῶν συνωμοτῶν, ὁ δὲ κλῆρος, μὲ τὸν πατριάρχη ἐπὶ κεφαλῆς, εἶχε λάβει φανερὰ τὸ μέρος του.

Ἡ αὐτοκράτειρα, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ εὐνοουμένου της, γιὰ νὰ τελειώνη αὐτὴ ἡ κατάστασις, τῆς ὁποίας ἡ παράτασις δὲν τοὺς ἐσυμφερε καθόλου, διέταξε τὸ στρατὸ νὰ ἐπιτεθῆ ἐναντίον τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἔτσι ἄρχισε μιὰ ἄγρια μάχη, κάτω ἀπὸ τὰ προπύλαια τοῦ ἱεροῦ κτιρίου.

Τότε ὁ πατριάρχης, φορῶντας τὰ λαμπρότερά του ἅμφια, μπῆκε στὴ μέση τῶν διαμαχομένων καὶ κατόρθωσε νὰ τοὺς χωρίση.

Ἡ μάχη αὐτὴ προκάλεσε μεταξὺ τῶν θρησκολήπτων Βιζαντινῶν τρομερὸ σκάνδαλο. Ἡ βεβήλωσις τοῦ ἱεροῦ καὶ πανσεβάστου ναοῦ τῆς Σοφίας, ἔκανε ἀκόμα πιὸ ἀντιπαθεῖς αὐτοὺς ποὺ εἶχαν διατάξει τὴν ἐπίθεσι.

Ἡ αὐτοκράτειρα καὶ ὁ εὐνοούμενός της βρισκόντουσαν πειὰ σὲ ἀπόγνωσι. Ἔτσι ἀναγκάστηκαν στὸ τέλος νὰ δώσουν ἀμνηστία στοὺς ἐπαναστάτες, ὁμολογῶντας τὴν ἀδυναμία τους νὰ ἐπιβάλουν τὴν τάξι. Ὡστόσο, ὁ πρωτοσέβαστος Ἀλέξιος θέλησε νὰ τιμωρήση τὸν πατριάρχη γιὰ τὴν εἴνοια ποὺ εἶχε δείξει στοὺς ἐπαναστάτες, καὶ τὸν ἐξόρισε σ' ἕνα μοναστῆρι. Μὰ ἀμέσως ὅλος ὁ λαὸς τῆς πρωτευούσης σηκώθηκε ὑπὲρ τοῦ ἐξορίστου καὶ τὸν ξανάφερε θριαμβευτικὰ στὴν Ἁγία Σοφία, περνῶντας ἀπ' τοὺς δρόμους ποὺ μοσχοβολοῦσαν ἀπὸ θυμιάματα καὶ λιβανωτὸ καὶ ποὺ ἀντιχοῦσαν ἀπὸ τὶς ἐπευφημίες.

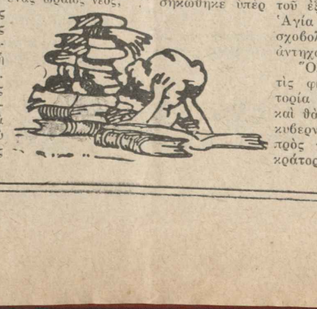

Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἐπεισόδια ἐξυπηρετοῦσαν περίφημα τὶς φιλοδοξίες τοῦ Ἀνδρονίκου. Ὅλη ἡ αὐτοκρατορία ζητοῦσε τώρα ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θὰ τὴν ἔσωζε καὶ θὰ τὴν ἀπήλλασσε ἀπὸ τὸ μισητὸ ζεῦγος ποὺ τὴν κυβερνοῦσε καὶ ὅλοι ἐστρεφαν τὰ βλέμματά τους πρὸς τὸν θρυλικὸ ἐξάδελφο τοῦ πεθαμένου αὐτοκράτορος. Συγχρόνως εἶχαν ἀρχίσει νὰ κυκλοφοροῦν διάφορες προφητεῖες, ἡ ὁποῖες ἔλεγαν ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος θὰ γίνη αὐτοκράτωρ καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἔδινε πίστι στὶς προφητεῖες αὐτές. Ἔτσι ὁ Ἀνδρόνικος ἐθεωρεῖτο πειὰ σὰν ἕνας ἐθνικὸς ἥρως, ἕνας ἡμίθεος. Ἡ πριγκήπισσα Μαρία, ὅταν ἔκανε τὴν ἐπανάστασί της, τοῦ ἔγραψε ἱκετεύοντάς τον νὰ ἐπέμβη. Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ πολλὰ ἄλλα μεγάλα πρόσωπα τῆς αὐτοκρατορίας, βεβαιώνοντάς τον συγχρόνως, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς ἦταν μὲ τὸ μέρος του.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Πῶς ἔγινε ὁ Ἀνδρόνικος αὐτοκράτωρ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΔΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Η ΑΠΟΘΕΩΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ

Ἀπὸ τὸ Φερνὲ στὸ Παρίσι. Ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ στὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα. Ἀληθινὸ προσκύνημα. Ἐπίσημοι, εὐγενεῖς, καλλιτέχναι, μεγάλοι ἄνδρες. Βολταῖρος καὶ Φραγκλίνος. Ἡ εὐχὴ τοῦ φιλοσόφου στὸν ἔγγονο τοῦ μεγάλου Ἀμερικανοῦ. Ἡ πρώτη τῆς «Εἰρήνης». Ὁ Βολταῖρος ἀποθεώνεται. Ὅπου ἡ δόξα τὸν κουράζει. Ἡ τελευταίες του ἡμέρες, κτλ.

ΛΙΓΟΙ ἄνθρωποι ἐδοκίμασαν τὴν γλύκα καὶ τὶς συγκινήσεις τῆς δόξας, σ' ὅσο βαθμὸ ὁ μεγάλος Γάλλος συγγραφεὺς καὶ φιλόσοφος τοῦ 18ου αἰῶνος, Βολταῖρος.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι ἑφτὰ χρόνια, στὰ γεράματά του πειά, ἐπῆγε ἀπὸ τὸ Φερνὲ τῆς Ἑλβετίας ὅπου ἐμόναζε, στὸ Παρίσι, ὁ λαὸς τῆς μεγαλουπόλεως, τρελλὸς ἀπὸ ἐνθουσιασμό, τὸν ὑπεδέχθη σὰν βασιληᾶ, τοῦ ἔκανε τιμὲς ἀληθινὰ βασιλικές, τόσο μεγάλες, τόσο πρωτοφανεῖς, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐσκιάσθη καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου 16ου, ἡ αἴγλη.

Ποτὲ συγγραφεὺς δὲν ἐγνώρισε παρόμοιο θρίαμβο, καὶ εἶχε δίκαιο ὁ ἀκαδημαϊκὸς Λιτνὲ νὰ γράψη ὅτι «*ὁ Βολταῖρος πέθανε ἀπὸ... τὴν κόπωσι τῆς δόξας*».

Ὁ Βολταῖρος δὲν εἶχε διάθεσι νὰ πάη γιὰ ἐποχὴ αὐτὴ στὸ Παρίσι, στὴν ἡλικία ποὺ βρισκότανε, ἂν δὲν τὸν παρακινοῦσε ἡ ἀγαπημένη του ἀνεψιά, κυρία Ντενὶ ποὺ εἶχε διορισθεῖ τὸ Φερνέ, στὸ ὁποῖο χρόνια ὁλόκληρα ἔμενε μὲ τὸν Βολταῖρο. Ἡ κ. Ντενὶ πόθοῦσε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴ Γαλλικὴ πρωτεύουσα γιὰ νὰ ξεσκάση λιγάκι.

Ὁ Βολταῖρος ἦταν τότε 84 χρόνων, ἀλλὰ ἀκμαῖος ἀκόμα. Δὲν ἄργησε λοιπὸν νὰ ὑποχωρήσῃ στὸ καπρίτσιο τῆς ἀνεψιᾶς του.

Στὶς 3 Φεβρουαρίου τοῦ 1778 ξεκίνησαν γιὰ τὸ Παρίσι. Τὸ ταξεῖδι τους ἐβάσταξε ἑφτὰ μέρες. Καὶ στὶς δέκα τοῦ μηνός, στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα, τὸ ταξειδιωτικὸ λεωφορεῖο τοῦ φιλοσόφου σταμάτησε στὸ Φονταινεμπλό, πρᾶστειο τοῦ Παρισιοῦ, ὅπου γινότανε ὁ ἔλεγχος τῶν εἰσαγομένων στὴν πρωτεύουσα, ἐμπορευμάτων.

—Ἔχετε τίποτε νὰ δηλώσετε ; ρώτησε τὸν Βολταῖρο ἕνας ὑπάλληλος τοῦ φόρου, ἀνοίγοντας τὴν πόρτα τοῦ ἀμαξιοῦ.

—Τὸ μόνο λαθρεμπόριο ἐδῶ μέσα εἶμαι ἐγώ, ἀπάντησε χαμογελῶντας πονηρὰ ὁ διαβολοφιλόσοφος.

* * *

Ὅταν ἔφτασε στὸ Παρίσι ὁ Βολταῖρος, τὸν πρῶτο ποὺ ἔπεσε νὰ ἐπισκεφθῆ ἦταν ὁ φίλος του Ντ' Ἀρτανθάλ. Μόλις τὸν εἶδε ὁ φιλόσοφος, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του, λέγοντας :

—Φίλε μου, διέκοψα τὴν ἐπιθανάτιο ἀγωνία μου γιὰ νὰρθω νὰ σὲ ἰδῶ !...

Ὁ Ντ' Ἀρξαντάλ, μὲ μάτια δακρυσμένα ἀπὸ τὴν συγκίνησι, ἀπάντησε :

—Σ' εὐχαριστῶ ! Μόνον φίλοι σὰν καὶ σένα μποροῦν νὰ βρίσκουν τέτοια λόγια γιὰ κείνους π' ἀγαποῦν.

Συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ντ' Ἀρξαντάλ ὁ Βολταῖρος ἐπῆγε στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ μαρκησίου ντὲ Βιλέτ, ὅπου καὶ φιλοξενήθηκε καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς του στὸ Παρίσι. Ὁ κόσμος ἐντωμεταξὺ εἶχε μάθει τὴν ἄφιξί του καὶ πλῆθος θαυμαστῶν τοῦ φιλοσόφου μαζεύτηκε μπροστὰ στὸ μέγαρο ξεσπῶντας στὶς πιὸ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγές.

Ὁ Βολταῖρος προβάλλει στὸ παράθυρο καὶ χαιρετᾶ. Τότε μιὰ φρενίτις ἐνθουσιασμοῦ τρικυμίζει τὰ πλήθη.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ ἀνοροὴ τοῦ πλήθους γίνεται ἀκόμη μεγαλείτερη. Ἡ κίνησις στοὺς δρόμους, μπροστὰ στὸ μέγαρο τοῦ Βιλέτ, δυσχεραίνεται. Συγχρόνως ἀρχίζουν νὰ προσέρχωνται διάφοροι ἐπίσημοι γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴ σειρὰ των στὸν ἔνδοξο φιλόσοφο. Ἐκ μέρους τοῦ Γαλλικοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ἐπεσκέφθησαν τὸν Βολταῖρο ὁ τραγῳδὸς Μπελκούρ καὶ ἡ νέα καὶ ὡραία ἠθοποιὸς δὶς Κλαιρόν. Τίποτε δὲ δὲν συγκίνησε τόσο πολὺ τὸν Βολταῖρο, ὅσο τὰ δάκρυα τῆς ὡμορφῆς αὐτῆς ἠθοποιοῦ, ποὺ γονάτισε σιωπηλὴ μπροστά του καὶ ἀπίθωσε ἑνωμένα τὰ χέρια της πάνω στὸ κάθισμά του.

Ὁ Βολταῖρος εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν.

Ἐπίσης ὁ μουσουργὸς Γκλοὺκ ποὺ ἔτρεξε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ ἀπὸ τοὺς πρώτους, τοῦ εἶπε :

—Μὲ περιμένουν στὴν Αὐλὴ τῆς Βιέννης. Ἀνέβαλα ὅμως τὸ ταξεῖδι μου γιὰ νὰρθω νὰ σᾶς χαιρετήσω !

* * *

Μεταξὺ τῶν παρεπιδημούντων τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὸ Παρίσι ξένων, ἦταν καὶ ὁ διάσημος Ἀμερικανὸς φυσιοδίφης Φραγκλῖνος, ἔνδοξος ὅσον καὶ ὁ Βολταῖρος. Ὁ Φραγκλῖνος ἔσπευσε μεταξὺ τῶν πρώτων νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Βολταῖρο.

Ἡ συνομιλία μεταξὺ τῶν δύο ἐνδόξων γερόντων ἄρχισε στὴν ἀγγλικὴ καὶ τελείωσε στὴν γαλλική.

Στὴν ἐπίσκεψί του αὐτὴ ὁ Φραγκλῖνος εἶχε πάρει μαζύ του καὶ τὸν νεαρώτατο ἔγγονό του. Ὅταν ἔφευγαν ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ φιλοσόφου, τοῦ εἶπε :

—Παιδί μου, παρακάλεσε τὸν κ. Βολταῖρο νὰ σοῦ δώσῃ τὴν εὐλογία του. Θὰ σοῦ φέρῃ εὐτυχία !

Τότε ὁ μεγάλος φιλόσοφος σηκώθηκε πάνω, ἀκούμπησε τὰ χέρια του στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ, καὶ εἶπε :

—Ὁ Θεός, ἡ ἐλευθερία, ἡ μεγαλοψυχία ! Ἡ τρεῖς αὐτὲς ἀρχὲς ἂς δόηγοῦν στὴ ζωὴ τὸν ἔγγονο τοῦ Φραγκλίνου.

Παρ' ὅλες αὐτὲς τὶ· ἀσχολίες, ὁ Βολταῖρος εὗρισκε καιρὸ νὰ κατιγίνεται καὶ μὲ τὴν ἀγαπημένη του λογοτεχνία. Μαζύ του εἶχε πάρει μιὰ τελειωμένη σχεδὸν τραγῳδία του, τὴν «Εἰρήνη», ἡ ὁποία θὰ παιζότανε στὴν Γαλλικὴ Κωμωδία.

Ἡ πρόβες ἐγίνοντο τὸ πρωῒ στὸ σπίτι του. Στὴν ἠθοποιὸ ποὺ θὰ ἔπαιζε τὸν ρόλο τῆς πρωταγωνιστρίας καὶ ποὺ εἶχε πάει μιὰ μέρα πρωῒ-πρωῒ στὸ σπίτι τον, ὁ Βολταῖρος εἶπε χαμογελῶντας :

—Πέρασα γιὰ χατῆρι σας ὅλη τὴ νύχτα δουλεύοντας, σὰν νὰ ἤμουν εἴκοσι χρόνων. Ξανάγραψα ἕνα μέρος τοῦ ρόλου σας, γιατὶ δὲν μοῦ φαινόταν καλό.

* * *

Ἡ πρώτη παράστασις τῆς «Εἰρήνης» ἔγινε τὴν 16ην Μαρτίου τοῦ 1778. Τὸ ἔργο δὲν πολυάρεσε, καταχειροκροτήθηκε ὅμως, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὸν συγγραφέα, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν πολλὴ κούραση καὶ ἐπειδὴ εἶχε κάνει αἱμοπτυσία, δὲν κατάφερε νὰ παρευρεθῆ στὴν παράστασι. Ὡστόσο ὕστερα ἀπὸ 15 μέρες συνῆλθε καὶ ἐξέρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ παρευρεθῆ στὴν ἕκτη παράστασι τοῦ ἔργου του.

Ἡ παράστασι αὐτὴ ἦταν σωστὴ ἀποθέωσις, ποὺ οὔτε ἔγινε, οὔτε θὰ ξαναγίνῃ ποτὲ σὲ συγγραφέα.

Ὅλοι οἱ δρόμοι οἱ μεταξὺ τοῦ σπιτιοῦ ὅπου ἔμενε ὁ Βολταῖρος καὶ τοῦ θεάτρου ἦσαν κατάμεστοι ἀπὸ κόσμο, ὁ ὁποῖος στὸ πέρασμα τοῦ φιλοσόφου, ξεσπῶσε σὲ φρενιτιώδεις ζητωκραυγὲς καὶ χειροκροτήματα.

Ὁ Βολταῖρος ἐμπῆκε στὴν ἀίθουσα τοῦ θεάτρου μὲ ἦταν γεμάτη ἀπ' τὴν ἀφρόκρεμα τῆς γαλλικῆς ἀριστοκρατίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ ἐκάθησε στὸ θεωρεῖο τῶν αὐλικῶν.

Τότε ὁ ἠθοποιὸς Μπριζὰρ πῆρε στὸ θεωρεῖο ὅπου βρισκόταν ὁ φιλόσοφος κορωνίτσας ἕνα στεφάνι ἀπὸ δάφνες καὶ παρεκάλεσε τὴν κ. Βιλέτ, ποὺ ἀνῆκε σὲ τὸν ἀνδρα της τὸν Βολταῖρο, νὰ ἐκτείνῃ τὸν φιλόσοφο νὰ τὸ φορέσῃ στὸ κεφάλι του. Ἐξαλλοι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸ τότε οἱ θεαταὶ ἀρχίσαν νὰ χειροκροτοῦν, ἐνῶ ὁ ἔνδοξος γέρος φιλόσοφος τοὺς ἀνταπέδιδε τοὺς χαιρετισμοὺς βγάζοντας ἀπὸ τὸ κεφάλι του τὸ στεφάνι.

Οἱ διάδοχοι τοῦ θεάτρου ἦσαν ἀσφυκτικὰ γεμάτοι ἀπὸ κόσμο, τὴ βραδιὰ αὐτή, πολλὲς γυναῖκες ἔστεναν ὀδύρε, καὶ ἄλλες εἶχαν κατέβει ἀπ' τὰ θεωρεῖα τους στὴν πλατεῖα γιὰ νὰ ἰδοῦν καλύτερα τὸν ἥρωα τῆς ἡμέρας.

Λὲν ἦταν χαιρετισμὸς πρὸς ἕνα ὄντῳ, ἔστω καὶ μεγάλον, ἔστω καὶ ἔνδοξο, αὐτὰ ποὺ γινότανε. Ἦταν ἀληθινὴ ἐκλαίωσις λατρείας πρὸς ἕνα Θεό...

Ὅταν τελείωσε ἡ παράστασις, μερικοὶ ἠθοποιοὶ ἔβγαλαν κι' ἔστησαν στὴ μέση τοῦ θεάτρου μιὰ προτομὴ τοῦ φιλοσόφου. Νέα χειροκροτήματα καὶ νέες ἐκλιτικὲς ζητωκραυγὲς ἀκούστηκαν τότε, ἐνῶ μιὰ ἠθοποιὸς ἐστόλιζε μὲ λουλούδια τὴν προτομὴ τοῦ Βολταίρου.

Ἡ ἐκδηλώσεις αὐτὲς τοῦ θαυμασμοῦ τῶν Παρισίνων πρὸς τὸν μεγάλο φιλόσοφο, ἐκράτησαν τρεῖς μῆνες. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Βολταῖρος κουραζότανε καὶ ἐξενευρίζοτανε τόσο πολύ, ὥστε γιὰ νὰ μπορῇ νὰ κοιμηθῇ ἔπινε ὄπιο. Μιὰ βραδυὰ ὅμως, πῆρε μιὰ δόση πολὺ δυνατή, καὶ ἡ κατάστασίς του χειροτέρεψε. Λίγες μέρες ἀργότερα, στὶς 30 Μαΐου τοῦ 1778, στὶς ἕντεκα καὶ τέταρτο τὸ βράδυ, ὁ μεγάλος φιλόσοφος ἀπέθανε !...

Ὁ Βολταῖρος κατὰ τὸ γῆρας του.

ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

ΙΒ'.

Ὁ ἐξ Ἀμερικῆς ὅμως ὁμογενὴς ἐπέμενε νὰ διηγηθῆ κι' αὐτὸς τὴν ἱστορία του κι' ἀναγκάστηκαν νὰ τὸν ἀκούσουν.

Ἄρχισε λοιπὸν νὰ λέη πῶς ὅταν πρωτοπῆγε στὴν Ἀμερικὴ μαζὶ μὲ κάτι ἄλλους πατριῶτες του, τοὺς γέλασε ἕνας μεσίτης, ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ βρίσκουν ἐργασία στοὺς μετανάστες, παίρνοντας ἕνα ἑκατοστάρικο ἀπὸ τὸν καθένα. Ἕνας τέτοιος λοιπὸν τοὺς πῆρε νὰ τοὺς πάη σὲ μιὰ ἄλλη πόλι τῆς Ἀμερικῆς γιὰ νὰ βροῦν δουλειά. Πενῆντα μετανάστες ἦσαν. Ἀπὸ ἑκατὸ δραμὲς πλήρωσε ὁ καθένας. Διόμοιη χιλιάδες δηλαδὴ «ἐτσέπωσε» ὁ φίλος μας. Μόλις τοὺς πῆγε ὅμως ἐκεῖ τοὺς ἄφησε καὶ τὄσκασε.

Ἔπεσε μέσα σὲ μιὰ σκάφη.

—Βρὲ ποῦ εἶνε ὁ μεσίτης;

Μεσίτης ἐδῶ; Μεσίτης ἐκεῖ; Μεσίτης πουθενά! Ἔτσι μερικοὶ ἔμειναν περιπλανώμενοι σὰν ἀλῆτες. Αὐτὸς καὶ δυὸ-τρεῖς ἄλλοι, ἀποφάσισαν νὰ γυρίσουν πάλι στὴ Νέα Ὑόρκη, ἀλλὰ πῶς;

Λεπτὰ γιὰ εἰσιτήριο δὲν εἶχαν.

Ἐκεῖ ὅμως ὑπάρχουν πολλὰ τραῖνα φορτηγά. Πολλοὶ ἀλῆται τὸ λοιπόν, πηδᾶνε ἀπάνω, ἐνῶ αὐτὰ τρέχουν καὶ κρύβουνται μέσα στὰ δέματα. Καμμιὰ φορὰ οἱ ὑπάλληλοι τοὺς ἀνακαλύπτουν καὶ τοὺς πετᾶνε ἔξω, ἐνῶ τὸ τραῖνο τρέχει. Αὐτοὶ ὅμως πηδοῦνε σ' ἄλλο τραῖνο καὶ ἔτσι φθάνουνε στὴ Νέα Ὑόρκη.

—...Ἔτσι τὸ πάθαμε καὶ μεῖς, συνέχισε ὁ ὁμογενής. Τριτώσαμε κάτω ἀπὸ κάτι κασόνια. Μὰ μᾶς ἀνακάλυψε ὁ ὑπάλληλος. Μᾶς βάζει λοιπὸν στὸ κινῆγι κι' ἐφέρναμε βόλτες. Ἐμεῖς, μπρος, κοντά μας αὐτὸς ἐπὶ ὥρα. Ἀλέσαμε ἀρκετὴ ὥρα ἔτσι τὸ σιτάρι, ποὺ λέει κι' ὁ λόγος...

—Καὶ στὸ τέλος;

—Στὸ τέλος ἔκλεισε μιὰ πόρτα καὶ μᾶς ἔπιασε. Μιὰ μᾶς δίνει κάτω ἀπὸ τὸ βαγόνι.

—Σὰν τοὺς γάτους!

—Καὶ χειρότερα! «Πάω, εἶπα, χάθηκα!»

—Καὶ σκοτώθηκες στὸν τόπο; τὸν ρώτησε ἕνας χαζὸς μετανάστης.

—Ὄχι, δὲν σκοτώθηκα. Ἔπεσα πίσω ἀπὸ μιὰ μάντρα, μέσα σὲ μιὰ σκάφη. Μιὰ χοντρὴ Ἀμερικάνα ἔπλενε ἐκεῖ. «Οὐὼτ ις δίς;» Φώναξε σὰν μὲ εἶδε.

—«Ἔπεσα, τῆς λέω, ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο».

—«Χόου!» ἔσκουξε αὐτὴ σὰν παταγάλος.

—«Βέβαια, τῆς λέω. Εἶμαι ἀεροπόρος τρομερός. Ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα!... Συνεχούσθην στὸ ἄπειρο κι' ἔπεσα!»

—Σὲ ποιὰ γλῶσσα, τῆς τὸ ἔλεγες; τὸν ρώτησε ἕνας μετανάστης.

—Δημητσανίτικα!

Καὶ μιὰ ὥμορφη Ἀμερικάνα γιὰ παρηγοριά.

—Ξέρουν στὴν Ἀμερικὴ Δημητσανίτικα;

—Ἄλλο τίποτα! Ἡ μισὴ Ἀμερικὴ εἶνε ἀπὸ τὴ Γορτυνία. Λοιπὸν νὰ μὴν τὰ πολυλογάω, μαζεύτηκε κόσμος ἀρκετὸς ἐκεῖ. —«Ἕνας ἀεροπόρος!» ἔλεγαν ὅλοι, καὶ κύτταζαν οἱ ἄνθρωποι, ποιὸς νὰ μὲ πρωτοπεριποιηθῆ. Μοῦφεραν χρήματα, φαγητὰ καὶ μιὰ ὥμορφη Ἀμερικάνα γιὰ παρηγοριά! Ἄχ, μορὲ παιδιά, ἔχει πολλὰ ἡ Ἀμερικὴ καλούδια. Χαρᾶς τονε ποὺ ξέρει νὰ τὰ γευθῆ. Γιατί εἶνε κουτόκοσμος οἱ Ἀμερικάνοι. Μιὰ ἔξυπνη ράτσα, σὰν καὶ μᾶς, τοὺς κάνει ὅπως θέλει. Νομίζεις πὼς ὁ Μεγαλοδύναμος Θεὸς τὴν ἔκαμε τὴν Ἀμερικὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα!... Οὔτε παραγγελία νἄτανε!...

Οἱ μετανάστες ἔγλυφαν τὰ χείλια τους.

—Ἄχ! πότε νὰ φτάσουν στὴν Ἀμερικὴ κι' ἔφτασαν. Σαλεπιτζίδικο θὰ γίνουν ὅλα!...

—Ὅ,τι θέλουμε θὰ γίνουμε ἐκεῖ!

—Καὶ πρόεδροι Δημοκρατίας!...

* * *

Πλησίαζαν πλέον στὴν Ἀμερική.

Βαπόρια περνοῦσαν τώρα πιὸ συχνά, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, σφυρίζοντας. Τώρα πειὰ δὲν ἀγοιεῦαν τόσο μαζύ τους στὸ βαπόρι ὅταν παράκουγαν. Ἐλευθερία μεγάλη τοὺς εἶχε δοθεῖ. Ἐλευθέρωσαν καὶ τοὺς φυλακισμένους. Τὰ δρια τῆς πρώτης καὶ τῆς τρίτης θέσεως εἶχαν καταργηθεῖ. Πολλοὶ ἀνεβασμένοι ἀπάνω, στῆς πρώτης θέσεως τὴ γέφυρα, σκυμμένοι ἔξω ἀπὸ τὸ βαπόρι, ἔβλεπαν τὴν Ἀμερική, ποὺ ἦταν βυθισμένη μέσα σὲ δμίχλη καὶ καπνούς. Κάτι τὸ βαρὺ τότε πλάκωσε τὴν καρδιά τους, σὰν κάτι μέσα τους νὰ κόπηκε καὶ ἕνα κτυποκάρδι δυνατὸ καὶ μιὰ ἀνατριχίλα τοὺς κυρίεψε.

Τί τοὺς ἦταν, ἄραγε, γραμμένο νὰ τοὺς συμβῆ ἐκεῖ πέρα;

Νέα πατρίδα, νέα ζωή, νέες ἡμέρες, νέες ἀγάπες, νέοι ἄνθρωποι!

Στὰ μυστικά των ὅμως ἐρωτήματα, τίποτε δὲν ἀπαντοῦσε.

Τὸ ἄγνωστο, χαῶδες, ὁμιχλῶδες, σκοτεινὸ καὶ δυσδιάκριτο ξαπλωνότανε ἐμπρός τους.

Τί τοὺς περίμενε ἐκεῖ, Θεέ μου, τί ἡ τύχη ἑκλωβε γι' αὐτούς;

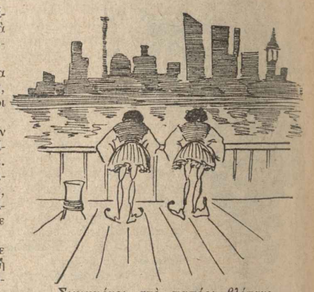

Σκυμμένοι στὸ παπόρι βλέπανε.

Ἀπὸ μακρυά, βροντερὰ ἐρχότανε ὁ θόρυβος τοῦ κόσμου, ὁ θόρυβος τῆς νέας, τῆς ἀγνώστης ζωῆς ποὺ θὰ τοὺς ἄρπαζε καὶ θὰ τοὺς στροβίλιζε, τὸν στρόβιλο τῆς βιοπάλης καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως!...

Καὶ τότε πολλοὶ θυμήθηκαν ἕνα λότο μὲ μολυβένια ἀλογάκια ποὺ χαν δεῖ στὰ μεγάλα τῶν χωριῶν πανηγύρια. Μὲ μιὰ δεκάρα, ποὺ ἔδιναν γιὰ νὰ μάθουνε τὴν τύχη τους, τὰ ἀλογάκια κουρτιζόμενα ἐγύριζαν τριγύρω καὶ ἐστροβιλίζοντο, γιὰ νὰ βγάλουν μιὰ χαρὰ καὶ δέκα ἀπογοητεύσεις γι' αὐτούς.

—Λότος εἶνε καὶ ἡ μετανάστευσις, ὠρὲ παιδιά! «Πασέττο» ἢ ἀναθεματισμένη! "Αν δὲν σὲ φάη ὁ «πρῶτος λύκος» ἢ «σότος» ἢ «τέρτσος» θὲ νὰ ρθῆς! εἶπε κάποιος.

Καὶ ἔτσι τὸ μεγάλο ρεῦμα μεγαλώνει... μεγαλώνει!...

Τὸ παπόρι σφύριξε.

Ἐφθασαν πειά!... Νὰ ἡ Ἀμερική, ἡ Ἀμερική ἡ χρυσὴ καὶ ἡ φαμακομένη!... Ἡ Ἀμερική ποὺ ἐσακάτευε κορμιά, ἡ λάμια ἡ Ἀμερική, ποὺ ρούφηξε τὰ νειάτα μυριάδων μεταναστῶν, ἐρήμωσε χωριά, βαλάντωσε μανάδες, ἐμάραινε ἀδέρφια, καὶ ἔστειλε κατόπιν στὰ χωριὰ τους, σάπιους καὶ τσακισμένους ἐκείνους ποὺ γεροὺς εἶχε παραλάβει. Ποὺ τοὺς ἔστειλε πίσω μὲ μιὰ χοντρὴ χρυσῆ καδένα στὸ στῆθος τους, ὁμοια μὲ πολυτελῆ μαρμάρινο σταυρό, πάνω σ' ἕναν τάφο... Νά, ἡ λάμια ἡ Ἀμερική, ἐκεῖ ἀπέναντι τοὺς περιμένει!...

Ὦ, πῶς θυμοῦνται τώρα τὰ παραμύθια τοῦ παληοῦ καιροῦ, ποὺ ξεκινοῦσε ὁ ἀντρειωμένος νὰ φέρη τὰ χρυσόμηλα καὶ τὴ Πεντάμορφη τοῦ κόσμου!... Ἴδιοι, ἀντρειωμένοι πειὰ κι' αὐτοί. Πριγκηπόπουλα, Ρηγόπουλα τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς φτώχειας!... Μὲ τὸ κοντάρι τῆς ἐλπίδας, τὸ δίκοπο τῆς θελήσεως σπαθὶ καὶ τὸν δυνατό, τῆς μητρικῆς εὐχῆς, τὸν θώρακα, ξεκινοῦν καὶ πηγαίνουν κι' αὐτοὶ γιὰ τὴ Πεντάμορφη, κ' ἔτσι τὸ μεγάλο ρεῦμα μεγαλώνει.... μεγαλώνει....

Τὸ ξέρουν πὼς θὰ βρεθοῦν θηρία στὸ πέρασμά τους, θὰ πολεμήσουν μὲ στοιχειά, θὰ κινδυνέψουν ἀπὸ λάμιες ἀπὸ Στρίγγλες, κ' ἀπὸ Δράκοντας... Πόσα κακὰ τοὺς περιμένουν μὲ νύχια ἀτσάλινα, κοφτερά, γιὰ νὰ τοὺς καταξεσχίσουν!... Ἡ μοναξιά, ἡ ἐρημιά, ἡ φτώχεια, ἡ περιφρόνησις, ἡ πείνα, ἡ δίψα, ἡ κατάπτωσις, τοῦ κόσμου ἡ σκληρότης, ἡ ἀδιαφορία καὶ τὸ κρύο... Τὸ ξέρουν. Θὰ πέσουνε πολλοί, μὰ τέλος κάποιος θὰ νικήση!...

Καὶ καθένας, μέσα στὸν κάποιο τῆς Πεντάμορφης τὸν νικητή, βλέπει τὸν ἑαυτό του!...

Καὶ δραματίζεται μιὰ εὐτυχῆ ἐπάνοδο στὸ χωριό, μὲ ματογυάλια γυάλινα, μὲ ψεύτικο Ἀμερικάνικο χρυσάφι, μὲ κάτι καδένες χοντρές, ἀπὸ κεῖνες ποὺ δένουν τὰ σκυλιά, μὲ «στυλὸ» κοντυλοφόρους στὴν τσέπη κι' ἂς μὴ ξέρουνε νὰ γράψουνε, γεμάτοι πόζα καὶ λέξεις ἀγγλικές.

Ἴδια ρηγόπουλα τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς φτώχειας.

Ὅλοι θὰ τρέξουν νὰ τοὺς χαιρετήσουνε, ὁ Δήμαρχος, ὁ Ἔφορος, ὁ παπᾶς καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης, οἱ ἄνθρωποι ποὺ πρῶτα τοὺς περιφρονοῦσαν, τώρα θὰ τοὺς γλυκομιλοῦν, καὶ θὰ τοὺς βγάζουν τὸ καπέλλο τους καὶ θὰ ρωτοῦν τὴ γνώμη τους γιὰ ὅλα τοῦ χωριοῦ των τὰ ζητήματα, τοῦ Κράτους τὶς δουλειές, τὶς μεγάλες τοῦ κόσμου ὑποθέσεις...

Καὶ αὐτοὶ θὰ λένε ὅλο «Νὸ» ἢ ὅλο «Γιές».

—Τί ἄλλο ξέρουν γιὰ νὰ ποῦνε;... Μήπως σπουδάζαν στὸ Πανεπιστήμιο ἢ μήπως τοὺς εἶχαν γιὰ Προέδρους στὸ Κογκρέσο;... Κι' ὅμως θὰ λένε:

—Ὦ γιές! Στὴν Ἀμερικὴ τοῦτο ἔτσι γίνεται.

—Νό! Νό! Νό! Αὐτὸ ἔτσι τὸ λένε στὴν Ἀμέρικα.

—Ὦ, ἡ εὐτυχισμένη αὐτή, ἡ ποθητὴ ἐπάνοδος στὸ χωριό, ποὺ θὰ περνάνε ἀπὸ τὸ δρόμο, σέρνοντας λίγο τὸ πόδι τους ἀπὸ τὶς κακοπάθειες. Τὰ κορίτσια θὰ τοὺς κυττάζουνε κρυφὰ ἀπὸ τὶς μισοκατεβασμένες γρῦλιες, μὲ λαχτάρα. Κι' ἡ μάνα τους θὰ ξένη στὸ σπίτι τὰ γιομίδια, ἀπὸ τὸ μοναδικὸ στρῶμα τῆς οἰκογενείας, γιὰ νὰ κοιμηθῆ ἀπαλά, βαθειὰ καὶ μαλακὰ ὁ «σανακάρης» ἢ ὁ ὀνειρευμένος της, «γιατί ἔχει καλομάθει στὴν Ἀμερική. Γιατ' ἔγιν' ἄνθρωπος μεγάλος!...»

(Συνέχεια στὸ προσεχὲς)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΠΙΚ - ΝΙΚ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ "Οθωνος ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 20.321.863.41.

—Ἡ βασιλικὴ ἐπαρχήγησις τοῦ "Οθωνος ἀνήρχετο σ' ἕνα ἑκατομμύριο δραχμῶν, τοῦ δὲ Γεωργίου εἰς 1.325.000.

—Ἡ ἐγκατάστασις τοῦ πρώτου ὑποβρυχίου τηλεγραφικοῦ καλωδίου στὴν Ἑλλάδα ἔγινε κατὰ τὸ 1859 καὶ ἐξετείνετο ἀπὸ Πειραιῶς μέχρι Σύρου.

—Ἡ ἐν Ἀθήναις Ρωσσικὴ ἐκκλησία τοῦ ἁγ. Νικοδήμου ἐδρύθη στὴ Ρωσσικὴ Κυβέρνηση διὰ διατάγματος στὶς 6 Ἰουνίου 1861.

—Ἡ σύζυγος τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη ὀνομάζετο Αἰκατερίνη Καρούσου καὶ ἐτάφη στὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Ζακύνθου. Μετὰ ἔτη ἐξέθαψε τὰ ὀστᾶ της καὶ τὰ μετέφερε στὴν Ἀθήνα ὁ Γενναῖος Κολοκοτρώνης.

—Ἡ κατασκευὴ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ἄρχισε στὶς 22 Ἀπριλίου 1822 καὶ ἐτελείωσε στὶς 25 Ἰουνίου 1893, ἑδαπανήθησαν δὲ γι' αὐτὴ 75 ἑκατομμύρια φράγκων.

—Ἡ πρώτη Ἑλληνὶς ἠθοποιὸς ἦταν ἡ Αἰκατερίνη Παναγιώτου καὶ ἡ δευτέρα ἡ Ἀθηνᾶ Φιλιππάκη.

—Πρῶτος μπέης τῆς Μάνης διορίσθηκε ἀπὸ τὸ ναύαρχο Γαῖη Χασὰν πασᾶ κατὰ τὸ 1780 ὁ Τζαννέτος Κουτήφαρης.

—Ἡ πολιορκία τοῦ Ναυπλίου ἄρχισε τὴν 1η Ἀπριλίου 1821 καὶ διήρκεσε μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1822.

—Ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς μας Διονύσιος Σολωμὸς γεννήθηκε στὴ Ζάκυνθο τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1798 καὶ βαφτίστηκε στὶς 8 Ἰουνίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

—Ὁ ὕμνος του πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν ἐγράφηκε τὸ Μάϊο τοῦ 1823 καὶ ἐξετυπώθη γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Μεσολόγγι.

—Ὁ Σολωμὸς ἀτεβίωσε στὴν Κέρκυρα τὴν 9ην Νοεμβρίου 1856 ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ συμφόρησι.

—Ὅπως ἀναφέρεται σὲ μιὰ ἐκτενῆ μελέτη ποὺ ἐγράφη πρὸ 60—70 ἐτῶν γιὰ τὴν ἔδρυση νέου νεκροταφείου στὰς Πάτρας, στὸ παλαιὸ νεκροταφεῖο τῆς πόλεως αὐτῆς, τὸ τῆς Ἀλεξωτίσσης, τὰ ἐνθετα δὲν ἐθάπτοντο, ἀλλὰ ἐρρίπτοντο μέσα σὲ παληά, σαθρὰ κιβώτια, εὑρισκόμενα εἰς μίαν γωνίαν αὐτοῦ.

—Ἔτσι τὰ πτώματα τῶν δυστυχισμένων βρεφῶν ἐσήποντο ἄταφα καὶ κατεβροχθίζοντο πολλάκις ἀπὸ τοὺς σκύλλους!...

—Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸ ἀναφέρει ρητὰ καὶ κατηγορηματικὰ ὁ συγγραφεὺς τῆς μονογραφίας.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΤΑ ΩΡΑΙΑ ΛΟΓΙΑ

Τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο τοῦ γνωστοῦ Γάλλου συγγραφέως Ζὶλ Ρενὰρ δείχνει ὡς ποιὸ τρομερὸ πραγματικὰ σημεῖο μπορεῖ νὰ φτάση ἡ ἀγάπη τῶν λογοτεχνῶν πρὸς τὴν Τέχνη.

—Ἂν μοῦ ἀναγγέλλατε, ἔλεγε μιὰ μέρα ὁ Ρενὰρ πρὸς τὸν Κουρτελίν, τὸ θάνατο τῆς μικρῆς μου κόρης, τὴν ὁποία λατρεύω καὶ μοῦ τὸν ἀναγγέλλατε μὲ πραγματικὰ ὡραῖα λόγια, θὰ σᾶς ἄκουγα κατηγορημένος!...

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ!...

Κάποτε ὁ Κουρτελὶν διηγεῖτο τὶς ἐντυπώσεις του ἀπὸ ἕνα ταξεῖδι ποὺ εἶχε κάνει στὴν Ὁλλανδία καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶχε μείνει κατενθουσιασμένος.

—Φαντασθῆτε, ἔλεγε, τέτοια ἀράντάστη καθαριότης βασιλεύει στὶς Ὁλλανδικὲς πόλεις, ὥστε, στὴ Χάγη, ἄμα οἱ ἄνθρωποι θέλουν νὰ φτύσουν, παίρνουν τὸ... τραῖνο καὶ πηγαίνουν καὶ φτύνουν στὴν ἐξοχή!...

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΜΑΡΚΕΖΑ

(Τοῦ ΧΑ·Ι·ΝΕ)

"Ολος ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει
πὼς ἀγαπῶ μιὰν Ἀνδαλούζα
πῶχει τὸ βλέμμα φλογερό,
καὶ πὼς τὴ νύχτα σὰν κοιμᾶται
πάνω στὸ στῆθος μου τὴν παίρνω
καὶ τὴν κρατῶ σὰν θησαυρό.

Κυττάξετε ὅταν κοιμᾶται
πῶς ὁ λευκὸς λαιμός της λάμπει
ὡσὰν τοῦ κύκνου τὸ λαιμό,
πῶς τὴν μεθᾶ ὁ ἔρωτάς της
καὶ εἰς τὰ ὄνειρά της μέσα
γλυκὸ ἀφήνει στεναγμό!

Ὦ Χερουβείμ! φυλάγετέ την,
καὶ σεῖς πουλιὰ τοῦ Παραδείσου,
μὲ τὰ χρυσᾶ σας τὰ φτερὰ
σκιάζετε τὰ βλέφαρά της
ὅσο κοιμᾶται καὶ τὴ βλέπει
κι' αὐτὸς ὁ Πλάστης μὲ χαρά!

Κοιμήσου ἄφοβα, θεά μου,
κι' ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἔρωτά μας
μὴν ἔχῃς ἄλλη συλλογή,
κοιμήσου κι' ἄφες τὲς κουρτίνες
κατεβασμένες γιὰ νὰ διώξουν
τὴν ἀδιάκριτη αὐγή!

Φύσα στὰ χείλη μου ἀπάνω
μὲ τὴν ψυχή σου ἡ δική μου
νὰ ἑνωθοῦν, νὰ γίνουν μιά,
καὶ ὁ σκληρὸς ἂν ἔλθη Χάρος,
σ' αὐτὴ τὴ θέσι νὰ μᾶς εὕρῃ,
σ' αὐτὴ τὴ θέσι τὴ γλυκειά!

"Ισως ὁ ἄσπλαγνος κομήτης
ὁποῦ τὸν κόσμο θὰ χαλάσῃ,
καθὼς κηρύττουν οἱ σοφοί,
ἴσως ἐμᾶς μᾶς λησμονήσῃ
καὶ μείνωμεν εὐτυχισμένοι
μές στὴ φωλιὰ μας τὴν κρυφή.

Στὴν πονεμένη τὴν ψυχή μου
μὲ τὴ γλυκειὰ πνοή σου χῦσε
τὸν ἄδολό σου στοχασμό,
χαρὰ κι' ἐλπίδα νὰ τῆς δώσῃς,
ὅπως νερὸ ἡ βρύσι ἄστρο
δίδει σὲ μαῦρο ποταμό!

"Αν ἤξευρες τί μοῦ κοστίζει
σ' αὐτὸν τὸν κόσμο ἡ ζωή μου
ἡ ταραγμένη καὶ θολή!
Πόσες ἐλπίδες στὴν καρδιά μου
ἐσαββανώθησαν καὶ πόσα
ἤμαια φαρμάκια καὶ χολή!

Ξύπνα, Μαρκέζα, τώρα δός μου
μὲ τὸ μελένιο σου τὸ στόμα
δυὸ ἀτελείωτα φιλιά,
κι' ἐγὼ τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μου
θὰ σοῦ ξηγῶ καὶ θὰ χαϊδεύω
τὰ μυρωδᾶτα σου μαλλιά.

Ὁ κόσμος πλέον τὸ γνωρίζει
πὼς ἀγαπῶ μιὰν Ἀνδαλούζα
πῶχει τὸ βλέμμα φλογερό,
καὶ πὼς τὴ νύχτα σὰν κοιμᾶται
πάνω στὸ στῆθος μου τὴν ἔχω
καὶ τὴν κρατῶ σὰν θησαυρό.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΝΘΙΑΝ

(Τοῦ ΠΡΟΠΕΡΤΙΟΥ)

Δὲν φοβοῦμαι, ὦ Κυνθία,
δὲν τρομάζω γιὰ τοῦ τάφου
τὸ σκοτάδι τὸ βαθύ.
Ἂς ἀνάψουν τὴν πυρᾶν μου
καὶ τὸ ἄψυχό μου σῶμα
εἰς τὰς φλόγας ἂς ῥιχθῆ.

Μιὰ ἰδέα μὲ παιδεύει
κι' ὁλόενα βασανίζει
τὴν φτωχή μου τὴν καρδιά·
μήπως ὅταν ἀποθάνω
σβύση καὶ ὁ ἔρωτάς σου
καὶ μὲ λησμονήσεις πειά!

Αὐτὸ εἶν' τὸ βασανό μου
κι' ὄχι ὁ σκληρὸς ὁ Χάρος
καὶ τοῦ τάφου ἡ σιγή.
Ἐγὼ δὲ θὰ σὲ ξεχάσω,
τὴν εἰκόνα σου θὰ ἔχω
συντροφιὰ στὴ μαύρη Γῆ.

Μές στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου
αὐτὴ τόσο ἀναλαμπεῖ
μ' ἕναν τρόπο ζωηρό,
ποὺ ἀδύνατο νὰ σβύσῃ,
ἔστω καὶ νὰ πιῶ τῆς Λήθης
ὅλο τὸ γλυκὸ νερό.

Ἡ ψυχὴ ποὺ φλέγει ὁ ἔρως
μέσ' στὸν Ἅδη κατεβαίνει
καὶ ὁ Κέρβερος συχνὰ
ἐραστὰς πολλοὺς ἀρπάζει
τὴν ἀγάπη τους νὰ βροῦνε
μέσα εἰς τὰ σκοτεινά.

"Αν ὁ ἄνθρωπος στὸν τάφο
παίρνει κατιτί μαζύ του
ἀπ' αὐτὴ μας τὴ ζωή,
ὅ,τι πάρω θὰν' δικό σου,
ὡς καθὼς κι' ἐδῶ σ' ἀνήκω
ὡς τὴν ὕστερη πνοή.

"Οσες καλοντὲς τὸ πάλαι
εἶχε μέσα τοῦ Πριάμου
τὸ παλάτι τὸ χρυσό,
εἰς τὸν Ἅδην ἂν τὰς εὕρω
καὶ μὲ τριγυρίσουν δλες
πάλι δὲν θὰ σὲ λησμονῶ!

Καὶ ἂν εἶνε πεπρωμένον
ἐνῶ ζῶ νὰ μπῆ στὸ χῶμα
τὸ ἀπαλό σου τὸ κορμί
εἰς τὸ μνῆμα σου ἀνάψω
θὰ στενάζω τῆς ζωῆς μου
ὡς τὴν ὕστερη στιγμή.

Ὦ, ἂν ἤξευρα, Κυνθία,
πὼς καὶ σὺ γιὰ μένα τρέφεις
τέτοιο αἰσθημα βαθύ,
τί γλυκὰ μέσα στὸν τάφο
ἡ ἀνήσυχη ψυχή μου
ἤθελεν ἀναπαυθῆ!

Ἀλλὰ μὲ παιδεύει ἡ ἔγνοια,
εἶνε κίνδυνος γιὰ μένα
ἡ πολλή σου εὐμορφιά.
Πῶς θὲ νὰ γλυτώσω, πέ μου,
ἀπ' τοῦ ἔρωτος τὰ βρόχια,
ὅταν δὲν θὰ εἶμαι πειά;

Τῶρ' ἀγάπα με, Κυνθία,
ἐνῶ ζῶ καὶ σὲ λατρεύω
κι' εἶσ' ἡ μόνη μου χαρά.
"Αχ! ὁσάκις σὲ κυττάζω,
ἡ ψυχή μου τρέμει μήπως
εἶνε ὕστερη φορά...

Μεταφρ. Γ. ΛΑΦΦΩΝ

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΚΟΡΝΤΑΙ

ΠΩΣ ΚΕΡΔΙΖΕΤΑΙ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

Η νέα, γοητευτική καὶ πλούσια κ. Ὀρέλ, ἡ ὁποία εἶχε χωρίσει τὸν πρῶτο της ἄντρα ἐξ αἰτίας τῆς αἰσχρᾶς του διαγωγῆς, ἐδίσταζε τώρα, μεταξὺ τῶν δύο ὑποψηφίων συζύγων ποὺ τῆς ζητοῦσαν ξανὰ τὸ χέρι της. Ὅταν κάθοταν στὸ πλευρὸ τοῦ Λέοντος Βαντιέ, σκέφτοταν μ' ἀπόφαση:

«Αὐτὸν θὰ πάρω»!

Ὁ Βαντιὲ ἦταν πράγματι πολὺ ὠμορφος ἄντρας, πλούσιος, λιγερὸς καὶ ξανθός, μὲ λεπτὸ πρόσωπο καὶ λεπτὸ πνεῦμα.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν βρισκόταν μόνη μὲ τὸν Παῦλο Ταντό, σκέφτοταν πάλι: «Αὐτὸν θὰ πάρω ἄντρα»!

Ὁ νεαρὸς αὐτὸς βιομήχανος, ὁ μελαχροινὸς καὶ συμπαθὴς ἦταν ἐπίσης ἔξυπνος καὶ εὐαίσθητος.

Μὰ ὅταν ἡ κ. Ὀρὲλ βρισκόταν καὶ μὲ τοὺς δύο μαζί, τότε τἄχανε καὶ δὲν ἤξερε πειὰ ποιὸν ἀπ' τοὺς δυὸ νὰ διαλέξῃ.

Οἱ δισταγμοί της αὐτοὶ εἶχαν ἀρκετὰ πειὰ διαρκέσει. Οἱ γνῶμοί της εἶχαν ἀρχίσει νὰ τὴν κακολογοῦν. Ἔπρεπε τέλος νὰ διαλέξῃ τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς δυό.

Τὸ δύσκολο αὐτὸ πρόβλημα σκέφτοταν ἡ κ. Ὀρέλ, ἐνῶ ἔκανε τὸν περίπατό της, ἕνα ὑπέροχο ἀπόγευμα τοῦ Ἰουνίου, μεταξὺ τῶν δύο ὑποψηφίων συζύγων της, γύρω στὸ χτῆμα της τοῦ Μεντόν, ὅπου εἶχαν πάει νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦνε.

Εἶχαν πάρει κι' οἱ τρεῖς ἕνα χλοϊσμένο δρόμο μέσα στὸ δάσος. Ὁ Λέων Βαντιέ, χτυποῦσε τὰ χόρτα μὲ τὸ ἐβέννινο μπαστοῦνι του, ἐνῶ τὸ χαριτωμένο καὶ εὔστροφο πνεῦμα του πετοῦσε τὶς πιὸ ζωηρές του σπίθες.

Ὁ Παῦλος Ταντό, λιγώτερο φλύαρος, ἐξεστόμιζε ποῦ καὶ ποῦ καμμιὰ ἁπλῆ, μὰ καὶ μετρημένη φράση. Οἱ δύο νέοι ἤξεραν ὅτι εἶνε ἀντίζηλοι, μὰ ὁ συναγωνισμός των ἔμενε στὰ ὅρια τῆς εὐγενείας.

Ἔξαφνα, πέρα μακρυά, στὸ βάθος τοῦ δρόμου ποὺ ἁπλώνονταν λευκὸς καὶ ἴσιος ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἀπέραντες σειρὲς δέντρων, ἕνα σύνεφο σκόνης ὑψώθηκε.

—Ἕνα αὐτοκίνητο, εἶπε ὁ Λέων Βαντιέ.

Μὰ πρὶν τελειώσῃ τὴ φράση του, δύο ἄγνωστοι, πετάχθηκαν ἀπ' τὸ δάσος καὶ μὲ τεντωμένα χέρια ὥρμησαν μπρὸς στ' αὐτοκίνητο, τὸ ὁποῖο σταμάτησε.

—Ὢ! μὰ γιὰ κυτάχτε λοιπόν!... Τί συμβαίνει; φώναξε τρομαγμένη ἡ κ. Ὀρέλ.

Συγχρόνως μιὰ συμμορία πετάχτηκε μέσα ἀπ' τὸ δάσος καὶ ρίχτηκε πάνω στὸ σταματημένο κλειστὸ αὐτοκίνητο, σὰν σμῆνος κοράκιῶν πάνω σὲ ψοφίμι.

—Εἶνε ληστρική ἐπίθεσις! ψιθύρισε ὁ Παῦλος Ταντό.

Ὁ Λέων Βαντιέ, νευρικὸς καὶ εὐαίσθητος καθὼς ἦταν, ἔγινε κάτωχρος.

—Ληστρικὴ ἐπίθεσις!... Μέρα μεσημέρι, στὰ περίχωρα τοῦ Παρισιοῦ; Ἀστειεύεσθε, φίλε μου. Δὲν εἶνε δυνατόν, εἶπε ἡ κ. Ὀρέλ, ἀρκετὰ ὅμως ταραγμένη.

Μολαταῦτα, ἂν καὶ δὲν ἤξεραν τί συμβαίνει ἀκριβῶς, τρύπωσαν γρήγορα-γρήγορα κι' οἱ τρεῖς ἀνάμεσα στὰ πυκνὰ δέντρα, γιὰ νὰ μὴ φαίνωνται.

—Ἂς πλησιάσουμε, χωρὶς νὰ μᾶς δοῦν, ἐπρότεινε ὁ Παῦλος Ταντό.

Κι' ἔτσι ἐλκυόμενοι ἀπὸ τὴν μυστηριώδη, τὴν ἀκατανίκητη γοητεία τοῦ ἐγκλήματος, ἀρχισαν νὰ γλιστροῦν, ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς θάμνους, ἀδιαφορῶντας γιὰ τ' ἀγκυλώματα καὶ τὶς γρατζουνιὲς τῶν ἀγκαθιῶν.

Ὅταν ἔφτασαν σὲ ἀπόσταση πενῆντα βημάτων ἀπ' τὸ αὐτοκίνητο, σταμάτησαν καὶ τέντωσαν τὸ λαιμό τους γιὰ νὰ δοῦνε τί συμβαίνει.

Ὁ Παῦλος Ταντὸ εἶχε δίκαιο. Ἐπρόκειτο πράγματι γιὰ μιὰ ληστρικὴ ἐπίθεσι. Καμμιὰ εἰκοσαριὰ προσωπιδοφόροι, μὲ τὸ περίστροφο στὸ χέρι εἶχαν ὁρμήσει κατὰ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ αὐτοκινήτου.

—Πρέπει νὰ τρέξουμε εἰς βοήθειάν τους, εἶπε σιγανὰ ὁ Παῦλος Ταντό.

—Εἶστε ὠπλισμένος; τὸν ρώτησε ὁ Λέων Βαντιέ, μὲ κάποια ἀνησυχία στὴν ἔκφρασή του.

—Ὄχι, ἀλλὰ τί μ' αὐτό; "Οταν οἱ λησταὶ μᾶς δοῦνε, θὰ νομίσουν ἴσως ὅτι εἴμαστε πολλοὶ καὶ θὰ φύγουν.

—Μὰ αὐτὸ εἶνε τρέλλα! ἀπάντησε ὁ Λέων Βαντιέ. Εἶνε καμμιὰ τριανταριὰ καὶ θὰ μᾶς τσακίσουν. Προτιμώτερο εἶνε νὰ τρέξουμε στὸ χωριὸ καὶ νὰ εἰδοποιήσουμε τὴν ἀστυνομία.

Ὁ Παῦλος Ταντὸ ὕψωσε τοὺς ὤμους του καὶ δείχνοντας μὲ τὸ χέρι του τὸ αὐτοκίνητο, εἶπε:

—Κυττάχτε... Εἶνε πολὺ ἀργὰ γι' αὐτὸ ποὺ λέτε νὰ κάμουμε...

Πράγματι, τὰ γεγονότα ἐξελίσσοντο μὲ μεγάλη ταχύτητα. Οἱ λησταὶ εἶχαν βγάλει βιαίως ἀπ' τὸ αὐτοκίνητο δυὸ γυναίκες ντυμένες στ' ἄσπρα καὶ ἀποσποῦσαν μὲ βάναυσες κινήσεις ἀπὸ πάνω τους τὰ βραχιόλια τους, τὰ δαχτυλίδια τους καὶ ὅ,τι ἄλλο πολύτιμο φοροῦσαν.

Ὁ μοναδικὸς σύντροφος τῶν γυναικῶν αὐτῶν ἐπεχείρησε ν' ἀντισταθῇ. Ἀλλ' οἱ λησταὶ τὸν ἅρπαξαν σφιχτὰ ἀπὸ τὰ χέρια καὶ προτείνοντες τὰ περίστροφά τους, τὸν ἔψαχναν τώρα κι' αὐτόν.

Ὁ Παῦλ Ταντὸ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατηθῇ περισσότερο μπρὸς στὸ θέαμα αὐτό, καὶ θέλησε νὰ ὁρμήσῃ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς ληστευομένους. Μὰ ἡ κ. Ὀρὲλ τὸν συνεκράτησε μὲ τὸ βλέμμα, μὲ μιὰ της χειρονομία, μὲ λίγες λέξεις:

—Μὴν πηγαίνετε! τὸν ἱκέτευσε χαμηλόφωνα.

Θἐθαύμαζε τὴν γενναιότητα τοῦ νέου, μὰ συγχρόνως τῆς φευτάνε καὶ ἀνώφελη καὶ τρομερὰ ἐπικίνδυνη.

Ὁ Λέων Βαντιέ, βλέποντας ὅτι ἡ κ. Ὀρὲλ ἐτάσσετο μὲ τὴν γνώμη του ξεθαρρεύτηκε καὶ ὑποστήριξε πιὸ ἔντονα τὴν ἄποψή του:

—Διάβολε! εἶπε. Θὰ ἦταν καθαρὴ τρέλλα αὐτὸ ποὺ θέλετε νὰ κάνετε!

Ὁ Παὸλ Ταντὸ προχώρησε τότε καὶ στάθηκε ἀντίκρυ στὸν ἀντίζηλό του. Τὰ λόγια τους διαστανρώθηκαν τσουχτερά, γρήγορα, εἰρωνικά, καυστικά.

—Ἂν ὅλοι ἦσαν σὰν καὶ σᾶς φρόνιμοι, εἶπε ὁ Ταντό, ποτὲ δὲν θὰ βοηθοῦσε κανεὶς τοὺς ὁμοίους του.

—Καὶ ἂν τοὺς βοηθοῦσε, ἡ βοήθεια σὲ μιὰ τέτοια περίπτωσι θὰ ἦταν ἀνώφελη, ἀπάντησε ὁ Βαντιέ.

—Δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ κανεὶς ἀπὸ πρὶν ἂν μιὰ βοήθεια θὰ εἶνε ὠφέλιμη ἢ ἀνώφελη.

—Ναί, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ εἶνε βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ξεφύγῃ ἀπὸ εἴκοσι περίστροφα, ὅταν μάλιστα εἶνε μόνος καὶ ἄοπλος.

—Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε..., φώναξε ὁ Παὸλ Ταντό...

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, γλίστρησε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ προχώρησε γρήγορα πρὸς τ' αὐτοκίνητο.

—Ὢ! Θεέ μου... φοβοῦμαι!..., μουρμούρισε ἡ κ. Ὀρέλ.

Ὁ Λέων Βαντιέ, ταλαντευόμενος μεταξὺ φόβου καὶ φιλοτιμίας, ἐδίσταξε ἀκόμα. Ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ ἢ ὄχι τὸν ἀντίζηλό του; Μὰ τὰ τελευταῖα λόγια τῆς κ. Ὀρὲλ ἔδωσαν ἕνα πρόσχημα γιὰ νὰ μείνῃ κοντά της. Τὴν πλησίασε λοιπὸν καὶ προσπάθησε νὰ τὴν καθησυχάσῃ.

—Μὴ φοβᾶστε... Εἶμαι κοντά σας, τῆς εἶπε τρομερά.

Μ' ὅλη τὴν ἀγωνία ποὺ τὴν κατεῖχε γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Παύλου Ταντό, ἡ κ. Ὀρὲλ δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ εἰρωνικὰ ἀκούγοντας τὰ λόγια τοῦ καβαλλέρου της. Ὡραῖο προστάτη ἔχει μὰ τὴν ἀλήθεια, στὸ πλευρό της!...

Ἐνῶ προηγουμένως οἱ δύο ἄντρες διεστάνρωναν σὰν σπαθιὲς τὰ λόγια τους, ἡ κ. Ὀρὲλ εἶχε αἰσθανθεῖ ἔξαφνα νὰ τὴν καταλαμβάνῃ ἕνας περιφρονητικὸς οἶκτος γιὰ τὸν δύστυχο Βαντιὲ ποὺ ὁ φόβος τὸν παρέλυε.

Ἀντιθέτως ἡ γενναιότης τοῦ Παύλου Ταντό τὴν εἶχε πλημμυρίσει ὁλόλληρη. Καὶ τώρα ποὺ βλέπει πὼς ὁ Ταντὸ κινδυνεύει, αἰσθάνεται γι' αὐτὸν μιὰ βαθειὰ μιὰ εἰλικρινῆ ἀγάπη.

Κι' ἔτσι μέσα στὸν στρόβιλο τῶν ἀπροόπτων αὐτῶν γεγονότων, ἡ ἐκλογὴ τῆς κ. Ὀρὲλ ἔχει ἀποφασιστεῖ. Ναί, ὅλη της ἡ ζωή, ὅλη της ἡ ψυχὴ ἔχει συγκεντρωθεῖ τώρα σ' ἐκεῖνον ποὺ ἀγαπᾶ καὶ ποὺ τρέμει μὴν τὸν ἰδῇ νὰ πέφτῃ μπροστά της νεκρός...

Μὲ ἀγωνία παρακολουθεῖ τὶς κινήσεις τοῦ Παύλου Ταντό... Νά, τώρα ἔχει σιμώσει στὸ αὐτοκίνητο... Ὁρμᾶ πρὸς τοὺς ληστάς... Ἡ κ. Ὀρὲλ σκεπάζει τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χέρια της. Δὲν τολμᾶ νὰ κυττάξῃ.

Μὰ ὁ Βαντιὲ ποὺ τὰ παρακολουθεῖ ὅλα, βγάζει ἄξαφνα ἕνα τέτοιο ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως, ὥστε ἡ κ. Ὀρὲλ δὲν ἀντέχει πειὰ στὸν πειρασμὸ κι' ἀνοίγει τὰ μάτια της καὶ βλέπει... βλέπει...

Ἀνοίγει τὰ μάτια της καὶ βλέπει... βλέπει...

—Μὲ τί συμβαίνει λοιπόν; Ἕνας ἀπ' τοὺς ληστὰς σταμάτησε τὸν Παῦλο Ταντὸ ἐνῶ ἔτρεχε ἐναντίον τους. Μὰ δὲν ἀρπάχτηκαν. Δὲν χτυποῦνται. Κουβεντιάζουν παράμερα, ἡσυχα-ἡσυχα, ἐνῶ τοὺς—πρᾶγμα παράξενο!—ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ μεταξὺ τῶν ληστῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν τοῦ αὐτοκινήτου...

Ὁ Παῦλος Ταντὸ δὲν φαίνεται πειὰ νὰ δίνῃ πεντάρα γιὰ ὅ,τι συμβαίνει. Εἶνε ἀπίστευτο... Θαρρεῖ κανεὶς ὅτι ἀνειρεύεται!...

Ἆ! ἐπὶ τέλους!... Ὁ Παῦλος Ταντὸ γυρίζει... Τρέχει πρὸς τὸ μέρος τους... Γελᾶ... Ναί, ναί, γελᾶ... Τὸ ἀρρενωπὸ καὶ γεμάτο καλοσύνη πρόσωπό του φωτίζεται ἀπὸ εὐθυμία. Καὶ εἶνε τόσο ζωηρὴ ἡ χαρά του ποὺ δὲν μπορεῖ ἀμέσως νὰ ἐξηγηθῇ. Ἐπὶ τέλους λέει στὴν κ. Ὀρέλ:

—Ξέρετε, ἦταν ἰωὰ... ψεύτικη ἐπίθεσις!...

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΙΗ' ΚΑΙ Τ' ΑΧΛΑΔΙΑ

Ὁ Λουδοβίκος 18ος ἦταν τρομερὰ λαίμαργος. Τοῦ ἄρεσε στὸ τραπέζι του νὰ παρατύθενται τὰ σπανιώτερα φαγητὰ καὶ φροῦτα.

Γιὰ νὰ μπορῇ δὲ νὰ ἱκανοποιῇ τὶς ἀδυναμίες του αὐτές, εἶχε ἀγοράσει ἕνα μεγάλο κτῆμα στὸ Μοντρεΐγ, ὅπου εἶχε φυτέψει διάφορα λαχανικὰ καὶ ὁπωροφόρα δένδρα.

Μιὰ ὥμορφη μέρα τοῦ Ἰανουαρίου ὁ κηπουρὸς τοῦ βασιλέως Ἐπὲν ἔκοψε ἀπὸ μιὰ ἀχλαδιά, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἕξη ὁδομάδες περιποιόταν ἐπίτηδες, δυὸ ὡραιότατα ἀχλάδια, τὰ ὁποῖα παρέδωσε στὸν γυιό του νὰ τὰ πάῃ στὸ παλάτι.

Ὁ νεαρὸς χωρικὸς ἔφυγε τρέχοντας καὶ κατώρθωσε νὰ φθάσῃ στὰ ἀνάκτορα πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Ἕνας αὐλικός, μόλις ἀντίκρυσε τὰ ὡραῖα καὶ σπάνια φροῦτα, τὰ ἅρπαξε ὅλος χαρά, καὶ ἔσπευσε νὰ τὰ πάῃ στὸν βασιλέα.

Ὁ Λουδοβίκος, μόλις τὰ εἶδε, ἔρριξε ἐπίσης μιὰ κραυγὴ χαρᾶς. Κι' ὅταν τοῦ ἀνήγγειλαν, ὅτι προήρχοντο ἀπὸ τὸ κτῆμα του, τοῦ Μοντρεΐγ, διέταξε νὰ ὁδηγήσουν ἐνώπιόν του τὸν κομιστή.

Ὁ νεαρὸς κηπουρὸς προχώρησε μὲ βῆμα συνεσταλμένο.

—Ἀρῆστε μας μόνους!... διέταξε τότε ὁ λαίμαργος μονάρχης. Τὶ ὡραῖα φροῦτα!... Μονάχος σου τὰ περιποιήθηκες;... Τί θαυμάσια ἀπίδια!... Μπράβο! Ἀξίζει νὰ σ' ἀνταμείψω γιὰ τοὺς κόπους ποὺ κατέβαλες... Ἔλα, παιδί μου, ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις.... ὅ,τι θέλεις...

—Χμ.... Χμ....

—Τί εἶνε; Τί θέλεις λοιπόν; Δὲν τολμᾶς νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς;....

Τότε, πρῶτα θὰ σὲ ἀνταμείψω γιὰ τὴν ἱκανότητά σου καὶ κατόπιν θὰ σὲ πληρώσω γιὰ τοὺς κόπους σου..... Πάρε τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ ἀχλάδια....

Συγχρόνως ὁ βασιλεὺς ἅρπαξε τὸ ἄλλο ἀχλάδι καὶ τὸ δάγκωσε.

—Θαυμάσιο φροῦτο! Ἔλα πάρε τὸ ἄλλο...

—Ὢ! Δὲν τολμῶ, Μεγαλειότατε....

—Σὲ διατάζω.

—Ὁ μικρὸς Ἐτιὲν ἐπῆρε τότε τὸ ἀπίδι, ἔβγαλε ἕνα σουγιὰ ἀπὸ τὴν τσέπη του καὶ ἄρχισε νὰ τὸ καθαρίζῃ.

—Ζῶον! τοῦ ἐφώναξε ἀγανακτησμένος ὁ βασιλεύς. Τολμᾶς νὰ χαλᾶς ἕνα τόσο ὡραῖο φροῦτο.... Γιὰ κύτταξε δῶ. Νά... Ἔτσι τὰ τρώνε.... Δαγκάνοντάς τα ἀπ' εὐθείας. Κάμε καὶ σὺ τὸ ἴδιο.... Ἐμπρός....

—Ὤ, ὄχι....

—Γιατὶ δὲν θέλεις νὰ τὸ δαγκώσῃς;....

Γιατί; Μίλα γρήγορα.... Τὸ ἀπατῶ....

—Νά.... Καθὼς ἐρχόμουν, τὸ ἕνα ἀχλάδι ἔπεσε στὸ δρόμο, μέσα σὲ κάτι ἀκαθαρσίες.... Καὶ δὲν ξέρω ποιὸ ἀπὸ τὰ δυὸ εἶνε....

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΔΕΣΠΟ

Τὸ βλέπεις τ' ἄστρο τὸ λαμπρό, ποὺ πάει κοντὰ στὴν Πούλια;
Κεῖνο μοῦ φέγγει κι' ἔρχομαι, Δεσποῦλα, στὴν αὐλή σου.
Σπίτια, μωρ' μαυρομάτα μου, ξύτνα, γλυκειά μου ἀγάπη,
ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ πάλι ἀποκομήσου.
Τὸ χρῶμα νάχῃ ἡ μάνα σου, τ' ἀδικο ὁ ἀδερφός σου
καὶ τὸν ἀφορεσμὸ ὁ παπᾶς ποὺ δὲ μᾶς στεφανώνει
νὰ λογηθοῦμε ἀντρόγυνο, νὰ λογηθοῦμε ἀδέρφια.

Μιὰ σκηνὴ γιὰ τὸν κινηματογράφο... Καὶ μεῖς τὴν πήραμε γιὰ ἀληθινὴ ληστρικὴ ἐπίθεσι!... Χά, χά, χά...

Μὰ ὁ Λέων Βαντιὲ δὲν συμμερίζεται καθόλου τὴν εὐθυμία τοῦ ἀνηψιοῦ του. Σφίγγει τὰ δόντια του, ὁμοιάζει τὰ φρύδια του, γλωμὸς ἀπ' τὴν ταραχή, καταλυπημένος. Νὰ χάσῃ μιὰ τόσο ὡραία γυναῖκα, ἐξ αἰτίας ἑνὸς φαντερώση τὴν ἀνανδρία του μὲ τὸ τίποτε, γιὰ μιὰ κωμωδία, σὰν παιδὶ ποὺ φοβᾶται τὸν μπαμπούλα!...

Ὅσο γιὰ τὴν κ. Ὀρέλ, χτυπᾶ τὰ χέρια της, χαρούμενη, ἐνθουσιασμένη:

—Τί νὰ σᾶς πῶ, φωνάζει. Ποτὲ δὲν κατορθώσα νὰ φαντασθῶ, ὅτι θὰ ἦταν γνώστικη αὐτὴ ἡ ἐπίθεσις....

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Ταντό, τὸν κυτάζει γλυκά, ἐρωτικά, γεμάτη τρυφερότητα καὶ τοῦ λέει συγκινημένα:

—Κύριε Παῦλο, πότε θέλετε νὰ κάνωμε τοὺς γάμους μας;....

ΜΙΣΕΛ ΚΟΡΝΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΣ ΘΙΒΕΤ

Η ΜΕΤΕΜΨΥΧΩΣΙΣ ΤΟΥ «ΛΑΜΑ»

Τί διηγεῖται μιὰ ἀγγλὶς συγγραφεύς. Οἱ βουδδισταὶ καὶ ἡ μετεμψύχωσις τῶν νεκρῶν. Ἕνα μυστηριῶδες κι' ἀνεξήγητο γεγονός. Ἡ μετεμψύχωσις τοῦ Λάμα σ' ἕνα μικρὸ παιδὶ πανδοχέως! Ὁ μετεμψυχωθεὶς ἐνθυμεῖται τὰ πάντα. Ἡ πομπή. Τὸ φλυτζάνι τοῦ τσαγιοῦ. Μυστήρια σκοτεινὰ καὶ ἀδιάλυτα...

Μιὰ Ἀγγλὶς συγγραφεύς, ἡ κυρία Ντάϊτ-Νέελ, ἡ ὁποία περιόδευσε τελευταία στὴ χώρα τοῦ Θιβέτ, στὴν Ἀσία, ἐξέδωκε ἕνα βιβλίο, στὸ ὁποῖο περιγράφει τὶς ἐντυπώσεις της. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα, διηγεῖται καὶ τὸ ἑξῆς ἀλλόκοτο περιστατικό, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε αὐτόπτης μάρτυς:

Εἶνε γνωστὸ πὼς οἱ Βουδδισταὶ τῆς Ἀσίας πιστεύουν στὴ μετεμψύχωσι. Παραδέχονται δηλαδή, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ποὺ πεθαίνουν, ξαναγυρίζουν ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ στὴ ζωή, ἐνσαρκούμενοι σὲ ἕνα ὁποιοδήποτε ἀνθρώπινο πλάσμα ἢ ζῶο.

Ὅταν λοιπὸν ἡ Ἀγγλὶς συγγραφεὺς βρισκότανε στὸ Κάουμ-Μπάουμ τοῦ Θιβέτ, ἑφτὰ ὁλόκληρα χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ἕνας «Λάμα», ἕνας ἱερωμένος δηλαδὴ Βουδδιστής, καὶ οἱ ἄνθρωποι του δὲν εἶχαν ἰδεῖ κανένα σημεῖο ἀκόμη, ποὺ νὰ τοὺς πείθῃ, ὅτι ὁ «Λάμα» εἶχε μετεμψυχωθεῖ.

Ἔξαφνα ὅμως μιὰ μέρα, ἕνας πιστὸς ἀκόλουθος τοῦ πεθαμένου «Λάμα», γυρίζοντας ἀπὸ κάποιο χωριὸ ὅπου εἶχε πάει, σταμάτησε σ' ἕνα πανδοχεῖο, γιὰ νὰ ἀναπαυθῇ γιὰ λίγες ὧρες. Ἐκεῖ πέρα συνέβη τότε τὸ ἑξῆς περίεργο γεγονός:

Ἐνῶ ἑτοίμαζαν τὸ τσάϊ τοῦ ξένου, αὐτὸς ἔβγαλε τὴν ταμπακιέρα του γιὰ νὰ πάρῃ μιὰ πρέζα ταμπάκο. Τότε ὅμως τὸ παιδάκι τοῦ πανδοχέως, τὸ ὁποῖο ἦταν ἐκεῖ δίπλα του καὶ ἔπαιζε, τὸν πλησίασε, καί, βάζοντας τὸ χέρι του ἐπάνω στὴν ταμπακιέρα, τοῦ εἶπε, σὰν νὰ τὸν ἐμάλωνε:

—Γιατὶ μεταχειρίζεσαι τὴν ταμπακιέρα μου;

Ὁ πιστὸς ἀκόλουθος τοῦ «Λάμα» ἔμεινε ἐκπληκτος, γιατὶ πράγματι ἡ ταμπακιέρα δὲν ἦταν δική του, ἀλλὰ τοῦ πεθαμένου αὐθέντου του.

—Δῶσε μου τὴν γρήγορα! διέταξε τὸ παιδί.

Καὶ τότε κατατρομαγμένος ὁ ἀκόλουθος ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ παιδιοῦ, βέβαιος πειὰ ὅτι εἶχε μπροστά του τὸν αὐθέντη του μετεμψυχωμένον!

Ἀνεκοίνωσε ἔπειτα τὸ πρᾶγμα στοὺς ἄλλους, ποὺ ἦταν τὴν ὥρα ἐκεῖνη στὸ πανδοχεῖο καὶ ἀποφάσισαν νὰ ἐπαναφέρουν στὴν κατοικία του τὸν μετεμψυχωμένο «Λάμα», δηλαδὴ τὸ παιδὶ τοῦ πανδοχέως.

Ἡ Ἀγγλὶς συγγραφεύς, ἡ ὁποία ἔτυχε νὰ παρευρεθῇ στὴν πομπὴ τῆς μεταφορᾶς, διηγεῖται σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«Ἡ συνοδεία ἔφτασε προχωροῦντας σ' ἕνα σημεῖο, ὅπου διασταυρώνονταν ἕνας πλῆρης δρόμος μ' ἕναν κανονάρχη καὶ πῆρε τὸν καινούργιο δρόμο.

Τότε τὸ παιδὶ σταμάτησε ἔξαφνα καὶ ρώτησε, γιατὶ δὲν ἔπαιρναν τὸν ἄλλο δρόμο, τὸν παλιό, ὁ ὁποῖος ὁδηγοῦσε πλούσια ἐκεῖ ὅπου ἤθελαν νὰ πᾶνε. Αὐτὸ ἐθεωρήθη ὡς μία δεύτερη ἀπόδειξις, ὅτι τὸ παιδὶ ἦταν ὁ «Λάμα» μετεμψυχωμένος, γιατὶ τὸν καιρὸ ποὺ ὁ «Λάμα» εἶχε πεθάνει, ὁ καινούργιος δρόμος δὲν εἶχε ἀνοιχθεῖ ἀκόμη καὶ ὁ μαιρίτης προτιμοῦσε πάντα τὸν παλιό.

Τέλος, συνεδύη καὶ ἕνα ἄλλο περίεργο περιστατικό: Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφτασε στὸ σπίτι τοῦ «Λάμα», ἔδωσαν στὸν μικρὸ τοῦ πανδοχέως νὰ πιῇ τσάϊ σ' ἕνα χρυσοτσίνινο κυπελλο. Μὰ τὸ παιδὶ ἀρνήθηκε νὰ πιῇ, ζητώντας νὰ τοῦ δώσουν τὸ τσάϊ στὸ δικό του τὸ κυπελλο ποὺ ἦταν ἀπὸ πορσελάνη. Πράγματι, ὁ ἀκόλουθος τοῦ «Λάμα» συμήθησε τότε, ὅτι ὁ αὐθέντης του, ὅσο ζοῦσε, συνήθιζε νὰ πίνῃ τσάϊ μέσα σ' ἕνα κυπελλο ἀπὸ πορσελάνη. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε ξεχάσει σὲ ποιὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ ἦταν τώρα αὐτὸ τὸ κυπελλο, ὁ μικρὸς σηκώθηκε καὶ τοὺς τὸ ἔδειξε μόνος του!.....»

Τί ἐξήγησι μπορεῖ νὰ δώσῃ τώρα κανεὶς σ' ὅλα αὐτὰ τὰ μυστήρια; Πρέπει νὰ πιστεύσουμε στὴ μετεμψύχωσι; Ἰδοὺ τὸ ἐρώτημα!....

ΟΙ ΣΟΦΟΙ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Τὰ ἀκόρνα εἶνε κάποτε τὸ χαμόγελο τοῦ ἔρωτος.

Στένταλ

Εἶνε πολὺ σκληρὸ νὰ κατακρινόμεθα ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἀγαποῦμε.

Σμίθ

Ἡ ἀγάπη εἶνε ὁρόσημο τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ σταλάζει στὴν καρδιά.

Πετράρχης

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΑΦΑΣ

ΜΕΣ' ΣΤΟΝ ΝΕΚΡΙΚΟ ΘΑΛΑΜΟ...

—Ὦ! μοῦ εἶπε ὁ γιατρὸς τοῦ φρενοκομείου, τὴν προσέξατε ἐκείνη τὴν τρελλή; Προσέξατε τὴν λαχανιασμένη της ἀνάσα καὶ τὰ ἔντρομα μάτια της, τὸ κορμί της τὸ λυγισμένο πρὸς τὸ πλάϊ, σὰν τὰ δέντρα ποὺ τὰ χτυπᾶ ὁ ἀέρας; Σαράντα χρόνια τώρα εἶνε κλεισμένη σ' αὐτὴ τὴν κλινική. Ἐδῶ μέσα θὰ πεθάνη. Ἀκολουθῆστε με... Ἴσως μπορέσετε νὰ ἰδῆτε καλύτερα τὸ τραγικό της πρόσωπο. Εἶνε ἐκείνη ποὺ ποτὲ δὲν κυττάζει πίσω, ποὺ ποτὲ δὲν γυρίζει νὰ ἰδῇ τί γίνεται γύρω της. Τὸ ὄνομά της ἔχει κάτι τὸ παλαιϊκὸ καὶ ρωμαντικό: Τὴ λένε Λαυρεντία. Ἦταν εἴκοσι τεσσάρων χρόνων. Οἱ γονεῖς της εἶχαν πεθάνει καὶ ζοῦσε κοντὰ σὲ μιὰ θεία της, τὴν μαρκησία Β...., μιὰ γρηὰ φανταγμένη καὶ ἀλαζονική, ποὺ τὴν κρατοῦσε κλεισμένη κοντά της, ὅταν ἔγινε τὸ τρομερὸ περιστατικό, ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ.

Ὁ γιατρὸς ἐσώπασε λίγο καὶ ὕστερα ἐξακολούθησε:

—Ἡ Λαυρεντία ἦταν ὥμορφη καὶ εἶχε ἀριστοκρατικὸ ὕφος. Ἀπὸ τὸν πύργο τῆς θείας της δὲν ἔβγαινε, παρὰ μόνον γιὰ νὰ κάνη μερικοὺς κρυφοὺς περιπάτους σ' ἕναν παληὸ καὶ ἐγκαταλελειμμένο κῆπο. Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι τέσσερες—πέντε φορὲς τὸν χρόνο, τὶς μεγάλες γιορτές, πήγαινε ὥς τὸ κοντινὸ χωριό, πάντοτε ὅμως συνοδευόμενη ἀπὸ τὴ θεία της. Ἡ γρηὰ μαρκησία —ποὺ ἦταν κ' αὐτὴ ὥμορφη στὴ νεότητά της— φορτωμένη μὲ περιδέραια, βραχιόλια καὶ δαχτυλίδια, ἔπαιρνε μαζύ της τὴ Λαυρεντία σ' ἕνα μικρὸ ἁμαξάκι, ποὺ τὸ σερνε ἕνα ἄλογο, καὶ πήγαιναν στὴν ἐκκλησία. Ἐκεῖ ἔμεναν πάντοτε ὥς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, ἀκούγοντας ἕνα ξεκουρντισμένο ἁρμόνιο, ποὺ τὸπαιζε ἕνας γέρος παπᾶς.

Ὕστερα ἔκαναν ἕνα μικρὸ γύρο στὸ χωριό, ἡ μαρκησία κουβέντιαζε μὲ μερικοὺς γνώριμούς της καὶ τ' ἀπόγειμα ἐγύριζαν πάλι στὶς ψηλὲς καὶ ἀδειανὲς κάμαρες μὲ τοὺς σκοτεινοὺς καὶ μελαγχολικοὺς τοίχους τοῦ πύργου.

Ἡ γρηὰ θὰ ζοῦσε κ' ἑκατὸ χρόνια ἴσως. Στὴν οἰκογένειά της, ἡ μακροβιότης ἦταν σὰν μιὰ παράδοσις. Ὅταν ὅμως θὰ πέθαινε ἡ θειά της, τί θὰ γινόταν ἡ Λαυρεντία, χωρὶς τὰ νειάτα της, χωρὶς τὴν ὁμορφιά της, ποὺ θἄσβυναν ἐντωμεταξύ;

Ἡ θεία της εἶχε ἐγγόνια, τὰ ὁποῖα θὰ τὴν κληρονομοῦσαν, μολονότι τώρα ἡ ἀγάπη τῆς μοναξιᾶς καὶ ἡ τσιγκουνιά της τὴν ἔκαναν νὰ μὴν τὰ θέλη κοντά της....

Ἡ Λαυρεντία ἦταν μιὰ κοπέλλα ρομαντική. Διάβαζε, σημείωνε τὶς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματά της, σ' ἕνα τετράδιο, ἐρέμβαζε.... Σκεφθῆτε τώρα τὸν πύργο, ὅπου ζοῦσε φυλακισμένη, μακρυὰ ἀπ' τὴν πολιτεία, σκεφθῆτε τοὺς πόθους καὶ τὰ ὄνειρα, ποὺ ἐβασάνιζαν τὴν παρθενικὴ ψυχὴ τῆς νέας αὐτῆς καὶ θὰ καταλάβετε καλὰ τὸ χαρακτῆρα της.

Ἡ θεία της, ἐξακολούθησε ὁ γιατρός, πέθανε ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια. Ἦταν ὀγδόντα χρόνων. Πέθανε, ὄχι ἀπὸ φυσικὸ θάνατο, ἀλλ' ἀπὸ κάποιο ἀτρόπαιο περιστατικό. Μιὰ πρόστυχη ὑπηρέτριά της —ἡ μόνη ποὺ εἶχε κατορθώσει νὰ κρατήση κοντά της— τῆς μίλησε μιὰ μέρα ἄσχημα. Ἡ γρηὰ μαρκησία, ἔξαλλη ἀπὸ τὸν θυμό, ἄρπαξε ἕνα φλυτζάνι γιὰ νὰ τῆς τὸ πετάξη στὰ μοῦτρα. Ἀλλά, μὲ τὴν κίνηση ποὺ ἔκανε, μπέχτηκε τὸ πόδι της στὴ φούστα της, παραπάτησε, ἔπεσε καὶ χτύπησε στὸ μέτωπο. Τὸ χτύπημα ἦταν θανάσιμο κ' ἔμεινε στὸν τόπο!

Εὐθὺς μετὰ τὸ θάνατό της ἐχρειάσθηκε ν' ἀναζητηθοῦν οἱ κληρονόμοι της, τὰ ἐγγόνια της. Βρίσκονταν στὴν Τύνιδα, ὅπου καλλιεργοῦσαν κάποιο χτῆμα, καὶ ὁ συμβολαιογράφος ἀνέλαβε νὰ τοὺς εἰδοποιήση. Ἐντωμεταξύ, ὡστόσο, ἔπρεπε νὰ ταφῇ ἡ νεκρή.

Στὸ βάθος τοῦ πάρκου ὑπῆρχε ἕνα οἰκογενειακὸ κενοτάφιο, μὲ παλιὰ καὶ χοντρόκορμα δέντρα γύρω καὶ μὲ μιὰ ἐκκλησοῦλα, ποὺ ἡ μικρὴ μιτρούτζινη καμπάνα της ἐσήμαινε μόνη της ὅταν φυσοῦσε ἄέρας...

* * *

Ἡ γρηὰ ἦταν πειὰ κλεισμένη στὸ φέρετρό της. Τὴν εἶχαν στολίσει, κατὰ τὴν ρητὴ ἐπιθυμία της, μὲ ὅλα τὰ κοσμήματά της. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ θὰ τὴν ἔβαζαν στὸ κενοτάφιο. Μόνη μὲ τὴν νεκρὴ ἔμενε ἡ Λαυρεντία. Ἡ ὑπηρέτρια καὶ ὁ γέρος κηπουρὸς κοιμόντουσαν.

Ἔξαφνα, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν αὐγή, στὸν πύργο, τὸν βυθισμένο σὲ μιὰ ἀπόλυτη σιωπή, ἀντήχησε μιὰ κραυγή, μιὰ φοβερὴ κραυγὴ τρόμου, φρίκης, συμφορᾶς. Στὸ ἄκουσμά της ξύπνησαν εὐθὺς οἱ ὑπηρέτες καὶ ἔτρεξαν νὰ ἰδοῦν τί συνέβαινε.

Εἶδαν τότε κάτι τὸ φοβερό, τὸ τρομακτικό:

Μέσα στὸν νεκρικὸ θάλαμο, σκυμένη πρὸς τὰ ἐμπρός, μὲ τὰ μαλλιὰ χυμένα στοὺς ὤμους της, μὲ τὰ μάτια πεταγμένα ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες, ἡ Λαυρεντία, ἀνάμεσα στὶς νεκρικὲς λαμπάδες καὶ τὰ πατημένα λουλούδια, ἔσερνε μὲ ὅλη της τὴ δύναμη τὸ φέρετρο, τὸ τραβοῦσε ξοπίσω της, βογγώντας, σκούζοντας!...

Οἱ δυὸ ὑπηρέτες στὴν ἀρχὴ ἔμειναν κατάπληκτοι, κατόπιν ὅμως αἰσθάνθηκαν μιὰ ἀπερίγραπτη φρίκη καὶ ἄρχισαν νὰ σταυροκοπιοῦνται. Τέλος, ὁ κηπουρὸς πῆρε θάρρος καὶ ἐπλησίασε. Καὶ τότε εἶδε κάτι ποὺ τοῦ φάγηκε ἀπίστευτο:

Ἡ φοῦστα τῆς Λαυρεντίας εἶχε πιαστεῖ στὸ φέρετρο καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἄτυχη νέα προσπαθοῦσε νὰ ἐλευθερωθῇ, σέρνοντάς το κοντά της.

Τί εἶχε λοιπὸν συμβεῖ;

Πήγαινε εἰς τὸ κοντινὸ χωριό, πάντα συνοδευμένη ἀπὸ τὴ θεία της...

Κάτι καταπληκτικό, ὅταν σκεφθῆ κανείς, ὅτι τὸ ἔκανε αὐτὸ ἕνας ἄνθρωπος σὰν τὴν Λαυρεντία, ἀλλὰ καὶ ὄχι ἐντελῶς ἀνεξήγητο, ὅταν λάβη κανεὶς ὑπ' ὄψιν του τὶς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα, ποὺ τὴν ὠδήγησαν στὴν πράξη αὐτή. Ἀλλ' ἀκοῦστε καλύτερα:

* * *

Καὶ ὁ γιατρός, μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ τὴν συγκίνηση, ἀποτελείωσε τὴν τρομακτικὴ διηγησί του:

—Ἡ Λαυρεντία, μόλις πέθανε ἡ θεία της, κατελήφθη ἀπὸ ἕναν αἰφνίδιο πανικό. Σκέφθηκε ὅτι οἱ κληρονόμοι θὰ τὴν ἔδιωχναν ἀπ' τὸ σπίτι. Θἄμενε στοὺς δρόμους μόνη, ἀπροστάτευτη. Καὶ μετὰ τὴν σκλαβιά, τὴν κλεισοῦρα καὶ τὴν ταπείνωσι ποὺ εἶχε ὑποστεῖ, χρόνια ὁλόκληρα, κοντὰ στὴ θεία της, θὰ ὑπέφερε τώρα τὴν στέρεια, τὴν ἐρήμωσι, τὴν ζητιανιά ἴσως... Ἡ σκέψι αὐτὴ τὴν ἐγέμισε φρίκη, μιὰ φρίκη ποὺ τὴν ἐνέτειναν ἡ νύχτα καὶ ὁ θάνατος, μιὰ φρίκη τόσο ἰσχυρή, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ λησμονήση καὶ τὴν θρησκεία καὶ τὸ καθῆκον καὶ τοὺς κινδύνους τῆς πράξεώς της.

Στὴ σκέψι, ὅτι αὐτὴ θἄμενε φτωχή, πεταμένη στοὺς δρόμους, ἐνῶ ἡ ἐγωίστρια θεία της ἔπαιρνε μαζύ της, στὰ σκότη τοῦ τάφου, μιὰ ὁλόκληρη περιουσία κοσμημάτων, ποὺ δὲ θὰ τῆς χρησίμευαν σὲ τίποτε, ἐξηγέρθη.

....Ὅλοι εἶχαν ἀποκοιμηθεῖ στὸν πύργο. Σὲ λίγες ὧρες θὰ ξημέρωνε. Τρεμάμενη, ἀλλ' ἀποφασισμένη, ἡ Λαυρεντία ἄνοιξε τὸ φέρετρο. Ἡ καρδιά της μόλις χτυποῦσε. Τὰ χέρια της αἱμάτωναν καθὼς ἀποσποῦσε τὰ κοσμήματα ἀπὸ τὴν νεκρὴ θεία της. Καρφίτσες, βραχιόλια, σκουλαρίκια, ἀλυσσίδες διαμαντοκόλλητες, δαχτυλίδια, ὅλα τὰ εἶχε βγάλει. Δὲν ἔμενε παρὰ μιὰ βέρα.

* * *

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ κάποιο ἔπαπλο ἔτριξε δίχως ἄλλο, κάποια γάτα πήδηξε στὴν κάμαρα, ἴσως καὶ ἡ ἀκαμψία τοῦ πτώματος νὰ διπλωλεψε τὸ βγάλσιμο τῆς βέρας... Κανεὶς δὲν ξέρει τὶ συνέβη ἀκριβῶς. Πάντως ἡ Λαυρεντία κατελήφθη ἀπὸ ἕναν τρελλὸ τρόμο, θέλησε ν' ἀπομακρυνθῇ, νὰ φύγη. Καὶ τότε τὸ σκέπασμα τοῦ φερέτρου ἔπεσε βαρὺ καὶ μάγγωσε τὴν ἄκρη τῆς φούστας της. Ἡ Λαυρεντία αἰσθήθηκε, ὅτι ἦταν αἰχμάλωτη τῆς νεκρῆς! Καὶ τότε στὴν ἀπόγνωσί της, στὸν πανικό της, ἔβγαλε τὴν τρομερὴ ἐκείνη κραυγὴ ποὺ ξύπνησε τοὺς ὑπηρέτες.

Κατατρομαγμένη ἡ Λαυρεντία, μὴ τολμῶντας πειὰ νὰ γυρίσῃ καὶ νὰ κυττάξῃ πίσω, νομίζοντας ὅτι ἡ νεκρὴ εἶχε ζωντανέψει, προσπαθοῦσε ἀπεγνωσμένα νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ κοκκαλιάρικο, λυσσῶδες, ἀδυσώπητο χέρι τῆς γρηᾶς —ἔτσι ἐνόμιζε— ποὺ εἶχε ἁρπάξει τὴ φούστα της.

Ἐσπάραξε λοιπὸν πεσμένη στὰ πάτωμα, ἡ ἄτυχη νέα, ἀνάμεσα στὰ πατημένα λουλούδια καὶ στὸ χλωμὸ φῶς τῶν νεκρικῶν κεριῶν. Ὁ τρόμος της, ἡ ἀγωνία της, ἡ φρίκη της ἦταν τόση, ὥστε τὸ βράδυ αὐτὸ τρελλάθηκε!

Καὶ ἀπὸ τότε, στὶς αὐλὲς τῆς κλινικῆς

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΟΣ ΑΓΓΛΟΥ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΥ

Τοῦ Κόμητος ΓΚΙΟΥΖΕΠΕ ΠΕΚΚΙΟ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΑΡ ΤΟΥ 1825

Πρὸς τὴν Τρίπολιν. Ἡ ὑποδεχὴ τοῦ στρατηγοῦ Ρός. Ὁ γενναῖος φρούραρχος Ξύδης. Στὸ σπίτι τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἡ κατάστασις τῆς Τριπόλεως. Τὰ ἐρείπια τοῦ Σεραγιοῦ. Ἡ ἀγριότητες τοῦ πολέμου. Μιὰ ἀνατριχιαστικὴ τραγωδία. Ὁ φανατικὸς Τοῦρκος ποὺ σφάζει ὅλη του τὴν οἰκογένεια. Ἡ τρομαγμένη ὑπηρέτρια. Στὴν καρβουναποθήκη. Μέσα στὶς φλόγες. Τὰ τουρκικὰ νεκροταφεῖα. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Τριπόλεως. Ἡ φτήνεια. Μὲ χίλια δολλάρια ἕνα σπίτι!... Τὰ μαργαριτάρια ποὺ πουλιοῦνται σὰν..... στραγάλια!..., κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Γ'.

ΕΠΕΙΤΑ ἀπὸ τὸ φαγητό, σηκώσαμε τὶς γεμάτες κρασὶ κοῦπες μας κ' εὐχηθήκαμε ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος. Μᾶς ἔστρωσαν ἔπειτα κατάχαμα χράμια καὶ τάντιες καὶ κοιμηθήκαμε, ἀφοῦ προηγουμένως ξαναπλύναμε τὰ χέρια μας. Νερὸ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ μᾶς ἔχυσε ἡ ἴδια πεντάμορφη Ἀργείτισσα.

Σηκωθήκαμε τὸ πρωΐ, πρὶν ἀκόμα βγῇ ὁ ἥλιος. Γύρω ἡ φύσις, ἡ ξέγνοιαστη γιὰ τὶς ἀνθρώπινες μιζέριες καὶ δυστυχίες, γελοῦσε πρόσχαρη. Τὰ πουλιὰ κελαδοῦσαν στὰ δέντρα...

Χαιρετήσαμε τὸ περήφανο φρούριο τοῦ Ἄργους, ποὺ ὑψώνεται στὴν κορυφὴ ἑνὸς βουνοῦ, τὸ πολεμόχαρο κι' αἱματοποτισμένο, κ' ἔπειτα καβαλλικέψαμε στ' ἄλογά μας καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὴν Τρίπολι.

Ἐπὶ ἐννέα ὧρες προχωρούσαμε ἀνάμεσα σ' ἔρημα βουνὰ καὶ κάμπους. Καμμιὰ ζωὴ γύρω. Ὁ πόλεμος τἄχει ρημάξει ὅλα....

Κοντὰ τὸ δειλινὸ φτάσαμε ἔξω ἀπ' τὴν Τρίπολι. Φαντασθῆτε δὲ τὴν ἔκπληξί μας, ὅταν εἴδαμε μπρὸς στὶς πύλες τῆς πόλεως ἕνα πλῆθος κόσμου, πολλὰ παλληκάρια στὴ γραμμή, καί, τέλος, ἕναν καβαλλάρη νἄρχεται πρὸς τὸ μέρος μας, πάνω σ' ἕνα τούρκικα στολισμένο ἄλογο.

Ὁ καβαλλάρης αὐτὸς φοροῦσε χρυσοκέντητη φορεσιά, τούρκικο σαρίκι, χρυσοποίκιλτα ὅπλα.

Εἴμαστε κατάπληκτοι, μά ἡ κατάπληξίς μας αὐτὴ δὲν κράτησε πολύ. Μᾶς ἐξήγησαν πὼς ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τῶν παλληκαριῶν εἶχε βγεῖ ἀπὸ τὴν Τρίπολι γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν στρατηγὸ Ρός, μαζὺ μὲ τὸν ὁποῖο εἴχαμε ξεκινήσει ἀπὸ τὸ Ναύπλιο.

Πρῶτος μᾶς πλησίασε καὶ μᾶς χαιρέτησε ὁ πολυτελῶς ντυμένος καβαλλάρης. Ἦταν ὁ φρούραρχος τῆς Τριπόλεως, συνταγματάρχης Ξύδης, ἀδελφὸς τοῦ στρατηγοῦ Ξύδη, ποὺ σκοτώθηκε στὶς 19 Ἀπριλίου.

Ὁ συνταγματάρχης Ξύδης, μόλις ἔφτασε σ' ἀπόστασι τριῶν—τεσσάρων βημάτων, ἔβγαλε τὶς κουμποῦρες του καὶ πυροβόλησε στὸν ἀέρα. Ὅπως συνηθίζεται νὰ κάνουν στὴν Ἑλλάδα, ὅταν ὑποδέχωνται ξένους. Ἔπειτα ἔβαλε τὸ χέρι του στὴν καρδιά.

Ὁ στρατηγὸς Ρὸς τοὔσφιξε τὸ χέρι καὶ τὸν συλλυπήθηκε γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ του.

—Θὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἂν σκοτωνόμαστε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀπάντησε ὁ γενναῖος φρούραρχος τῆς Τριπολιτσᾶς.

—Ἐμπήκαμε κατόπιν στὴν πόλι. Ξοπίσω μας ἀκολουθοῦσε τὸ πλῆθος τοῦ κόσμου καὶ τὰ παλληκάρια.

Μᾶς ὡδήγησαν στὸ σπίτι τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπου καὶ καταλύσαμε. Τὸ σπίτι αὐτὸ ἦταν ἀπὸ τὰ λίγα τούρκικα κτίρια, ποὺ γλύτωσαν ἀπὸ τὴν φωτιὰ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἅλωσι τῆς Τριπολιτσᾶς.

Παντοῦ, ὅπου ρίξω τὸ βλέμμα μου γύρω, δὲν βλέπω παρὰ ἐρείπια. Αὐτὸ τὸ περίφημο τούρκικο σεράγι τῆς Τριπόλεως τὸ κατεδάφισαν οἱ Ἕλληνες ἐκ θεμελίων. Δὲν ἄφησαν πέτρα πάνω στὴν πέτρα, πάνω στὴ λύσσα τῆς ἐκδικήσεως ποὺ πλημμύρουσε τὶς καρδιές τους. Γκρέμισαν μαζὺ μὲ τὸ σεράγι τοῦ Τούρκου Πασσᾶ κ' αὐτὸν τὸν γυναικωνίτη, μέσα στὸν ὁποῖο ζοῦσαν, μακρυὰ ἀπ' τὰ μάτια τῶν ἀπίστων, μιὰ ντουζίνα γυναῖκες καὶ ἐρωτιάρικες χανούμισες. Μὰ οὔτε κ' ἡ χανοὺμ γλύτωσαν. Τὶς ἔσφαξαν σὰν τραγιὰ οἱ Ἕλληνες πολεμισταί. Τὰ ἐρείπια εἶνε βαμμένα μὲ τὸ ἀθῶο αἷμα τους...

Θλιβερὰ ἐρείπια καὶ τὰ θαυμάσια λουτρὰ τοῦ σεραγιοῦ καὶ τὸ περίφημο τουρκικὸ τζαμί. Ὅλα αὐτὰ τὰ κτίρια βρίσκονταν μέσα στὸν περίβολο τοῦ σεραγιοῦ, τὸ ὁποῖο κατελάμβανε τεράστιο χῶρο.

Μὰ δὲν ἐβάφτηκαν μόνον τὰ ἑλληνικὰ γιαταγάνια στὸ αἷμα τῶν χανουμισσῶν. Πολλοὶ Τοῦρκοι ἔσφαξαν οἱ ἴδιοι τὶς γυναῖκες τους, γιὰ νὰ μὴ πέσουν στὰ χέρια τῶν ἀπίστων γκιαούρηδων.

Μοῦ διηγήθηκαν σχετικῶς, πῶς ἕνας πλούσιος Τοῦρκος ἄρχοντας, βλέποντας πὼς δὲν θὰ ξέφευγε ἀπ' τὸ λεπίδι τῶν Ἑλλήνων ἢ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία, τράβηξε τὸ χατζάρι του κ' ἔσφαξε τὶς γυναῖκες του καὶ τὶς πανέμορφες κόρες του. Ἔπειτα ἔβαλε χέρι στὶς Τουρκάλες ὑπηρέτριές του. Ἄλλες ἔσφαξε κι' ἄλλες ἔπιπε!....

Μιὰ ἀπὸ αὐτές, μὴ θέλοντας νὰ πεθάνη, πῆγε καὶ τρύπωσε στὴν καρβουναποθήκη. Ὁ Τοῦρκος ἔψαξε παντοῦ νὰ τὴν βρῇ καὶ τέλος ἔφτασε κι' ὥς τὴν ἀποθήκη τῶν καρβούνων. Τὴν ἀνεκάλυψε ἀνάμεσα στὰ κάρβουνα, τὴν τράβηξε ἔξω κι' ἀδιαφορῶντας γιὰ τοὺς θρήνους καὶ τὶς ἱκεσίες της, τὴν σήκωσε ψηλὰ στὰ γερά του χέρια καὶ τὴν πέταξε μέσα στὶς φλόγες, γιατὶ τὸ σπίτι του εἶχε ἀρχίσει νὰ καίγεται. Ἔπειτα πῆδησε κι' ὁ ἴδιος μέσα στὴ φωτιά, χωρὶς νὰ διστάσῃ στιγμή, προτιμῶντας τὸν φρικτὸ αὐτὸ θάνατο, ἀπὸ τοῦ νὰ πέσῃ στὰ χέρια τῶν ἀπίστων. Ὁ σκληρὸς αὐτὸς Ὀθωμανὸς ἄρχοντας ἤθελε ἕνας ἀπ' τοὺς περιφήμους γιὰ τὴν ὠμότητά τους, μὰ καὶ γιὰ τὴν παλληκαριά τους, Τούρκους τοῦ Λάλα.

Μόνον τὰ τουρκικὰ νεκροταφεῖα τῆς Τριπολιτσᾶς δὲν πειράξανε οἱ Ἕλληνες.

Ἡ πόλις ἤδη χτίζεται ἐκ νέου. Μέσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ 1822 ξεπροβάλλουν νέα σπίτια, δρόμοι, πλατεῖες, κῆποι.

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ἡ Τρίπολις, ὡς πρωτεύουσα τοῦ Μωριᾶ εἶχε 35—40 χιλ. κατοίκους. Ἐξ αὐτῶν μόνον ἡ 3 χιλ. ἦσαν Ἕλληνες. Οἱ ἄλλοι ἦσαν Τοῦρκοι ἢ Ἕλληνες ποὺ ἀλλαξοπίστησαν. Σήμερα ἡ Τρίπολις ἔχει 15 χιλ. κατοίκων, ὅλων Ἑλλήνων, γιατὶ ἀπὸ παντοῦ γύρω συρρέουν σ' αὐτὴ οἱ Μωραῖτες, ὡς εἰς καταφύγιον.

Ἡ φτήνεια στὴν Τρίπολι τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶν' ἀφάνταστη. Μὲ χίλια δολλάρια ἀγοράζεις ἕνα πρώτης τάξεως σπίτι, μὲ κῆπο, σὲ κεντρικὴ θέσι. Ἐπίσης τὰ πολύτιμα πετράδια, τὰ προερχόμενα ἀπ' τὴν λεηλασία ποὺγινε μετὰ τὴν ἅλωσι, πωλοῦνται καὶ σήμερα πάμφθηνα. Πρὸ τριετίας μάλιστα τὰ μαργαριτάρια πουλιόντουσαν μὲ τὴν ὀκά, σὰν νἄσαν... στραγάλια!....

Γύρω ἀπὸ τὴν πόλι ὑψώνεται τὸ μεγάλο κάστρο, τὸ ὁποῖο ἔχουν χτίσει οἱ Τοῦρκοι, μὲ πύργους καὶ τουφεκίστρες.

Καὶ ὅμως τὸ κάστρο αὐτὸ δὲν μπόρεσε ν' ἀνακόψῃ τὴν ὁρμὴ τῶν Ἑλλήνων πολιορκητῶν κατὰ τὴν ἅλωσι τῆς Τριπόλεως.

Σήμερα βρίσκονται πάνω σ' αὐτὸ πολλὰ κανόνια καὶ σιδερένιες μπάλλες σὲ σωρούς.

Οἱ Τοῦρκοι ἔχουν μεταδόσει στοὺς Ἕλληνας πολλὰ τοὺς ἐλαττώματα. Εἶνε δύσκολο, π.χ., νὰ βρῇς ἄλλο λαό, ποὺ νὰ ξέρῃ νὰ χάνῃ τὸν καιρό του, ὅπως οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες. Χάνουν τὸν καιρό τους στὰ καφενεῖα, φλυαροῦντες, πίνοντες ναργιλέ, χασομέρηδες, ἀεργολογοῦντες.

Ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ χασομεράνε. Κ' ἐπειδὴ δὲν ἔχουν καὶ τίποτα ἄλλο νὰ κάνουν, ἀρχίζουν ἀπὸ τὶς ἑπτά, μόλις φέξῃ σχεδόν.... ἐπισκέψεις!.... Ἐπισκέψεις στὰ σπίτια τῶν φίλων τους, τῶν γνωστῶν τους, τῶν ἀρχόντων, τῶν ξένων.

Ὁ Α ἐπισκέπτεται τὸν Β, ὁ Β τὸν Γ, ὁ Γ τὸν Δ καὶ ἔτσι περνάει ἡ ἡμέρα τους μὲ κουβέντα καὶ καφεδάκι. Ἐπειδὴ ξέρουμε τὴν συνήθεια αὐτὴ τῶν Ἑλλήνων, σηκωθήκαμε πρωΐ—πρωΐ. Εἴμαστε βέβαιοι, πὼς θὰ δεχόμαστε πολλὲς ἐπισκέψεις κ' ἐτοιμαστήκαμε γοήτρωα—γοήτρωα.

Τὸ δωμάτιο ποὺ μέναμε, ἦταν στολισμένο καὶ ζωγραφισμένο Ἀναπολιτικα, πολὺ ἁρμονικά, πολὺ ἔμορφα. Τὸ ταβάνι ἦταν ξύλινο μὲ διάφορες γλυπτὲς ἐγχρωμίες καὶ χρυσωμένες. Τὰ τζάκια τῶν παραθύρων χωματιστά. Οἱ τοῖχοι ζωγραφισμένοι μὲ ρόδακες καὶ ἄνθεμα. Νόμιζε κανεὶς πὼς βρίσκεται μέσα σὲ κανένα νάο....

Μόλις πλυθήκαμε μὲ κρύο, κρυσταλλένιο νερό, μᾶς ἔφεραν σ' ἕνα μεγάλο δίσκο τὸν καφέ μας. Στὴν Ἑλλάδα τὸ ρόφημα αὐτὸ τὸ φτιάνουν περίφημα. Ἀλέθουν τὸν καφὲ τὴν ἴδια στιγμή, τὸν βράζουν καλὰ καὶ τὸν σερβίρουν. Μαζὺ ὅμως μὲ τὸν καφέ, ἀλέθουν διάφορα μπαχαρικά, κανελλογαρυφάλλα ἰδίως, κ' ἔτσι τὸ ρόφημα μοσχοβολάει ἐξαισια.

Τὸ πρωΐ αὐτὸ ἐκατνίσαμε καὶ ναργιλέ.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

στὶς αὐθουσες, στοὺς διαδρόμους, μέσα σὲ ἑκατοντάδες τρελλούς, ἡ δύστυχη Λαυρεντία, στὶς φοβερὲς της ἀγωνίες, στοὺς ἐφιαλτικοὺς ὕπνους της βγάζει τὴν ἴδια κραυγὴ τῆς νυχτιᾶς ποὺ τρελλάθηκε, τὴν γεμάτη φρίκη, τὴν κραυγὴ αὐτή, ποὺ εἶνε σὰν μιὰ τύψι ἀδυσώπητη, σὰν μιὰ κατάρα ἐναντίον τῆς γρηᾶς, ποὺ τῆς πῆρε γιὰ πάντα τὰ νειάτα της, τὰ ὄνειρά της, τὸ λογικό της!....

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΑΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΟΣ

Ὁ Βασιλεὺς Ὄθων βιβλιόφιλος. Ἡ Ἀνακτορικὴ Βιβλιοθήκη. Ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς βιβλιοδεσίας. Βίος καὶ πολιτεία Ροδόλφου Μάϊφαρτ. Τὸ καταστημά του στὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ καὶ ἡ ἰδιορρυθμίες του. Αἱ κυρίαι «Μάϊφαρτ νούμερο 2»! Ἡ ἐμφάνισις τῆς Ζάν ντ' Ἀρὰς. «Τὸ νόμισμα τὸ νικελόν!» Τὰ ἐπεισόδια τοῦ θεάτρου Ὀρφανίδη, κλπ.

ΙΝΕ γνωστὴ καὶ ἀπὸ ἄλλα ἄρθρα, στοὺς ἀναγνώστας μας, ἡ ἀγάπη τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος πρὸς τὴν καλλιτεχνία. Ἂς προστεθῇ σήμερα ὅτι ὁ πρῶτος Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἦταν κι' ἐξαιρετικὰ βιβλιόφιλος. Στὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα ἐσχημάτιζετο σιγὰ-σιγὰ μιὰ καλὴ βιβλιοθήκη, ἀποτελουμένη ἀπὸ σπάνιες ἐκδόσεις, ἀρχέτυπα, πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ συγγράμματα, Γερμανικὰ τὰ περισσότερα, ἀλλὰ καὶ πλήρεις σειρὲς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Πολλὰ ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτὰ βρίσκονται σήμερα στὴν Ἐθνικὴ μας Βιβλιοθήκη, μερικὰ μάλιστα ἔχουν στὸ περιθώριό τους αὐτόγραφες σημειώσεις τοῦ Ὄθωνος ἢ τῆς Ἀμαλίας...

Ἀλλ' ὁ Ὄθων ἤθελε τὰ βιβλία του ὄλα δεμένα καὶ μάλιστα καλλιτεχνικά. Καὶ ἐπειδὴ στὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπῆρχε βιβλιοδέτης τέτοιος, ὁ Ὄθων ἔφερε ἀπὸ τὸ Μόναχο τὸ Ροδόλφο Μάϊφαρτ, τὸ συμπατριώτη του, ποὺ σιγὰ-σιγὰ ἔμελλε νὰ ἐξελιχθῇ σὲ διασκεδαστικότατο τύπο τῆς παληᾶς Ἀθήνας.

Ὁ Βασιλεὺς παρεχώρησε τοῦ Μάϊφαρτ ὅλα τὰ μέσα ὄχι μόνο γιὰ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν τέχνη του, γιὰ τὴ βιβλιοδεσία τῆς Ἀνακτορικῆς Βιβλιοθήκης, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ τὴν διδάξῃ στοὺς Ἕλληνες. Ὁ Μάϊφαρτ, στὴν ἀρχή, φάνηκε ἐργατικώτατος, ἀναδείχτηκε ἀριστοτέχνης. Τὰ βιβλία ποὺ ἔδενε, μὲ τὰ λαμπρά τους χρισοπλούμιστα καλύμματα, ἀποτελοῦν ἀληθινὰ καλλιτεχνήματα. Ἀπὸ τὸ ἐργαστῆρι του ἐβγῆκαν, μὲ τὸν καιρό, οἱ πρῶτοι βιβλιοδέτες τῆς ἀπελευθερωθείσης Ἑλλάδος. Ἐπομένως, ὁ Ροδόλφος Μάϊφαρτ ἀποτελεῖ προσωπικότητα στὴν ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ βιβλίου. Στὰ παλαιὰ ἀρχοντικὰ σπίτια τῶν Ἀθηνῶν σώζονται ἀκόμη, σπάνια ὅμως, βιβλία δεμένα ἀπὸ τὸ Μάϊφαρτ.

Ἔξαφνα ὅμως ὁ ἰδιόρρυθμος αὐτὸς Βαυαρὸς ἐγκατέλειψε τὴ βιβλιοδετικὴ καὶ γίνηκε ἔμπορος ἀντικειμένων τέχνης. Εἶνε μάλιστα ὁ πρῶτος ποὺ ἄνοιξε τέτοιο κατάστημα στὰς Ἀθήνας, στὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ. Ἔφερνε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη διάφορα κομψοτεχνήματα, πορσελάνες, μπρούτζινα ἀγαλματάκια, ὡρολόγια ἐπίχρυσα τῆς Τραπέζης, ἀνθοδοχεῖα κλπ., ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια τοῦ Βερολίνου, τῆς Βιέννης, τοῦ Παρισιοῦ, τῆς Φλωρεντίας καὶ τῆς Βενετίας, ἕνα πλῆθος ἄλλα μικροπράγματα, ποὺ τὰ παρέτασσε στὶς βιτρίνες του, μπροστὰ στὶς ὁποῖες ἐχάζευαν οἱ Ἀθηναῖοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι.

Ὅποιος ἤθελε τὸ Ροδόλφο Μάϊφαρτ στὴ νέα του μεταμόρφωσι, ποτὲ δὲν θὰ ἐπίστευε, ὅτι εἶχε μπροστά του ἕναν πρώην βιβλιοδέτη! Ἰδοὺ πῶς τὸν περιγράφει ἕνας σύγχρονός του:

«Ἦταν ὥμορφος ἄνθρωπος, μὲ στρογγυλὸ κεφάλι, μεγαλομάτης, Τ' ἀρειμάνια μουστάκια του, ξανθὰ κι' ἀγκιστρωτά, ἔδιναν στὴ ροδοκόκκινη μορφὴ του τὴν ἐκφρασι Γερμανοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ 'Ιππικοῦ. Φοροῦσε χρυσᾶ γυαλιά, περασμένα μὲ μαῦρο μεταξωτὸ κορδόνι. Τὸ ἀνάστημά του ἦταν μέτριο, ἀλλ' εὐθυτενές. Ντυνόταν κομψότατα, ἦταν πάντα «τοῦ κουτιοῦ» καὶ στὴ μπουτονιέρα του ἐφιγουρράριζε πάντοτε ἕνα λαμπρὸ ἄνθος, μιὰ γαρδένια ἢ ἕνα λευκὸ ρόδο.»

Ὁ Μάϊφαρτ ἦταν εὐγενέστατος, καὶ μιλοῦσε ἢ μᾶλλον πυροβολοῦσε μὲ χαριτωμένο τρόπο τὰ Ἑλληνικά. Κι' ἔλεγε, ἔλεγε διαρκῶς. Ἡ φλυαρία του ἦταν ἀσυγκράτητη!...

Ὁ Μάϊφαρτ εἶχε φέρει ἀπὸ τὸ Μόναχο καὶ τὴ γυναίκα του, μιὰ ἀγαθώτατη Βαυαρέζα, πρόωρα γερασμένη καὶ ἰσχνή, σὰν τσίρος!... Ἀλλ' ὁ Ροδόλφος—ποὺ τὄλεγε ἡ καρδοῦλα του—δὲν ἔβλεπε καμμιὰ σημασία στὴν κατάντια τῆς συμβίας του. Αὐτὸς ἐννοοῦσε νὰ χαρῇ τὴ ζωή!... Μὲ καταπληκτικὴ λοιπὸν ἀφέλεια, σὲ κάθε ταξεῖδι του στὴν Εὐρώπη, ἔφερνε ἀπὸ ἐκεῖ μαζύ του στὰς Ἀθήνας μιὰ Βιεννέζα ἢ μιὰ Παριζιάνα, διαλέγοντας τὴν ἀπὸ τὶς ὡραιότερες πεταλούδες τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου. Ἔτσι ὁ Μάϊφαρτ ἔκανε τὴ φιγούρα του στοὺς Ἀθηναίους, συνοδεύοντας πάντα μιὰ ὡραία φιληνάδα, τὴν ὁποίαν, χωρὶς τὸν παραμικρὸ δισταγμό, περιέφερε ἀλαμπρατσέτα στοὺς Ἀθηναϊκοὺς περιπάτους, κρατῶντας τὴν σφιχτά, καὶ βαδίζοντας κωμαρωτά, μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι! Ὁ Μάϊφαρτ ἔδειχνε ἔτσι στοὺς Ἀθηναίους τὸ ἐτήσιο ζωντανὸ κοιμητηγμά του!

Σημειωτέον, ὅτι ὁ Μάϊφαρτ ἔντυνε τὴν ἑκάστοτε φιληνάδα του πολυτελέστατα, σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία μόδα, ξοδεύοντας ἀπειλόγιστα καὶ ὑπερηφανευόμενος γιατί αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἦταν ἀντίθετο στὴ ζωὴ τῆς τότε μικρῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Δὲν ἔδινε καμμιὰ προσοχὴ οὔτε στὶς κοροϊδίες τῶν ἐφημερίδων, οὔτε στὸ θυμὸ τῶν αὐστηρῶν οἰκογενειαρχῶν. Καὶ ἡ καϊμένη ἡ νόμιμος κυρία Μάϊφαρτ ἀνεχότανε μὲ σιωπηλὴ ἐγκαρτέρησι τὶς ἀτέλειωτες ἀπιστίες τοῦ συζύγου της. Αὐτὴν ὁ Ροδόλφος τὴν ὀνόμαζε *«Κυρία Μάϊφαρτ, νούμερο 1»*, ἐνῶ τὴν ἑκάστοτε φίλη του τὴν ἐγκατηγόριζε *«Κυρία Μάϊφαρτ, Νο 2»*!

* * *

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ἔφταναν καὶ τὰ γεράματα. Καὶ συνέβαινε τότε τὸ ἑξῆς κωμικοτραγικό: Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 2 κυρία Μάϊφαρτ ἐγκατέλειπε ἄξαφνα τὸ γέρο φίλο της, γιὰ ν' ἀκολουθήσῃ κανένα νεαρὸ ἀξιωματικὸ ἢ κανένα Ἀθηναῖο παραλῆ. Ὁ λευκοϊδωθεὶς Ροδόλφος δεχότανε μὲ φιλοσοφικὴ ὑπομονὴ τὴν ἐγκατάλειψι αὐτὴ κι' ἔλεγε:

—Τί νὰ γαίνῃ;... Ἔ, μικρὸ τὸ κακό, τοῦ χρόνου ἐγκῶ φέρνεις μιὰν ἄλλη, πιὸ ὥμορφη!....

Καὶ κατὰ τὴν ἄνοιξι, ποὺ ἐπιχειροῦσε συνήθως τὸ ταχτικὸ του ταξεῖδι στὴν Εὐρώπη, ἐγύριζε στὰς Ἀθήνας μὲ νεωτάτη φίλη, ἡ ὁποία ἐπαρουσιάζετο ἄξαφνα τὸ νέφος του! Αὐτὸ ἐπαναλαμβάνονταν σὲ κάθε στροφή, καὶ ὁ κόσμος ἐχειροχροτοῦσε θαμωνιῶδῶς!

Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ τὸ γλέντι αὐτὸ ἔφθασε στὸ κατακόρυφο, μπῆκε στὸ θέατρο ἡ Ἀστυνομία, συνέλαβε τὸ ζεῦγος ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς ἐπῆγε στὸ κρατητήριο! Τὸ πλῆθος τοὺς συνώδευσε ὡς ἐκεῖ, σὲ ἀληθινὴ διαδήλωσι. Καὶ ἡ ἐφημερίδες, τὴν ἄλλη μέρα, περιέγραφαν τὸ περίεργο γεγονός...

* * *

Ἀπὸ τὴν Ἀστυνομία ὁ Ροδόλφος καὶ ἡ Ζὰν ντ' Ἀρὰς ὁδηγήθησαν στὸ πρῶτο δαπόρι ποὺ ἔφευγε γιὰ τὴν Εὐρώπη καὶ ἀπηλάθησαν...

Στὴ Μασσαλία ἡ τρελλὴ χορεύτρια ἐγκατέλειψε τὸ γέρο φίλο της, αἰ ἔτσι ὁ ταλαίπωρος Ροδόλφος ἔψαχνε τὴν τελευταία κυλόττα. Ἐν τούτοις δὲν ἤθελε νὰ ξαναγυρίσῃ ποτὲ στὰς Ἀθήνας «τὴν ἀχάριστη πόλι»—ὅπως ἔλεγε—καὶ ὅπου ἔζησε τὰ καλύτερα 40 χρόνια τῆς ζωῆς του.

Ἐπῆγε στὸ Μόναχο γιὰ νὰ στολίξῃ τοὺς περιπάτους τῆς Βαυαρικῆς πρωτευούσης μὲ τὴν ἰδιόρρυθμη ἐμφάνισί του καὶ τὴν πάντοτε ἀνθισμένη μπουτονιέρα του...

Ὁ Ροδόλφος πέθανε σὲ βαθειὰ γεράματα, μὲ τὴ συνείδησι ἥσυχη καὶ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ ζωὴ τὴν ὁποία ἐγλέντησε μὲ τὸ παραπάνω...

Ο ΠΑΛΛΙΟΣ

Ὁ Ροδόλφος Μάϊφαρτ

(Σκίτσο τοῦ Θέμου Ἀννίνου)

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

Η ΚΟΤΤΕΣ ΤΗΣ ΧΗΡΑΣ

Ἡ χήρα τοῦ πλουσίου κτηματίου Λεβάγιερ, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου της, ἀνέλαβε μόνη της τὴ διεύθυνσι τῶν μεγάλων κτημάτων του, μολονότι δὲν καταλάβαινε καὶ τοσο οὔτε ἀπὸ γεωργία, οὔτε ἀπὸ κτηνοτροφία.

Ἔτσι συναντᾶει πολλὲς δυσκολίες στὴ δουλειά της. Τὶς μεγαλείτερες φροντίδες της τὶς ἀφιερώνει στὸ μεγάλωμα τῶν πουλερικῶν, ἀπ' τὰ ὁποῖα ἔχει καὶ τὰ περισσότερα εἰσοδήματα. Μὰ τελευταῖα μιὰ μυστηριώδης ἐπιδημία προσέβαλε τὶς κότες της, ἡ ὁποίες ψοφοῦν καθημερινῶς. Μὴ μπορώντας ν' ἀνακαλύψῃ τὴν αἰτία τοῦ κακοῦ, ἡ δυστυχισμένη χήρα ἔγραψε στὸ Ἀγρονομικὸ Ἰνστιτοῦτο τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου τὰ ἑξῆς:

«Κάθε πρωΐ, ποὺ πάω νὰ ταΐσω τὶς κότες μου, βρίσκω διαρκῶς δυὸ-τρεῖς ἀπ' αὐτὲς ἀκούνητες στὴ γῆ, παγωμένες, καὶ μὲ τὰ πόδια τεντωμένα ψηλά! Ποῦ πρέπει νὰ τὸ ἀποδώσω αὐτό;»

Ἡ χήρα δὲν περίμενε καὶ πολὺ τὴν ἀπάντησι τῶν σοφῶν εἰδικῶν τοῦ Ἰνστιτούτου. Νὰ τί τῆς ἔγραψαν τὴν ἄλλη μέρα:

«Ἀγαπητὴ κυρία, αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἀποδώσετε χωρὶς ἄλλο στὸ ὅτι ἡ κότες σας... ψοφᾶνε!..»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

ΕΞΩΦΡΕΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἤθη ἄγρια καὶ πρωτόγονα. Ἡ εἰδοποίησις ἑνὸς ξενοδόχου τοῦ Νταλτον - Σίτυ. Ὅπου ὅλα κανονίζονται μὲ τὶς κουμποῦρες! «Μπορεῖτε νὰ φτύνετε στὸ πάτωμα»! Τὸ Σταυροδρόμι τῶν διαμελιζομένων. Πῶς ἕνα ἐστιατόριο κάνει χρυσὲς δουλειές. Τί βλέπουν οἱ πελάτες του ἀπὸ τὴν ταράτσα, κτλ. κτλ.

Θὰ εἶνε γνωστὸ ἴσως στοὺς ἀναγνώστας μας τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Ὄσκαρ Οὐάϊλδ, ὁ ὁποῖος, ὅταν εἶχε πάει στὴν Ἀμερική, εἶδε κρεμασμένη μέσα σὲ κάποιο καφὲ—κονσὲρ τῆς Βιργινίας τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή: *«Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. πελᾶται νὰ μὴν... πυροβολοῦν τὸν πιανίστα, ὁ ὁποῖος θὰ προσπαθήσῃ νὰ παίξῃ ὅσο μπορεῖ καλύτερα»!*

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ πρωτόγονες καὶ ἄγριες συνήθειες, τὶς ὁποῖες προδίδει αὐτὴ ἡ ἐπιγραφή, ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται ἀκόμη καὶ σήμερα στὴν Ἀμερική, παρ' ὅλη τὴν καταπληκτικὴ τῆς ἐξέλιξι, σὲ πολλὲς πολιτεῖες της καὶ ἰδιαιτέρως στὸ Κλονταϊκ, τὴν περίφημη πολιτεία τῶν χρυσοθηρευτῶν. Γιὰ νὰ πεισθῆτε περὶ αὐτοῦ, ἀρκεῖ νὰ σᾶς ἀναφέρωμε ὅτι στὸ Νταλτον—Σίτυ, μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ μεγάλες πόλεις τοῦ Κλονταϊκ, ὁ ἰδιοκτήτης ἑνὸς νεοχτισμένου μεγάλου ξενοδοχείου ἔχει τοιχοκολλήσει μέσα σὲ ὅλα τὰ δωμάτια τῶν πελατῶν του τὴν ἀκόλουθη εἰδοποίησι, τὴν ὁποία ἀντέγραψε ἕνας Γάλλος δημοσιογράφος, ὁ ὁποῖος ἔπερασε ἀπὸ ἐκεῖ:

«Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ξενοδοχείου πληροφορεῖ τοὺς κ. κ. ταξειδιώτας ὅτι οὐδεμίαν εὐθύνην ἀναλαμβάνει διὰ τὴν προσωπικὴν των ἀσφάλειαν, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν χρημάτων καὶ τῶν κοσμημάτων των!

»Οἱ κ. κ. ταξειδιῶται παρακαλοῦνται νὰ σκοπεύουν καλὰ ὁπόταν θεωροῦν καθήκον τους (sic) ν' ἀνταλλάσσουν πυροβολισμοὺς εἰς τὴν αὐθουσαν τοῦ ἐστιατορίου, ἐπειδὴ συμβαίνει συχνὰ ἡ σφαῖρες των νὰ ἐκφεύγουν τοῦ προορισμοῦ των καὶ νὰ τραυματίζουν ἢ νὰ φονεύουν τοὺς ὑπηρέτας ἢ πρόσωπα ξένα πρὸς τὴν φιλοξενίαν των.

»Οἱ κ. κ. ταξειδιῶται θεωροῦνται προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν ζημίαν των ἐπίπλων, καθρεπτῶν, πιατικῶν κλπ., τὰ ὁποῖα θὰ ἐθρυμμάτιζαν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν... συνομιλιῶν των! Ἐπίσης τὰ ἔξοδα τῶν κηδειῶν τῶν θυμάτων τους πληρώνονται ἰδιαιτέρως εἰς τὸν λογαριασμόν!

»Οἱ κ. κ. ἐπιθέται δύνανται, ἂν ἐπιθυμοῦν, νὰ ἀσφαλίζουν τὴν ζωὴν των εἰδικῶς διὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς των εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μας!

»Ἡ διεύθυνσις τοῦ ξενοδοχείου δὲν δέχεται κανένα παράπονον ἐναντίον τῶν ὑπηρεσιῶν. Ὅλοι οἱ ὑπηρέται μας εἶνε ἔνοπλοι καὶ δύνανται οἱ κ. κ. ταξειδιῶται νὰ ἐξηγοῦνται ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτῶν.

»Ἐπειδὴ τὸ ξενοδοχεῖον μας εἶνε πρώτης κατηγορίας καὶ πορίζεται ἀποκλειστικῶς δι'... ἀριστοκράτας, παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. ταξειδιῶται νὰ φέρωνται ὡς πραγματικοὶ τζέντλεμαν. Ἡ ἰδιοκτήτης ἀποδίδει ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν ὑπόδειξιν του καὶ εἶνε διατεθειμένος καὶ διὰ τῶν ὅπλων ἀκόμη νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ἀξιοτίμους κ. κ. πελάτας του νὰ συμμορφωθοῦν.

»Κατὰ Σάββατον δίδονται εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μας χοροί, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ... ξυπόλητοι δὲν γίνονται δεκτοί»!...

* * *

Οἱ Ἀμερικανοί, κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα, στὰ ζητήματα τῆς σωματοφυΐας καὶ τῆς φυγονεμίας, εἶνε τόσο καθυστερημένοι, ὥστε κάτοχοι στὴν ἴδια μοῖρα μὲ τοὺς ἀνατολίτας. Γι' αὐτὸ σὲ μιὰ πληθυσμὸ συνηλίων τῆς Ἰουτόπιγκς εἶνε κρεμασμένη τυπωμένη μὲ μεγάλα γράμματα ἡ ἀκόλουθη ἐπιγραφή:

«Ἂν στὸ σπίτι σας φτύνετε ἀπὸ πάτωμα, φτύστε καὶ ἐδῶ, γιατὶ θέλουμε καὶ ἐδῶ νὰ βρισκόσαστε σὰν στὸ σπίτι σας!»

Ὅλος ὁ κόσμος ὅμως καταλαβαίνει τὴ βαθύτερη ἔννοια τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῆς καὶ φτύνει χάμω.

* * *

Ὑπάρχουν στὸ Νέο Γόρκη ὁρισμένα στατιστικά, τὰ ὁποῖα, λόγω τῶν αὐτοκινητιστικῶν δυστυχημάτων ποὺ συμβαίνουν συχνὰ σ' αὐτό, τὰ ἔχουν ἐπιγραμματίσει «Σταυροδρόμι τῶν διαμελιζομένων».

Ἕνας ἰδιοκτήτης ἐστιατορίου, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ μαγαζί του σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ στενοσόκακα αὐτά, σκέφτηκε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸ ἀτύχημα, καὶ κρεμάσε στὴν ταράτσα του τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή:

«Ἀπὸ ἐδῶ φαίνονται τὰ αὐτοκίνητα ποὺ διαμελίζουν τοὺς διαβάτας»

Ὅπως ἀναδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἡ ἐπιτυχίς του δὲν ἦταν καθόλου κακή. Σήμερα τὸ ἐστιατόριό του εἶν' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ πολυσύχναστα τῆς πόλεως. Κατὰ ἑκατοντάδες οἱ Νεοϋορκέζοι πηγαίνουν καὶ τρώνε, σ' αὐτά, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ἔχουν τὴν εὐχαρίστησι νὰ βλέπουν ἀνθρώπους ποὺ τοὺς διαμελίζουν τ' αὐτοκίνητα!

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ... ΤΟΥ ΑΔΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Ρολάνδος κύτταξε κατάματα τὸν Κρουσίλικο καὶ φώναξε :

—Μὰ τὶς βροντὲς τοῦ Οὐρανοῦ !... Τὸ εἶχα ὑποψιαστεῖ... Ὥστε δὲν σᾶς εἶχε σκοτώσει ὁ Ρόμπερτος Κέρ ; Ἐ, κύριε ἐφημέριε, τί λέτε καὶ σεῖς γιὰ δ,τ αὐτά ;

—Λέω πὼς ὅλα πᾶνε πολὺ καλά, ἀπάντησε ὁ δὸν Μαθουρίνος.

—Καὶ τώρα, ἐξακολούθησε ὁ Ρολάνδος, κύριε νεκραναστημένε, ἐξομολογήσου μας τὰ πάντα καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἔχῃς νὰ φοβηθῇς τίποτε.

Ἐν πρώτοις ὁ Κρουσίλικος ἀφηγήθη τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα διηγηθήκαμε καὶ στοὺς ἀναγνώστας μας. Ἔπειτα ὡμολόγησε ὅτι ἡ αἰχμάλωτός του ἦταν πράγματι ἡ Ἰωάννα Τρεμέ, ἡ σύζυγος τοῦ Ἰωάννου Γενναίου. Εἶπε μάλιστα στὸ λοχαγὸ καὶ στὸν ἐφημέριο, ὅτι ἡ διατάραξις τῶν φρενῶν τῆς Ἰωάννας, ἡ ὁποία ὀφείλετο σὲ κεραυνοβόλο συγκίνησι, μόνον μὲ μιὰ ἄλλη, ἐξ ἴσου δυνατὴ συγκίνησι, θὰ μποροῦσε νὰ θεραπευθῇ.

—Ὡστόσο, ἐπρόσθεσε, ὁ ἱππότης Ροβέρτος μοῦ ἀπαγόρευσε αὐστηρὰ ν' ἀποπειραθῶ νὰ τὴν ξαναφέρω στὰ λογικά της.

—Ἔρχεται καμμιὰ φορὰ ἐδῶ ὁ λαμπρὸς αὐτὸς ἱππότης ; ρώτησε ὁ Ρολάνδος.

—Σπανιώτατα, ἀπάντησε ὁ Κρουσίλικος. Κάθε φορὰ δὲ ποὺ ἡ τρελλὴ τὸν βλέπει, καταλαμβάνεται ἀπὸ κρίσεις μανίας...

—Πᾶμε λοιπὸν νὰ δοῦμε τὴ δυστυχισμένη αὐτὴ γυναίκα, εἶπε ὁ Ρολάνδος πρὸς τὸν ἐφημέριο.

Ὁ Κρουσίλικος τοὺς ὡδήγησε ἀμέσως στὸ δωμάτιο ποὺ χρησίμευε γιὰ φυλακὴ στὴ χήρα τοῦ κόμητος Κανδάλ.

Ὁ Φερουλλιὰκ κύτταξε ἀμέσως γύρω του καὶ ρώτησε :

—Ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ φυλακισμένη

—Θὰ εἶνε κάτω, στὸ ὑπόγειο, τραύλισε ὁ Κρουσίλικος χλωμιάζοντας.

—Δηλαδή, τί θὲς νὰ πῆς, ἀχρεῖε ;

—Θέλω νὰ πῶ, λοχαγέ, ὅτι κατεβάζουμε τὴν ἄτυχη τρελλὴ στὸ ὑπόγειο ποὖναι κάτω ἀπ' τὸ δωμάτιο αὐτό, ὅταν τὴν πιάνουν κρίσεις.

Ὁ Φερουλλιὰκ ἔτρεμε ἀπὸ θυμό. Προχώρησε ὥς τὴ μέση τοῦ δωματίου, ἄνοιξε μιὰ καταπακτή, ἁρπάχτηκε ἀπὸ ἕνα σχοινὶ καὶ κατέβηκε στὸ ὑπόγειο, τὸ ὁποῖο δὲν ἦταν παρὰ μιὰ ὑγρὴ καὶ σκοτεινὴ φυλακή, μ' ἕνα κρεββάτι στὴν ἄκρη.

—Μὰ τὶς βροντὲς τοῦ Θεοῦ ! φώναξε ὁ Φερουλλιάκ. Αὐτὸ εἶνε τρομερό.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἡ Ἰωάννα κάθοταν ἥσυχη καὶ γαλήνια στὸ κρεββάτι της. Ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε πάντοτε ὡραία. Τὰ ὑπέροχα ξανθὰ μαλλιά της ἔπεφταν ἁπάνω στοὺς ὤμους της, τὰ λεπτὰ χεῖλη της ψιθύριζαν μεριμνὲς ἀκατανόητες λέξεις καὶ τὰ μεγάλα της μάτια ποὺ ἔλαμπαν ἦταν καρφωμένα ἁπλανῆ σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ ὑπογείου. Ἔβαλαν ἀμέσως τὴ σκάλα καὶ τὴν ἀνέβασαν πάνω.

Μόλις τὴν εἶδε στὸ φῶς ὁ Ρολάνδος, ψιθύρισε στὸν ἐφημέριο :

—Νά πῶς κατάντησε ἕνας ἄθλιος αὐτὸ τὸ ἀγγελικὸ πλάσμα ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ νειάτα, ὁμορφιά, καλλονή, ἔρωτα καὶ εὐτυχία !... Ὦ Θεέ μου, θὰ ἐπιτρέψῃς τάχα νὰ μείνῃ ἀτιμώρητο ἕνα τόσο φριχτὸ ἔγκλημα ;

—Δυστυχισμένη γυναῖκα !... ψιθύρισε κι' ὁ δὸν Μαθουρίνος ποὺ ἦταν ἐξαιρετικὰ συγκινημένος. Καθὼς τὴν βλέπω σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι νοιώθω νὰ μοῦ κόβεται ἡ ὄρεξις...

Ἡ Ἰωάννα, ποὺ ὥς τὴ στιγμὴ αὐτὴ φαίνοταν σὰν ὀνειροπαριένη, σήκωσε τώρα τὰ μάτια της καὶ κύτταξε τοὺς ἐπισκέπτες. Μιὰ ἔκφρασις τρόμου ζωγραφίστηκε ἀμέσως στὸ πρόσωπό της, τὰ μάτια της ἔλαμψαν ἄγρια, καί, ἁπλώνοντας τὰ χέρια της, σὰν νὰ ἤθελε νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ, φώναξε μὲ φωνὴ πνιγμένη :

—Πίσω, δήμιοι !... Δολοφόνοι, μὴν πλησιάζετε !...

Ὁ δὸν Μαθουρίνος ἔκανε πράγματι ἕνα βῆμα πίσω. Μὰ ὁ Ρολάνδος, ἀντιθέτως, προχώρησε ἀκόμη περισσότερο καὶ τῆς ἀπάντησε μὲ γλυκύτητα :

—Κυρία, δὲν εἴμαστε οὔτε δήμιοι, οὔτε δολοφόνοι. Εἴμαστε οἱ καλύτεροι φίλοι σας...

—Φίλοι ; ἐπανέλαβε ἡ τρελλή. Φίλοι ; Τί θὰ πῇ αὐτό ;

—Εἴμαστε ἄνθρωποι ποὺ σᾶς ἀγαποῦμε, ἐξακολούθησε ὁ Ρολάνδος, καὶ μποροῦμε νὰ κάνουμε γιὰ σᾶς ὅ,τι καὶ ἂν μᾶς διατάξετε...

—Μοῦ ἔκλεψαν τὸν Διονύσιο..., ψιθύρισε ἡ Ἰωάννα. Τὸ ξέρετε αὐτὸ βέβαια... Ἂν εἶστε στ' ἀλήθεια φίλοι μου, δόστε τὸν μου πάλι πίσω...

Ἔξαφνα μιὰ λάμψη φώτισε τὸ μυαλὸ τοῦ λοχαγοῦ καὶ ἀπάντησε :

—Θὰ ψάξουμε καὶ σᾶς ὑπόσχομαι, ὅτι θὰ τὸν βροῦμε...

—Ναί !... Ναί !... ἔκανε ἀμφίβολα ἡ τρελλή. Γιὰ νὰ τὸν σκοτώσετε βέβαια !... Πίσω !...

—Κυρία, εἶπε ὁ Ρολάνδος, θὰ βροῦμε τὸ Διονύσιο Γενναῖο, ὁ ὁποῖος ἦταν φίλος μας, ὄχι γιὰ νὰ τὸν σκοτώσουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν σώσουμε καὶ νὰ σᾶς τὸν ἀποδώσουμε...

Ὁ ἐρεθισμὸς τῆς Ἰωάννας, καθὼς ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, ἔπεσε ἀμέσως.

—Ἀλήθεια ; ρώτησε μὲ ἀφελῆ φωνὴ παιδιοῦ, σὰν νὰ μὴν τολμοῦσε νὰ πιστέψῃ αὐτὸ ποὺ τῆς ἔλεγαν...

—Ναί, καλή μου Ἰωάννα, ἀλήθεια...

—Καὶ ξέρετε ποῦ βρίσκεται τώρα ;

—Νομίζω ὅτι τὸ ξέρουμε...

Ἡ Ἰωάννα πήδηξε ἀμέσως ἀπ' τὸ κρεββάτι της καὶ τινάζοντας μὲ χάρι τὸ κεφάλι της γιὰ νὰ ρίξῃ πρὸς τὰ πίσω τὰ πλούσια μαλλιά της, πλησίασε μὲ σταυρωμένα χέρια τὸ Ρολάνδο.

—Ὦ, ἂν τὸ ξέρετε, ψιθύρισε σὰν ποὺ πιὰ κελαϊδάει, πέστε τό μου ἀμέσως... Φαίνεστε πολὺ καλὸς κύριε, καὶ ὁ κύριος ἀββᾶς ποὺ εἶνε μαζύ σας φαίνεται ἐπίσης καλός... Εἴδατε λοιπὸν τὸ Διονύσιό μου ;... Εἴδατε μήπως καὶ τὸ μικρό μου Ρογῆρο ;... Περιμένω νὰ μοῦ πῆτε ποῦ βρίσκονται... Θὰ πᾶμε ἀμέσως νὰ τοὺς βροῦ... Μὴ μὲ κάνετε νὰ περιμένω... Πρέπει νὰ εὐσπλαχνίζεστε τὶς γυναῖκες καὶ πρὸ πάντων τὶς μητέρες... Ὁδηγῆστε με κοντά τους... Εἶμαι ἕτοιμη...

Καί, λέγοντας αὐτὰ ἡ Ἰωάννα, ἔπλεκε γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι της τὰ μαλλιά της.

—Σᾶς ἀκολουθῶ, εἶπε πάλι σὲ λίγο. Ἂς φύγουμε ἀμέσως... Ποῦ μοῦ εἴπατε πὼς βρίσκονται ;

—Στὸ Σαντιγύ, ἀπάντησε χωρὶς νὰ διστάσῃ καθόλου ὁ Ρολάνδος.

Ὁ ἐφημέριος, ἀκούγοντας τὴν ἀπάντησι αὐτή, ἐκύτταξε ξαφνιασμένος τὸ λοχαγό.

—Στὸ Σαντιγύ ; ἐπανέλαβε ἡ Ἰωάννα. Ἐπῆγα ἄλλοτε ἐκεῖ... Εἶχα καὶ τὸ Ρογῆρο μαζύ μου... Λοιπὸν θὰ τοὺς ξαναβροῦμε ἐκεῖ ;

—Μάλιστα, ἀπάντησε ὁ Ρολάνδος.

Ὁ ἐφημέριος τὸν ἐπλησίασε τότε καὶ τοῦ ψιθύρισε σιγὰ-σιγά :

—Γιατί ὑπόσχεσθε πράγματα ἀδύνατα ;

—Καὶ ποιὸς σᾶς εἶπε ὅτι εἶνε ἀδύνατα, ἀπάντησε ὁ λοχαγός...

—Μὰ πῶς ;... Μήπως ἄκουσα ἄσχημα ; ξαναεῖπε ὁ ἐφημέριος.

—Ὄχι... Ἴσια-ἴσια ἀκοῦτε πολὺ καλά...

—Καὶ πῶς θὰ τῆς ἀποδώσῃ τὸν πεθαμένο σύζυγό της ;

—Δὲν θὰ τῆς ἀποδώσω αὐτόν, ἀλλὰ τὸ γυιό της...

Ὁ ἐφημέριος ἐκύτταξε τὸ Ρολάνδο ξαφνιασμένος καὶ ἐπανέλαβε :

—Τὸ γυιό της !... Τὸ γυιό της !...

—Μάλιστα ! ἀπάντησε σταθερὰ ὁ λοχαγός.

—Καὶ ποῦ θὰ τὸν βρῇς ;

—Στὸ Σαντιγύ !

—Στὸν πύργο ; ρώτησε ὁ ἀββᾶς ξαφνιασμένος.

—Μάλιστα, στὸν πύργο ! τοῦ ἀπάντησε ὁ Ρολάνδος.

—Τότε θὰ τὸν ξέρω κι' ἐγώ, ψιθύρισε ὁ ἀββᾶς κατάπληκτος.

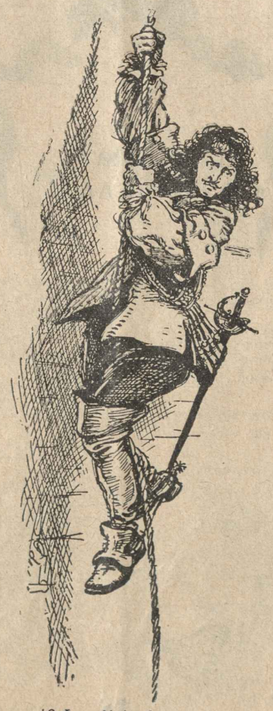

Ὁ Φερουλλιὰκ ἁρπάχτηκε ἀπὸ ἕνα σχοινὶ καὶ κατέβηκε στὸ ὑπόγειο...

—Τὸν ξέρετε καὶ τὸν ἀγαπᾶτε, τοῦ εἶπε ὁ λοχαγός. Ἀπόδειξις μάλιστα εἶνε ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμὴ βρίσκεται μέσα στὸ περίπτερό σας...

—Τότε εἶνε ὁ Ρογῆρος Βάλτερ ! φώναξε ὁ ἐφημέριος.

—Ναί, ὁ Ρογῆρος Βάλτερ, ὑποκόμης τοῦ Κίλανδ καὶ Κόμης τοῦ Κανδάλ, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ρολάνδος.

Ὁ δὸν Μαθουρίνος, κατάχλωμος ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψη αὐτή, ἐκάθησε σὲ μιὰ καρέκλα, καί, ὑψώνοντας τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανό, τραύλισε :

—Πόσες συγκινήσεις !... Πόσες συγκινήσεις !... Σίγουρα δὲν θὰ μπορέσω νὰ δειπνήσω ἀπόψε...

('Ακολουθεῖ)

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΝΤΙ ΠΛΕΣΣΑΚ

Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗ

Ὁ Ἰβὰν καὶ ἡ Ἄννα—Μαρία ἀγαπιόντουσαν ἀπὸ μικροί. Ἡ μητέρες των ἦσαν φίλες ἀπὸ τὸ μοναστῆρι ὅπου ἐσπούδασαν, καὶ ὅταν παντρεύτηκαν ἔτυχε νὰ κατοικήσουν στὴν ἰδια γειτονιά. Ἔτσι τὰ παιδιά τους ἐβλέπονταν κάθε μέρα, ἔπαιζαν μαζὺ καὶ ὅταν μεγάλωσαν λιγάκι, ἔγιναν φίλοι ἀχώριστοι. Ὁ Ἰβὰν ἦταν ἕνα γερό, ζωηρὸ παιδί, καὶ ἡ Μαρία—Ἄννα μιὰ ξανθοῦλα μὲ λεπτὰ χαρακτηριστικά, τρυφερὴ καὶ εὐαίσθητη.

Τώρα πειὰ εἶχαν μεγαλώσει καὶ τὸ ἀθῶο εἰδύλλιό τους εἶχε μεταβληθεῖ σὲ σφοδρὸ ἔρωτα. Ἡ Ἄννα—Μαρία δὲν ἔκρυβε τὴν ἀγάπη της γιὰ τὸν Ἰβάν. Ἀπ' ἐναντίας ὑπερηφανευότανε καὶ καμάρωνε γιατί τὴν ἀγαποῦσε ἕνα παλληκάρι σὰν κι' αὐτόν, καὶ περίμενε ἀνυπόμονα τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ γάμος θὰ τοὺς ἑνώσῃ παντοτεινά.

Ὅλοι οἱ γνωρμοί τους παρακολουθοῦσαν μὲ συμπάθεια τὸ λουλούδιασμα αὐτὸ τῆς ἀγάπης, τὴν φλόγα αὐτὴ τοῦ ἔρωτος τῶν δυὸ νέων. Μόνον μερικοὶ γέροι, δύσπιστοι καθὼς πάντα, ὅταν ἔβλεπαν τοὺς δυὸ νέους νὰ χορεύουν ἢ νὰ κουβεντιάζουν σὲ κανένα σαλόνι, μουμουρίζαν ἀναμεταξύ τους :

—Ὤμορφη ἀγάπη μὰ κι' ἐπικίνδυνη !...

Ἐπικίνδυνη ; Γιατί ; Ὁ Ἰβὰν πολὺ γρήγορα θὰ τέλειωνε τὴν στρατιωτικὴ σχολὴ τοῦ Σαὶν—Σίρ, καὶ δυὸ χρόνια μετὰ τὴν ἀποφοίτησή του θὰ ἔπαιρνε τὴν Ἄννα—Μαρία. Ἔτσι εἶχε συμφωνηθεῖ.

Μὰ γιατί λοιπὸν δυσπιστοῦσαν οἱ αἰώνια γεροντόφρυδες γέροι ;

Γιατί ἀμφέβαλαν γιὰ τὴν ἀγάπη τῶν νέων ἐκείνων, ὅταν τοὺς ἔβλεπαν νὰ περπατοῦν κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα, ὡραῖοι καὶ τρυφεροὶ καὶ οἱ δύο, ἐκεῖνος γηλιός, ρωμαλέος, μὲ μάτια γεμάτα ζωή, ἐκείνη ἁβρή, ρωμαλέα, μὲ μάτια ὀνειροπόλα μεταξένια μαλλιοτσαμωμένη, ἀέρινη, μὲ ὁλόξανθα μεταξένια μαλλιά καὶ μὲ μάτια ὀνειρώδη ; Ἄ, ὄχι, δὲν εἶχαν δίκαιο. Ποτὲ δὲν ὑπῆρξε ζευγάρι πιὸ χαριτωμένο καὶ πιὸ τρυφερὸ ἀπὸ τὸν Ἰβὰν καὶ τὴν Ἄννα—Μαρία.

* * *

Ὁ Ἰβὰν ὅταν βγῆκε ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴ σχολή, ἐστάλη σ' ἕνα τάγμα Οὐσσάρων, πολὺ μακρυά, στὴν Μεσημβρινὴ Γαλλία.

Τὸ πρᾶγμα ἦταν δυσάρεστο, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ, δυὸ χρόνια ἦταν αὐτά, θὰ περνοῦσαν. Ἔπειτα, δόξα τῷ Θεῷ, μποροῦσαν οἱ δύο ἐρωτευμένοι ν' ἀλληλογραφοῦν.

Ἡ Ἄννα—Μαρία ἔγραφε ἀδιάκοπα στὸν Ἰβάν, γράμματα ποὺ ξεχείλιζαν ἀπ' ἀγάπη, σωστὰ ποιήματα τρυφερότητος καὶ χάριτος, καὶ ὁ Ἰβὰν τῆς ἔστελνε ἐπίσης κάθε τόσο γράμματα ξέυτνα, εὔθυμα, γεμάτα κέφι καὶ ζωηρότητα ποὺ φανέρωναν τὴν διαχυτικὴ του φύσι καὶ τὴν λαχτάρα ποὺ εἶχε γιὰ τὴ ζωή. Μὰ τὸν ἄλλο χρόνο, τὰ γράμματα τοῦ Ἰβὰν ἔγιναν ἀραιότερα καὶ πιὸ σύντομα. Ἔλεγε ὅτι τὰ στρατιωτικά του καθήκοντα εἶχαν αὐξηθεῖ, καθὼς καὶ ἡ κοσμικές του ὑποχρεώσεις. Δὲν τοῦ περίσσευε πιὰ λεπτό...

Ὡστόσο ἡ ἐποχὴ τοῦ γάμου ἐπλησίαζε. Ἔξη μῆνες ἀκόμη ἔμεναν ὥς τὴν προσδιωρισμένη ἡμέρα. Καὶ διως τὰ γράμματα τοῦ Ἰβὰν γινότανε ὅλο καὶ συντομώτερα, ὥς ποὺ στὸ τέλος ἔκανε δεκαπέντε ὁλόκληρες μέρες νὰ γράψῃ στὴν ἀγαπημένη του.

Καὶ τότε γιὰ πρώτη φορά, ἡ Ἄννα—Μαρία ἔκλαψε, καὶ γνώρισε τί πικρὸ πρᾶγμα εἶνε τὰ διάκενα.

* * *

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα, ἡ Ἄννα—Μαρία πῆγε μὲ τὴν μητέρα της σ' ἕνα χτῆμα τους στὴν Βρεττάνη, γιὰ νὰ περάσουν ἐκεῖ τὸ διάστημα ποὺ ἀπόμενε ὥς τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου.

Ἡ γαλήνη καὶ ἡ μοναξιὰ τῆς ἐξοχῆς ἀρέσαν στὴν Ἄννα—Μαρία. Τί ἐνδιαφέρον μποροῦσαν νὰ ἔχουν γι' αὐτὴν τὰ σαλόνια τοῦ Παρισιοῦ ἀφοῦ ἦταν μακρυὰ ὁ ἀγαπημένος της ; Ἔννοιωθε λοιὸν περισσότερη εὐχαρίστησι μέσα στοὺς ἀπέραντους κάμπους καὶ στὰ πυκνὰ δάση τῆς Βρεττάνης, ὅπου περνοῦσε ὧρες ὁλόκληρες, μὲ τὴν σκέψη της ὅλη δοσμένη στὴν μοναδικὴ της ἀγάπη, μετρῶντας τὶς ἡμέρες ποὺ τὴν ἐχώριζαν ἀπ' τὴν εὐλογημένη ἡμέρα τοῦ γάμου.

Ἔξαφνα, μιὰ μέρα τὸ βλέμμα τῆς Ἄννας—Μαρίας ἔπεσε τυχαῖα σὲ μιὰ ἐφημερίδα ποὺ περιεῖχε στὴ στήλη τῶν κοσμικῶν νέων, τὰ ἑξῆς :

«Γενικὸν θέμα συνομιλίας εἶνε ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ τὸ σκάνδαλο ποὺ ξέσπασε στὴν ἀριστοκρατικὴ κοινωνία τῆς πόλεως Χ... Ἡ φύσις δυστυχῶς τοῦ γεγονότος μᾶς ἐπιβάλλει μεγάλη ἐπιφύλαξι.

Τὸ μόνο ποὺ μποροῦμε νὰ εἰποῦμε εἶνε τὸ ἑξῆς : Ὅτι ἁπλῆ χώραν μονομαχία μεταξὺ ἑνὸς ἀνωτέρου πολιτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἑνὸς γνωστοτάτου ὑπολοχαγοῦ τῶν Οὐσσάρων, ὁ ὁποῖος ἐπληγώθη στὸ λαιμό, ὄχι σοβαρὰ εὐτυχῶς.

Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ θὰ συνεχισθῇ στὸ Δικαστήριο, ὅπου ἐπίδαλε αἴτησιν διαζυγίου ὁ πολιτικὸς ὑπάλληλος».

Μὲ τὸ ἴδιο ταχυδρομεῖο ποὺ εἶχαν φτάσει ἡ ἐφημερίδες, εἶχε ἔλθει στὴν Ἄννα—Μαρία καὶ ἕνα γράμμα τοῦ Ἰβάν, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ μνηστὴρ της τῆς ἀνήγγελλε τὴν προσεχῆ ἄφιξίν του στὴν Βρεττάνη μὲ ἄδεια.

Αὐτὸ ἔκανε τὴν Ἄννα—Μαρία νὰ μὴ δώσῃ μεγάλη προσοχὴ στὴν εἴδησι τῆς ἐφημερίδας. Μὰ ὅταν δύο μέρες ἀργότερα εἶδε τὸν Ἰβὰν νὰ μπαίνῃ στὸ σπίτι, πολιτικὰ ντυμένος, μὲ τὸ λαιμὸ δεμένο καὶ νὰ λέῃ, ὅτι εἶχε πέσει ἀπ' τὸ ἄλογό του καὶ εἶχε χτυπήσει, ἡ Ἄννα—Μαρία, κατάχλωμη ἀπ' τὴν ταραχή, φώναξε :

—Δὲν εἶνε ἀλήθεια ! Ὁ Ἰβὰν μονομάχησε γιὰ μιὰ γυναίκα !...

—Πῶς τὸ ξέρεις αὐτό ; ρώτησε ταραγμένος ὁ νέος.

Ἡ Ἄννα—Μαρία τοῦ ἔδειξε τὴν ἐφημερίδα, τὴν ὁποία εἶχε κρατήσει.

Ὁ Ἰβὰν τὴν πῆρε συγκινημένος, κάθησε σὲ μιὰ πολτρόνα καὶ ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν ἀποκαλυπτικὴ αὐτὴ εἴδησι... Μὰ πρὶν προφτάσῃ νὰ πῇ λέξι, χλωμὴ καὶ παγωμένη ἡ Ἄννα—Μαρία βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ σαλόνι, πνίγοντας μὲ δισκολία τοὺς λυγμούς της.

* * *

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἡ Ἄννα—Μαρία ἄρχισε νὰ λυώνῃ, νὰ λυώνῃ...

Ὁ Ἰβὰν κάθησε σὲ μιὰ πολτρόνα κι' ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν ἀποκαλυπτικὴ εἴδησι...

Οὔτε ἡ σοφία τῶν περιφημότερων γιατρῶν, οὔτε ἡ ἀτελείωτες περιποιήσεις τῆς μητέρας της δὲν μποροῦσαν νὰ νικήσουν τὸν μαρασμὸ ποὺ ἔλυνε καὶ θανάτωνε σιγὰ-σιγὰ τὸ λουλοῦδι αὐτὸ τῆς ἀγάπης.

Μέρες ὁλόκληρες ἡ Ἄννα—Μαρία τὶς περνοῦσε ξαπλωμένη σὲ μιὰ πολτρόνα, σιωπηλή, ἀκίνητη, μὲ τὰ μάτια γαιέρα στὸ κενό, βρίσκοντας μόλις τὴ δύναμη νὰ χαμογελᾶ ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ στὴν μητέρα της.

Στὸ τέλος τοῦ τρίτου μηνὸς ἀναγκάστηκε νὰ μένῃ διαρκῶς στὸ κρεββάτι της. Οἱ γιατροὶ εἶχαν χάσει πειὰ κάθε ἐλπίδα.

Ὡστόσο, ἡ μητέρα της ἔλπιζε ὅτι ἡ ἀγαπημένη της κόρη θὰ γινόταν καλά. Κι' αὐτό, γιατί ἡ Ἄννα—Μαρία ἔδειξε ξαφνικὰ κάποια καλυτέρευσι.

Στὰ μάγουλά της φάνηκαν ξαφνικὰ τὰ κρώματα τῆς ὑγείας καὶ τὰ μάτια της ξανάβρανε τὴν παληά τους ζωηράδα. Μὰ ἀλλοίμονο !... Ὅλα αὐτὰ τὰ συμπτώματα δὲν ἦσαν παρὰ προμηνύματα τοῦ θανάτου.

Ἕνα πρωί, ἡ Ἄννα—Μαρία εἶπε στὴν μητέρα της :

—Θὰ ἤθελα νὰ ἰδῶ τὸν Ἰβάν, μητέρα...

Εἶχε τρεῖς μῆνες νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομά του.

Ἡ μητέρα της τοῦ τηλεγράφησε ἀμέσως κι' ἔπειτα ἀπὸ ἀφαντοχτὼ ὧρες ὁ Ἰβὰν ἔφτασε στὸ χτῆμα. Μὰ στὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ πυρετὸς εἶχε πολυχωρήσει γρηγορώτερα ἀπ' τὸ τρένο καὶ ἡ Ἄννα—Μαρία βρισκόταν στὰ τελευταῖα της.

Ὡστόσο, ἀναγνώρισε ἀμέσως τὸν μνηστῆρα της. Μιὰ λάμψη φώτισε τὰ μάτια της καὶ ψιθύρισε :

—Εἶσαι σύ, ἀγαπημένε μου ἀφροδωνιαστικέ μου, ἄντρα μου ;... Πόσο ἄργησες νύφιος χοντρὸ μου !... Ἔφτασε τώρα φτύσου Κύτταξε... Ἡ ἐκκλησιὰ μοσκοβολᾶ ἀπὸ τὰ λουλούδια καὶ χτυποῦμε ἀπ' τὰ φῶτα... Ἀκοῦσε τὶ γλυκὲς συμφωνίες ποὺ ἀντηχοῦν !... Ἔλα, ἀγαπημένε μου, ἤρθε ἡ στιγμὴ νὰ ἑνώσουμε γιὰ πάντα τὶς ψυχές μας ποὺ ἦσαν ἑνωμένες ἀφότου ἤρθαμε στὸν κόσμο ! Οὔτε μιὰ φορὰ δὲν χώρισε τὴ ἄλλοι ἀπὸ σένα ἡ καρδιά μου, ἀγαπημένε μου... Μὰ καὶ σὺ μ' ἀγάπησες πάντα σιατά... Ἤμουν πάντα γιὰ σένα ἡ μεγάλη σου, ἡ μοναδικὴ σου ἀγάπη !... Μὴ μοῦ τὸ λές ! Τὸ ξέρω !... Ποτὲ δὲν βγῆκε ἀπ' τὰ χεῖλη σου τ' ὄνομα ἄλλης γυναίκας... Ἡ Ἄννα—Μαρία ἀνάπεσε ἀπάνω στὸν Ἰβάν, ὅπως ὁ Ἰβὰν ἀνήκει μόνον στὴν Ἄννα—Μαρία...

Ἡ φωνὴ της σταμάτησε, ἄξαφνα τὸ κεφάλι της ἔγειρε, μιὰ πνοὴ βγῆκε ἀπ' τὰ χλωμὰ χεῖλη της ποὺ χαμογελοῦσαν, καὶ ἡ Ἄννα—Μαρία ἀποκοιμήθηκε γιὰ πάντα μέσα στ' ὄνειρό της, τὸ τόσο ὡραῖο, τὸ τόσο γλυκό, τὸ τόσο ψεύτικο !..

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΣΟΦΩΝ

Μὴ φιλοτιμεῖσε νὰ ἀποθάνῃς χαμηλότερα ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ τὸ θεῖο ζῆς.

Μ. Βασίλειος

—Τὴν εὐτυχία πρέπει νὰ τὴν ἀπολαύσουμε ἀπάνω στὴν ὥρα της, ὅπως καὶ τοὺς καιροὺς.

Τολστόϊ

—Τὸ πλούσιο σπίτι, ἀπ' τὸ ὁποῖο λείπει ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εὐεργεσία, μοιάζει μὲ βοινὸ ποὺ περικλείει μέσα στὰ βάθη του πολύτιμα, ἀλλ' ἄχρηστα μέταλλα.

Κομφούκιος

—Ἡ φύσις παρουσιάζει τελειότητες γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἶνε εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀτέλειες γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἶνε μόνον εἰκόνα του.

Ἡ σοχάλ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΘΡΙΑΜΒΟΥΣ ΤΟΥ 21

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

Η πρωτεύουσα τοῦ Μωρηᾶ στὰ 1821. Τὰ χαρέμια της καὶ τὰ μπευτρούμια της. Οἱ Ἕλληνες τὴν περισφίγγουν. Ἕνας δραματικὸς διάλογος. Ἡ ἔφοδος. Ὁ Ἀλῆ Τσεκούρας καὶ ὁ Θανάσης Δαγρές. Σφαγὴ καὶ τρόμος. Οἱ δερβισσάδες ἀμύνονται. Ἡ τιμωρία ἐνὸς προδότου. Τὰ κανόνια τῆς «Μεγάλης Τάπιας». Τραγικὰ ἐπεισόδια. Ὁ «πλάτανος τῆς κρεμάλας» καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Κολοκοτρώνη.

Ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα γεγονότα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπῆρξε καὶ ἡ Ἅλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, στὰ 1821.

Ἡ Τριπολιτσά, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας, ἦταν ἡ πρωτεύουσα ὅλης τῆς Πελοποννήσου καὶ ἕδρα τοῦ Πασσᾶ τοῦ Μωρηᾶ. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως, οἱ διάφοροι Ὀθωμανοὶ ἀγάδες εἶχαν σ' αὐτὴ μεταφέρει τὰ χαρέμια τους καὶ τοὺς θησαυρούς τους, γιὰ νὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν ἀπὸ τὶς τύχες τοῦ πολέμου.

Ἡ πόλις ἦταν τειχογυρισμένη καὶ περιλάμβανε πολλὰ ἐπίσημα χτίρια, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ περίφημο Σεράγι, χτισμένο στὰ βορειοδυτικὰ αὐτῆς, δηλ. τὸ Διοικητήριο.

Μετὰ τὴ νικηφόρα μάχη τοῦ Βαλτετσίου, οἱ Ἕλληνες, ὑπὸ τὴ γενικὴ ἀρχηγία τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρώνη, ἐπολιόρκησαν ἀπὸ παντοῦ τὴν Τριπολιτσά, τὴν ἔζωσαν σὰν σὲ σιδερένιο στεφάνι καὶ τὴν ἐσφιγγαν νὰ παραδοθῇ. Σχεδὸν ὅλος ὁ ἔνοπλος Μωρηᾶς τὴν ἐπολιορκοῦσε. Ἐκτὸς τῶν Κολοκοτρωναίων, ἦταν ἐκεῖ ὁ Μαυρομιχάλης μὲ τοὺς Μανιάτες του, ὁ Δεληγιάννης, ὁ Ἀναγνωστόπουλος, ὁ Κρεββατᾶς καὶ ἄλλοι μὲ τὰ παλληκάρια τους, καθὼς καὶ οἱ Ἐπίσκοποι Γερμανὸς καὶ ὁ Βρεσθένης Θεοδώρητος.

Ἐνθουσιασμὸς ἀπερίγραπτος καὶ μανία ἐκδικήσεως κατεῖχε τοὺς πολιορκητάς. Γιατὶ ἤξεραν ὅτι μέσα στὰ μπουντρούμια τῆς Τριπολιτσᾶς ἦταν φυλακισμένοι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ πολλοὶ γέροντες πρόκριτοι τοῦ Μωρηᾶ, πρόσωπα ἱερὰ καὶ ἀγαπημένα.

Ἡ πεῖνα, ἡ δίψα, ἡ ἀρρώστειες θέριζαν τοὺς πολιορκημένους Τούρκους, καὶ μάταια ἐπερίμεναν βοήθεια.

Τὴ φρουρὰ τῆς πόλεως ἀποτελοῦσαν κυρίως Ἀλβανοί, οἱ ὁποῖοι κατεῖχαν καὶ τὶς πύλες.

Στὶς 12 Σεπτεμβρίου 1821, οἱ Τοῦρκοι ἔστειλαν ἀντιπροσώπους των νὰ διαπραγματευθοῦν τὴν παράδοσι τῆς πόλεως. Ἡ συνάντησις ἔγινε στὸ Ἑλληνικὸ στρατόπεδο. Περίεργα εἶνε τὰ πρακτικὰ τῆς συνομιλίας αὐτῆς. Ἰδοὺ ἕνα κομμάτι, ὅπως τὸ διέσωσε ὁ ἱστορικὸς Φιλήμων :

«Μετὰ τὶς συνήθεις προσρήσεις, προσηνέχθη αὐτοῖς ὕδαμινον ἀραβικὸν (καχὲς), (καφὲς) καὶ μετὰ τ' ἀμοιβαῖα συνήθη παράπονα, πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ΣΕΧ ΝΕΤΣΗΙ ΕΦΕΝΤΗΣ *: — Εἰπέτε μας στὸν Θεό σας, τί πράγματα εἶνε ταῦτα καὶ ποιὰ τὰ αἴτια ; Ἐσεῖς μόνοι εἰσασθε οἱ Μωραΐτες, ἢ ὅλο τὸ μιλλέτι σας (τὸ γένος σας ;) Ἔχετε κανένα κεφάλι (ἀρχηγόν) ; Εἰσθε ἀκουμπισμένοι εἰς κανένα κιρᾶλη (ἡγεμόνα) ;*

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, (Ὁ ἐπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν) :— *Ἡμεῖς, μὴ ἠμποροῦντες πλέον νὰ ὑποφέρωμεν τὰ τόσα δεινά, ὁποὺ ἀπὸ σᾶς ἐδοκιμάσαμεν, ἀπεφασίσαμεν ἐν τοιούτον. Καὶ ἡ Εὐρώπη βλέπουσα τὰ δίκαιά μας ἀπεφάσισε νὰ μᾶς βοηθήσῃ».*

Ἀλλ' ὁ Τοῦρκος πληροξούσιος ἐπέμενε νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν ἡ Ἐπανάστασις ἐστηρίζονταν στὴ βοήθεια ξένης Δυνάμεως. Τότε ὁ Ἀναγνωστόπουλος ἀνέλαβε νὰ τοὺς διαφωτίσῃ, δηλαδὴ νὰ τοὺς ἀπογοητεύσῃ, καὶ τοὺς εἶπε :

«ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ : Ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ρωσσία μᾶς ἐβοηθοῦσαν, μυστικὰ ὅμως, διὰ τὴν φιλίαν ὁποὺ εἰς τὸ φαινόμενον εἴχαν μὲ τὸν Σουλτᾶνον. Ἀλλ' ὅταν εἶδεν ἡ Ρωσσία τὸν ἐπονείδιστον θάνατον τοῦ Πατριάρχου μας Γρηγορίου, ἀπεφάσισε τὸν ἐξολοθρευμὸν τῆς Τουρκικῆς διοικήσεως καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς. Τοῦτο ὅμως ἐχρειάζετο ν' ἀποφασισθῇ μὲ τὴν γνώμην καὶ τῶν ἐπιλοίπων βασιλέων τῆς Εὐρώπης· διὸ καὶ ἔγινε συνέλευσις αὐτῶν εἰς τὴν Βιέννην, οἱ ὁποῖοι καὶ τὸ ἀπεφάσισαν, κάμνοντες ἀρχὴν νὰ μᾶς βοηθοῦν πλέον εἰς τὸ φανερόν.

ΔΙΒΑΝ ΕΦΕΝΤΗΣ :— Τὸ θέλημα τοῦ Μεγαλοδύναμου εἶνε μεγάλο. Σαράντα τώρα χρόνους ἡ Φραγκιὰ καὶ μάλιστα ὁ Μόσκοβος ἔβαλαν στὸ νοῦ τους νὰ χαλάσουν τὴν Τουρκιά. Ὁ Θεὸς ὅμως τὴν ἐφύλαξε· ὥστε γιὰ νὰ χαθῇ ἢ νὰ μένῃ, αὐτὸ κρέμεται ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν κιρᾶλην τῆς Μοσκοβιᾶς (Ρωσσίας).

ΓΕΡΜΑΝΟΣ :— Αὐτὰ βέβαια κρέμουνται ἀπὸ τὸν Θεόν.

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ :— Καὶ τί μεγαμέτι (ἔλεος) ζητᾶτε ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅταν σεῖς ἐφυλακίσατε τοὺς προεστοὺς καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς μας καὶ τοὺς ἐβασανίσατε ;

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ (ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς πολιτικούς) :— Τί τὰ θέλετε αὐτά ; Ἂς τ' ἁρπατε ὡς τοὺς ὑποχρεώνουν νὰ ὁμολογήσουν νικημένον τὸν ἑαυτόν τους, ὡς στοχασθοῦν καλὰ κι' ἂς παραδοθοῦν. Ἂν δὲν δώσουν τ' ἄρματα, τοὺς τὰ παίρομεν ! (Κτυπᾶ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ξίφους)».

Καὶ ὁ ἱστορικὸς σημειώνει, ὅτι «ἡ ἀποφασιστικὴ αὐτὴ παρατήρησις τοῦ Κολοκοτρώνη ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ἀκαιρολογίας καὶ περιττολογίας τῶν ἄλλων».

Οἱ Ὀθωμανοὶ πληρεξούσιοι ξαναγύρισαν κατόπιν στὴν πόλι, χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἡ πολιορκία ἔγινε στενώτερη καὶ ἡ πεῖνα ἔθερίζε τοὺς πολιορκουμένους. Τέλος οἱ Ἀλβανοὶ φρουροὶ ἐδήλωσαν ἀνυπακοή.

Στὶς 20 καὶ 21 Σεπτεμβρίου συνέθησαν σκηνὲς σπαραξικάρδιες. Οἱ Τοῦρκοι στρατιωτικοὶ ἀνοίξαν μιὰ ἀπὸ τὶς πύλες, γιὰ νὰ βγοῦν τὰ γυναικόπαιδα, ν' ἀλαφρώσουν ἀπ' αὐτά. Σὰν χείμαρρος ἐξεχύθησαν τότε ἀπὸ τὴν πόλι ἡ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, ὡς τέσσερες χιλιάδες γροῦες. Ἐπῆγαιναν σὲ φανερὸ κίνδυνο, ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν πειὰ ν' ἀνθέξουν στὶς στερήσεις. Τὶς γυναῖκες—ποὺ εἶχαν τὰ πρόσωπά τους ραμπασμένα μὲ τὸ γιασμάκι—ἐλήστευαν οἱ Ἀλβανοὶ φρουροὶ τῆς πόλης. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου, βλέποντες τὸ θέαμα καὶ ταλαιπωροῦντες ὅτι ἡ ἔξοδος τῶν γυναικοπαίδων ὠφελεῖ τοὺς Τούρκους, ἔτρεξαν ἀμέσως μὲ τὰ γιαταγάνια γυμνά :

— Πίσω ! Πίσω ! ἐφώναζαν ἀπειλητικά.

Τὸ θέαμα πῆρε ἔτσι τραγικώτατη φάσι. Οἱ Ἕλληνες ἐσπρωχναν τὰ γυναικόπαιδα πρὸς τὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ οἱ Τοῦρκοι τὰ ἀντέσπρωχναν πρὸς τὰ ἔξω μὲ πυροβολισμούς. Ὁ οὐρανὸς ἐγέμισε ἀπὸ γοερὲς κραυγὲς καὶ κλάψες : — «Ἀμάν ! Ἀμάν ἀστούν» ἐφώναζαν, κι' ἔπεφταν στὴ λάσπη κι' ἐποδοπατοῦντο τ' ἄτιμα γυναικόπαιδα.

Τότε ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν πόλι καὶ ὁ θρ*γουμάνος τοῦ Μωρέως* Σταυράκης Ἰωβίκης μὲ τὴν οἰκογένειά του. Αὐτὸν τὸν κατηγοροῦσε ὁ Ἐπίσκοπος Γερμανὸς ὅτι ἐπρόδωσε τὰ μυστικὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, τὸν ὑποστήριζε ὅμως ὁ ἀπὸ χηγὸς Κρεββατᾶς λέγοντας, ὅτι φάνηκε χρήσιμος στοὺς φυλακισμένους ἀρχιερεῖς. Ὁ Κολοκοτρώνης διέταξε νὰ συλλάβουν τὸν Ἰωβίκη καὶ νὰ τὸν φυλακίσουν, ὡς ὅτου συνέλθῃ τὸ στρατιωτικὸ δικαστήριο.

Στὶς 23, ἡμέρα Παρασκευή, ἐχορτοφάγησε στὸν ὕψιστο βαθμὸ ἡ ἀνομαλία καὶ ὁ κοπετὸς μέσα στὴν πόλι. Οἱ Τοῦρκοι ἀρχηγοὶ συνάχτηκαν σὲ μεγάλο συμβούλιο στὴν εὐρύχωρη αὐλὴ τοῦ Σεραγίου, ἀφήνοντας ἔτσι τὰ ὀχυρώματα ἀνυπεράσπιστα. Μόνο στὴ λεγομένη *Μεγάλη Τάπια* ἔμειναν λίγοι πυροβολητὰὶ πλάι στὰ κανόνια τους. Καὶ τότε συνέβη τὸ ἀκόλουθο :

Ἕνας Ἕλλην στρατιώτης, Μανώλης Ντούνιας ὀνόματι, ἔξυπνος καὶ τολμηρὸς ἄνθρωπος, ἔπιασε φιλία μ' ἕναν Τοῦρκο πυροβολητή, φρουροῦντα στὸν προμαχῶνα τῆς λεγομένης *«Πόρτας τοῦ Ἀναπλιοῦ»*. Τὸν Τοῦρκο αὐτὸ ἔτυχε νὰ τὸν γνωρίζῃ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν στὴν Κωνσταντινούπολι. Ἀπὸ τὴ μιὰ κουβέντα στὴν ἄλλη, τὸν παρέσυρε ὥς στὸ στρατόπεδο τῶν Τσακώνων, ὅπου τὸν περιποιήθηκαν, καὶ τὸν ἄφησαν νὰ ξαναπάῃ στὴ θέσι του. Στὶς 22 ὁ Ντούνιας τοῦ ἔφερε ψωμὶ καὶ ψητὸ κρέας. Ὁ Τοῦρκος ἔφαγε κι' εὐχαριστήθη. Στὶς 23 ὁ Ντούνιας ξαναπῆγε μὲ δυὸ ἄλλους Τσάκωνες. Ὁ Τοῦρκος τὸν ἀνέβασε στὸ κανονοστάσιο. Τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ ἄλλοι πυροβολητὰὶ ἔλειπαν καὶ ὁ Ντούνιας, βρίσκοντας τὴν εὐκαιρία κατάλληλη, ἅρπαξε τὸν Τοῦρκο ἀπὸ τὴ μέση, τὸν ἔδεσε, τοῦλεισε στὸ στόμα, καὶ μὲ τὸ χέρι ἐκάλεσε τοὺς πλησίον Ἕλληνες, ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Κεφάλα καὶ τοῦ Βαλσαμῆ !...

Ἀμέσως, σκαρφαλώνοντας ὁ ἕνας στὸν ὦμο τοῦ ἄλλου, ἀνέβηκαν στὸ τεῖχος περὶ τοὺς πενῆντα Ἕλληνες, ἐπροχώρησαν λίγο μέσα, ἔστησαν στὸ ἐκεῖ σεράγι τοῦ Μουσταφᾶ Βέη τὴν Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ ἄνοιξαν τὴν «Πόρτα τοῦ Ἀναπλιοῦ». Τότε ὁρμησαν μέσα πολυάριθμα Ἑλληνικὰ σώματα, ἐνθουσιασμένα, μὲ τὸν ἀρχιμανδρίτη Ἰσιδώρου Βέτσο Ἀθανασόπουλο μπροστά, κρατοῦντα τὸν Τίμιο Σταυρό.

Τότε καὶ οἱ Σπαρτιάτες, μὲ τὸν Ἐπίσκοπο Βρεσθένης ἐπὶ κεφαλῆς, ἄνοιξαν τὴν *«Πόρτα τοῦ Μιστρᾶ»* καὶ μπῆκαν ἀλαλάζοντες, μὲ τὸν ἀρχηγό τους Δημήτρη Δεληγιάννη, ὁρμήσαντες ἀπὸ τὸ ὀχύρωμα τοῦ Μαντσαγρᾶ, ἀνέβηκαν στὴν *«Τάπια τοῦ Σεραγιοῦ»*.

Οἱ Μανιάτες, οἱ Τριπολιτιῶτες, οἱ Καλαματιανοὶ χύθηκαν μέσα ἀπὸ τὴν *«Πόρτα τοῦ Ἀη-Θανάση»*.

Ἔτσι, ἡ ἔφοδος ἐγενικεύθη κατὰ τὶς 9 π.μ. καὶ ἀπὸ τὶς ἕξη πόρτες τοῦ περιτειχίσματος.

Οἱ Τοῦρκοι ποὺ ἦταν στοὺς προμαχῶνες ὑπεχώρησαν μὲ τοὺς πρώτους πυροβολισμούς, κατάπληκτοι ἀπὸ τὴν ὁρμὴ τῶν Ἑλλήνων, φεύγοντες μέσα στοὺς δρόμους. Ἄλλοι ἐπῆγαιναν νὰ τρυπώσουν μέσα στὰ σπίτια τους, ἄλλοι στὸ Διοικητήριο, ἄλλοι κατέφευγαν στὰ τζαμιά. Μερικοὶ ἀντιστέκοντο καὶ ἐσφάζοντο, οἱ περισσότεροι ὅμως ἔπεφταν στὰ γόνατα, φωνάζοντες : —«Ἀμάν ! Ἀμάν !»

Οἱ Ἕλληνες ἔσπαζαν τὶς πόρτες, ἔμπαιναν στὰ σπίτια, καὶ ἐβρισκαν τοὺς Τούρκους μέσα σὲ ὑπόγεια, κάτω ἀπὸ κατακτακτές, νὰ τρέμουν σὰν ζαγάρια... Ὁ Φιλήμων δίνει ὡραῖα τὴν εἰκόνα τῶν ὡρῶν ἐκείνων :

«Ἐντεῦθεν, ὁ περὶ τὸν ὅλων πόλεμος συνεκροτήθη ἐντὸς τῆς πόλεως, πληρωθείσης θορύβου καὶ φρίκης. Ὁποῖοι οἱ ἀμοιβαῖοι ἀλαλαγμοὶ τῶν σώματι πρὸς σῶμα ἀντιμαχομένων ἠβῆ !... Ὁποῖος ὁ παθητικότατος ὀλοφυρμὸς γυναικῶν καὶ παίδων ! Ἡ μάχαιρα καὶ τὸ πυροβόλον ἀδιακρίτως ἐθέριζαν ἑκατοντάδας ἐπὶ ἑκατοντάδων, καθ' ὅλην τὴν πόλιν. Οὐδεμία φωνὴ ἀνωτέρου ἀρχηγοῦ ἠκούετο κατὰ τὴν φοβερὰν ταύτην ὥραν τῆς πολεμικῆς μέθης».

Στὴν ἀρχή, ἀρκετὰ Τούρκικα σπίτια καὶ ἡ Μεγάλη Τάπια ποὺ ἐβάσταζε ὅλης τῆς πόλεως, ἀντείχαν, καθὼς καὶ τὸ ὀχυρωμένο Μεκτὲπ (Σχολεῖο). Ἀλλὰ τὴν ἴδια μέρα ἐκυριευθήσαν ὅλα τὰ σπίτια ἐκτὸς τριῶν, στὰ ὁποῖα ἦταν κλεισμένοι οἱ ἐσπεχηδὲς Καδρὰ Τράστας, οἱ Λασταῖοι καὶ ὁ Ἀλῆ Τσεκούρας μὲ τοὺς συγγενεῖς του. Ἐκεῖ βρῆκε ἔνδοξο θάνατο ὁ γενναῖος ὁπλαρχηγὸς Θανάσης Δαγρές. Ἀφοῦ ὁ σημαιοφόρος του ἐσκοτώθη στὴν «Πόρτα τῶν Καλαβρύτων», ὁ Δαγρὲς ἐπῆρε τὴ σημαία καὶ προχωρῶντας στὰ λεγόμενα *Σπίτια τῶν Τσεκουραίων*, ἐκατάλαβε ὅτι οἱ φανατικοὶ αὐτοὶ Ὀθωμανοὶ ἦταν ἀποφασισμένοι μέχρι θανάτου. Ὁ Θανάσης Δαγρὲς ἔβαλε τότε φωτιὰ στὰ γύρω σπίτια γιὰ νὰ τοὺς στενοχωρήσῃ ἀπὸ παντοῦ, νὰ παραδοθοῦν. Ἔπειτα ἐγύρισε ἐπάνω-κάτω, μιὰ σφαῖρα τὸν βρῆκε στὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔρριξε νεκρό. Εἶχε πυροβολήσει ὁ ἴδιος ὁ Ἀλῆ Τσεκούρας. Ὁ ὠμότατος αὐτὸς Ὀθωμανὸς ἤξερε ὅτι καμμιὰ εὐσπλαχνία δὲν μποροῦσε νὰ περιμένῃ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, γιατὶ στὸ διάστημα τῆς πολιορκίας ἔδειξε κακούργα διαγωγή, ἀναγκάζοντας τοὺς Ἕλληνες ἱερεῖς νὰ χορεύσουν μπροστά του, ὅταν αὐτὸς ἐχαπαλοῦσε μὲ αἰσχρὰ γύναια. Ὅταν οἱ Μεσσήνιοι εἶδαν νεκρὸ τὸν ἀρχηγό τους, ὥρμησαν ἀκράτητοι, ἔσπασαν τὶς πόρτες κι' ἔσφαξαν τὸν Ἀλῆ Τσεκούρα κι' ὅλους τοὺς συγγενεῖς του.

Τὴν ἴδια ὥρα, ἄλλος Δαγρές, ὁ ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, ὁ Γιάννης, ἔτρεχε σὲ ἄλλη συνοικία, ὅπου τὸ σπίτι τοῦ περίφημου χριστιανομάχου καὶ προδότου τῶν Φιλικῶν Σωτήρη Κουγιᾶ. Τὸν βρῆκε κρυμμένον στὸ κατῶγι, τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ ἐξεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς ἐκδικήσεως.

Φανατικώτατα ἀντιστάθηκαν μέσα στὸ Μεκτὲ οἱ δερβισσάδες, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἔλαβαν τὴν ἴδια τύχη... Ὅτι μεταξύ, οἱ Τοῦρκοι πυροβολητάὶ, συγκεντρωμένοι στὴ Μεγάλη Τάπια, ἔστελναν μπόμπες σὲ ὅλες τὶς διευθύνσεις καὶ δυνάμωναν τὴν καταστροφή. Τέλος, τοὺς σύθηκαν ἡ μπόμπες καὶ παραδόθηκαν καὶ αὐτοί, στὶς 24 Σεπτεμβρίου. Ὁ Δελήπασης τοῦ Χουρσὶτ ἔβαλε φωτιὰ στὸ Διοικητήριο, γιὰ νὰ κάψῃ τὶς μαξεμένες ἐκεῖ μέσα χανούμισες τῶν πασσάδων γιὰ νὰ μὴν πέσουν στὰ χέρια τῶν ἀπίστων, ἀλλὰ ἔφθασε ὁ Ἡλίας Μαυρομιχάλης καὶ ὁ Γιατράκος κι' ἔσβυσαν τὴ φωτιά.

Τρεῖς ἡμέρες ἐκράτησε ἡ σφαγή, ἡ αἰχμαλωσία καὶ ἡ καταστροφή. *«Ὅλη τῆς πόλεως ἡ ἐπιφάνεια μετεβλήθη εἰς ψυχρὸν σφαγεῖον... Ἰδίως ἡ ἐκ τῆς πύλης τῶν Καλαβρύτων μέχρι τοῦ Διοικητηρίου λεωφόρος ἀπὸ λιθοστρώτου μετεσχηματίσθη εἰς πτωμάτοστρωτον, καὶ οὔτε ὁ πεζός, οὔτε ὁ ἱππεὺς ἐπάτει ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἐπὶ πτωμάτων».*

Σὲ δέκα χιλιάδες ὑπολογίζονται οἱ σκοτωμένοι πάσης ἡλικίας καὶ φύλου. Ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πολὺ ἐκοπίασε νὰ σώσῃ τὰ ὑπόλοιπα γυναικόπαιδα. Τὸ Ἑλληνικὸ μαζεύει ἔπειφτε παντοῦ σὰν θεία ὀργή, φάσγανο τιμωρίας κι' ἐκδικήσεως, ὄργανο λυτρωμοῦ.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων τραγικῶν ἐπεισοδίων ἀναφέρεται κι' τὸ ἑξῆς : Ὁ ὡραῖος Ἡλίας Μαυρομιχάλης εἶχε πάρει λάφυρο, ἀπὸ τὸ χαρέμι τοῦ Χουρσὶτ Πασσᾶ, μιὰ ἐξαίσιας καλλονῆς χανούμισα. Στὸ δρόμο ἀπαντήθηκε μὲ τὸ Γενναῖο Κολοκοτρώνη, ὁ ὁποῖος θέλησε νὰ τοῦ πάρῃ τὸ ζωντανὸ λάφυρό του. Ὁ Μαυρομιχάλης ὅμως ἀντιστάθηκε. Οἱ δυὸ ἄνδρες, μὲ γυμνὰ τὰ γιαταγάνια, ἦταν ἕτοιμοι νὰ πεταχτοποῦν. Εὐτυχῶς, τὴ στιγμὴ ἐκείνη, περνοῦσε ὁ Νικηταρᾶς. Στάθηκε, εἶδε τὴ σκηνὴ καὶ φώναξε :

— Παλληκάρια, τί εἶν' αὐτά ; Γιὰ μιὰ γυναῖκα τώρα θὰ σκοτωθῆτε ;... Σταθῆτε νὰ σᾶς λύσω ἐγὼ τὴ διαφορά. Πᾶρτε μισὴ ὁ ἕνας καὶ μισὴ ὁ ἄλλος...

Καὶ μὲ μιὰ σπαθιὰ ἔκοψε στὰ δύο τὴν ἄτυχη Τουρκοπούλα !...

Νυκτερινὸ Εἰδύλλιο !...

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ κ. Βενιζέλος στὴν Κρήτη. Τὰ σημερινὰ ὅπλα τῶν Ἑλλήνων. Ἡ εἰσβολὴ τοῦ Δράμαλη. Ἕνα ὑπέροχο γράμμα τοῦ Ὀδ. Ἀνδρούτσου. Τὸ τάμα τοῦ Κεφαλλωνίτη. Ἕνα ἀνέκδοτο τοῦ Κολοκοτρώνη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κατὰ τὸ πρὸ ἡμερῶν ταξεῖδι τοῦ κ. Βενιζέλου στὴν Κρήτη, συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς ὡραῖο :

Ὁ κ. Βενιζέλος ἐπῆγε σ' ἕνα χωριό, τὸ Νεροκοῦρον, ὅπου φωτογραφήθηκε μαζὺ μὲ τὸν χωριὸ κ. Ι. Μαυρέν, ὁ ὁποῖος κρατοῦσε ἕνα φτυάρι.

— Αὐτὰ εἶνε πλέον τὰ σημερινά μας ὅπλα ! εἶπε ὁ κ. Βενιζέλος στοὺς ἀγρότας, δείχνοντάς τους τὸ φτυάρι.

— Μόνο ποὺ ἔχουμε λίγα, κ. Πρόεδρε, τοῦ ἀπάντησαν οἱ ἔξυπνοι Κρῆτες χωρικοί.

* * *

Τὴν εἰσβολὴ καὶ κάθοδο τοῦ Δράμαλη στὴν Ἑλλάδα, ἡ τότε Ἑλληνικὴ προσωρινὴ Κυβέρνησις δὲν τὴν ἐγνώριζε. Τῆς ἀνήγγειλε τὸ γεγονὸς ὁ Κολοκοτρώνης, ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸν ἐπίστευε, γιατὶ νόμιζε πὼς τὰ διαδίδει αὐτὰ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴ διάλυσί της.

Ὕστερα ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνη ἔδωσε εἴδησι στὴν Κυβέρνησι γιὰ τὴν εἰσβολὴ τοῦ Δράμαλη ὁ Ὀδ. Ἀνδρούτσος, μὲ τὸ ἀκόλουθο θαυμάσιο γράμμα του :

«Σᾶς στέλνω τριάντα χιλιάδες Τούρκους. Ἴσως αὐτοὶ σᾶς κάνουν νὰ μονοιάσετε καὶ νὰ κυτάξετε τὴν πατρίδα. Σᾶς ὑπόσχομαι συγχρόνως νὰ μὴν ἀφήσω νὰ περάσουν ἄλλοι Τοῦρκοι. Τὸν σερασκὲρ Χουρσὶτ—Πασσᾶ ἀναλαμβάνω ἐγὼ νὰ τὸν σιγυρίσω» !...

* * *

Δυὸ Κεφαλλωνίτες ταξειδεύοντας κάποτε μὲ ἀνδύνευαν νὰ πνιγοῦνε. Τότε ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἀγκάλιασε τὸ κατάρτι τοῦ πλοίου κι' ἄρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν ἅγιο Γεράσιμο νὰ τὸν σώσῃ, τάζοντάς του πὼς ἂν σωθῇ, θὰ τοῦ πήγαινε στὴ χάρι του μιὰ λαμπάδα ἴσια μὲ τὸ κατάρτι μεγάλη.

— Βρὲ Μιμά, τοῦ λέει ὁ σύντροφός του, σὰν τὸν ἄκουσε, θὰ μπορέσῃς νὰ κάνῃς λαμπάδα ἴσια μὲ τὸ κατάρτι μεγάλη ; Τί κάθεσαι καὶ τάζεις στὸν ἅγιο Γεράσιμο τέτοια πράματα, μωρέ ;...

— Σώπα, βρὲ κουτέ, τοῦ ἀπάντησε τότε ὁ Μιμᾶς. Ξέρω ἐγὼ τί κάνω ! Ἅμα γλυτώσω θὰ πῶ στὸν ἅγιο πὼς κανένας κερὰς δὲν μπόρεσε νὰ φτιάσῃ τόση μεγάλη λαμπάδα, τζόγια μου...

* * *

Κάποτε μιὰ γυναῖκα ζήτησε κάποια χάρι ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνη.

Στραπατσέ μου, τοῦ εἶπε, κάμε μου αὐτὸ τὸ καλὸ καὶ θὰ γίνω σκλάβα σου.

— Σκλάβα μου ! Τί λές, μωρὴ θεόμουρλη ; τῆς ἀπάντησε ὁ Κολοκοτρώνης. Ἐσεῖς πουλεύοψε γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ σὺ θέλεις νὰ γίνῃς σκλάβα μου !...

* * *

Τὰ λάφυρα, στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων ἦταν πλούσια. Πολύτιμοι λίθοι παντὸς εἴδους, χρυσὰ καὶ ἀσημένια σκεύη, κεχυμπάρια, χρυσὰ βαρύτιμα γναμπριά, Περσικὲς καὶ Ἰνδικὲς χάντες, χρυσοϋφάντα ροῦχα, ταπῆτες μεγίστης ἀξίας κλπ. Στὸ Ἑλληνικὸ στρατόπεδο ἐβδομογυρίζοντο πρὸ μερῶν ἕνα εἶδος ἀγορᾶς. Ἐμπορικοὶ ἔπαιρναν σπίτια τὰ τσιφλίκια τους καὶ ἀγόραζαν σὲ ἐξευτελιστικὲς τιμὲς τὰ διάφορα πολύτιμα ἀντικείμενα. Καὶ οἱ στρατιῶται, ποὺ δὲν ἤξεραν τὴν ἀξία τους, τὰ ἔβιαν ὀσάρικα : Τὰ μαργαριτάρια ἐπουλοῦντο μὲ τὴν ὀκᾶ, σὰν φασόλια ! Τὰ βαρύτιμα γουναρικὰ ἐπληρώνοντο στὸ τριπλάσιο μᾶς... γιόσιας κάππας ! Τὸ δίκοπο ἀδαμαντοκάλλητο χαντζάρι τοῦ Χουρσὶτ Πασσᾶ, ἐπουλήθη ἀπὸ τὸ στρατιώτη Πάνο Σάκο σ' ἕναν Ὑδραῖο μεταπράτη χίλια γρόσια. Αὐτός, ἀργότερα τὸ πούλησε στὸ Μεχμὲτ Ἀλῆ τῆς Αἰγύπτου 130 χιλιάδες γρόσια ! Καὶ ὅμως ἄξιζε τὸ τριπλάσιο...

* * *

Ὅταν τέλος ἔκαψε ἡ σφαγὴ καὶ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ἐπέρασε ἀπὸ τὴν κεντρικὴ Πλατεία τῆς Τριπολιτσᾶς, εἶδε τὸν περίφημο πλάτανο, ἀπὸ τὸν ὁποῖον οἱ Τοῦρκοι κρεμοῦσαν τοὺς συλλαμβανομένους ἁρματολοὺς καὶ κλέφτες. Ἀναστέναξε ὁ Γέρος τοῦ Μωρηᾶ καὶ εἶπε : «—Πόσοι ἀπὸ τὴ γενιά μου κρεμάστηκαν ἐδῶ !» Ἔπειτα μὲ φωνὴ ὀργῆς διέταξε τὰ παλληκάρια του :

— Κόψτε το τὸ καταραμένο δέντρο !

Καὶ τὴν ἴδια μέρα, ὁ πλάτανος τῆς σκλαβιᾶς καὶ τῆς φρίκης σωριάστηκε κάτω !...

ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ - ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλον τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρχ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησις των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται. Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας ὁσάκις ὑποπέσῃ εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἓξ δραχμῶν πέντε, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Ἀλεξ. Μαγυαρίδου. Πάτρας. Στεῖλτε μας λεπτομερῆ κατάλογο. Κ. Βαφείδη. Ἀμάτοδον. Ἐξαριστοῦμεν. Ὅ κ. Σταυ. φτάνει μονος τὰ σκίτσα τῶν ἱστοριῶν του. Καρκίνον, Ἐνταῦθα. Καὶ σεῖς βαλθῆκατε ν' ἀπαντήσετε στὶς ἐρωτήσεις τῆς λονδρέζικης ἐφημερίδος ; Μὰ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο. Γκουανό, Μανωλάδα. Μὰ δὲν εἶνε διήγημα τὸ σταλέν. Ἀνέκδοτο, εἰκόνα καὶ πάλιν ὄχι. Τὸ διήγημα πρέπει νἄχῃ μιὰ, οἱαδήποτε ὑπόθεσι. Δ. Λάμπρου, Σπάρτην. Τὰ διηγήματά σας ὄχι πετυχημένα. Γράψιμο κοινό, ἄτονο, χωρὶς τέχνη. Ὁ «Νυμφωνισμὸς» μάλιστα ὄχι κατάλληλος γιὰ τὶς στῆλες μας καὶ ἀπίθανος ὡς ὑπόθεσις. Προσπαθῆστε ν' ἀποχτήσετε ὕφος. Διαφορετικὰ καὶ ἡ καλύτερη ὑπόθεσις καὶ τὸ καλύτερο θέμα θὰ χάνεται γραφόμενο ἄτεχνα. Π. Μπαγιράκον. Μηλέαν. Τὸ ποίημά σας καλοὐτσικο. Ὄχι ὅμως δημοσιεύσιμο. Στίχοι καλοὶ ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μὰ στὸ σύνολο κακό. Π. Ραυτόπουλον, Κόρινθον. Τὸ ποιηματάκι σας ὄχι καλό. Γιάννην Βλαχάκη. Τὰ ποιήματά σας ὄχι ἐπιτυχῆ. Γράφετε ὅτι τάχετε «βουλέψει» πολύ. Κι' ὅμως δείχνουν μᾶλλον πρόχειρη γραφίτσα. Γράψτε ἀκόμα πολὺ θὰ τὰ ἐκδώσετε. Νὰ μὴν τὰ ἐκδώσετε, φίλε κύριε, γιατί δὲν εἶνε πρὸς τοῦτο κατάλληλα. Τὸ ποίημα «Σ ὑσυμένες Ὑπαρξεις» π.χ εἶνε καὶ λιγάκι ἀκατανόητο. Ἴδιοι :

Ἕνα καράβι μέσα στὰ βαθειὰ νερά,
ποὺ ἡ θάλασσα σμίγει μὲ τὸν
(οὐρανό.
—Καράβι - γοργοκίνητο,—
(σεηχειὸ τρανὸ
πίσω του τ' ἀκλουθᾷ λευκὴ
(σκιὰ
στὸ πλαῖ του καπάτμουρο ψη-
(λὸ βουνὸ
πάνου γυαλίζει κάτασπρο ἐκ-
(κλησιά.
...Σὲ λίγο ἡ θάλασ' ἐτρελάθη
χτύπος ἀρχίνησε μέσ' τὴν
(καρδιά μου·
ἡ μάννα μέσα, λέη :—τὰ παι-
(διά μου.
Καὶ τώρα κακὸ ἔχει πάθει·
σὲ λίγο γλύσρισες ἀπ' τὴν
(μαυιά μου
...δὲν τὸ κατάλαβα ποὺ ἐ-
(χάθη. .

Μὴν βιάζεστε λοιπὸν νὰ δημοσιεύσετε τοὺς στίχους σας, πρὶν γράψετε ἀμέμπτους στίχους. Π. Ἀδαμοπούλου. Βηθώ (Σάμου). Τὸ ἐγουμε. Πέντος εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Κ. Α Β Ἐνταῦθα. Δὲν ἔγραφατε πῶς ἔχετε δυό περιοδικά, ἀλλὰ δυὸ φύλλα περιοδικῶν. Πρὶν σᾶς ἀπαντήσουμε μάθετε ὅσους ἐστείλατε τὴν ἐπιστολή σας καὶ σὲ τοίτους. Μὰ κι' αὐτοὶ τὴν ἴδια ἔννοια ἔβγαλαν. Γιατί τώρα σᾶς ἀπαντήσαμε ἐτσι ; Γιατί μᾶς ἔγουν ἀλλάξει τὸν ἀδόξαστον οἱ νεάλληγες, μὲ τὶς τόσες προσφορὰς των. Ὁποιος ἔχει οἱανδήποτε φυλλάδαν, οἱονδήποτε στρατιώταρτο, σπεῦδει νὰ μᾶς τὸ προσφέρῃ, ζητῶντας μιὰ ἀλλιλληρη περιουσία γι' αὐτό. Ἀγοράζουμε ἐφάρτην περιτυλίγματος ; Ὄχι. Ἀγοράζουμε παλαιὰ βιβλία παντὸς εἴδους. Κι' ὅμως ἡ εἰδοποίησίς μας χιλιοπαρεξηγεῖται. Νὰ λοιπὸν γιατί σᾶς προσφέραμε τὸ δισκατομμύριο. Καὶ σεῖς ρωτᾶτε. Πολὺ καλά... Δὲν σᾶς τὸ δίνουμε... Ἂς μείνει στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα. Ὅσο γιὰ τὴν λέξι «Κύριος», στὴν Ἑλλάδα ἠμποροῦν τὸν ἄνθωπο ποὺ φοράει λουστρίνια. Ἐξ οὗ καὶ... Κυριακή. Ἡ ἡμέρα δηλαδὴ ποὺ ὅλοι οἱ συμπολῖται εἶνε κύριοι, γιατὶ φοροῦν τὰ καλά τους ! Κυριακόβλα τέλος λέγεται ἡ σάζυγος τοῦ Κυρίου, ἑνὸς ἀνθρώπου δηλαδὴ μὲ κολλάρα, ὅπως ὁμεῖς. Κατάδικον.

Τὸ ποιηματάκι σας «Ἔφυγε» καλοὐτσικο καὶ δημοσιεύεται ἐδῶ :

Ἔφυγε... καὶ κατάκλειστο τὸ παραθύρι μένει
ἡ κάμαρά της σκοτεινή, ἀμίλητη, βουβή.
Ὅπως ἀμίλητο, βουβὸ καὶ ἄδειο ἀπομένει
ὅταν πετάξῃ τὸ πουλὶ τὸ ἔρημο κλουβί.

Τώρα, τὸ παραθύρι της κλειστὸ σὰν ἀντικρύζω
Θυμοῦμαι τὴν ἀγάπη μου. Θυμοῦμαι, καὶ πονῶ
Σὰν τὸ μικρὸ παιδὶ κι' ἐγὼ λυποῦμαι καὶ δακρύζω
Ὅταν μιὰ μέρα τὸ κλουβὶ τὸ βρῆκε ἀδειανό.

Κ. Δενδρινόν. Τὸ διήγημά σας ὄχι καλό. Πρόχειρα καὶ γρήγορα γραμμένο. Μὴν γράφετε κι' ἀπ' τὶς δυὸ πλευρὲς τοῦ χαρτιοῦ. Δ. Κολοπούλον, Ζακυνθον. Ὄχι χρήσιμα. Ἐξαριστοῦμεν. Π. Βίλλαν, Ἡρακλείον. Γράφετε ἀρκετὰ καλά, μὰ ἀγνοεῖτε, φαίνεται, τὴν ἀρχιτεκτονικὴ νὰ ποῦμε, τοῦ γραψίματος. Ποῦ ἀρχίζει παράγραφος, ποῦ χρειάζεται τελεία, ποὺ παῦλα στὶς ἐρωτοαποκρίσεις κ.λπ. κ.λπ. Καὶ ἡ ὑπόθεσις ὄχι τοσο ἐνδιαφέρουσα. Ἀναγνώστριαν. Τὸ διήγημά σας... σπάραγμός καρδίας ! Εἰμεθα εὐτυχεῖς διότι μᾶς αὐ β ν ο ή σ ε καὶ μᾶς τὸ ἐστάλατε. Ἀλλὰ αὐτὰ μνημείωδη λογοτεχνήματα δὲν πρέπει νὰ χάνουνται. Τὸ παραλάβαμε εἰς τὴν δημοσιότητα, βέβαιοι ὅτι θὰ τέρψῃ, θὰ συγκινήσῃ, θὰ σπαράξῃ, θὰ φλογίσῃ, θ' ἀνάψῃ φωτιὲς καὶ λαῦρες !... Ἴδιοὐ :

ΓΟΝΕΙΣ ΥΙΟΚΤΟΝΟΙ

Δὲν ἐνθυμοῦμαι πιὰ ἡμέρα, ἐπήγα μέ τὴν πιό ἀγαπημένη μου φίλη στὴν ἀκροθαλασσιά, καὶ μοῦ λέει.

— Πάμε καὶ θὰ σας ἰπῶ μία πολὺ θλιβερὴ ἱστορία, ποὺ μοῦ τὴν εἶχε ἀφηγηθῆ ἡ γιαγιά μου.

Ἐγὼ ἐκατάλαβα ὅ,τι ἡ ἱστορία αὐτη θά εἶναι ὡρέα καὶ τῆς εἶπα.

— Ἄχ ! πάμε πιὸ γρήγορα διὰ νά τήν μάθω διότι ἀθυμῶ.

Ἐπλησιάσαμε καὶ καθήσαμε καὶ ἀρχισε νά μοῦ διηγῆται.

— Μῶλις ἦτο ἡ γιαγιά μου 17 ἐτῶν—ἀρχισε νά μοῦ λέη—εἶχε ἕναν ἐξάδελφο 20 ἐτῶν ὀνομαζόμενον Τάκην ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ καλὸς διά τοῦτο τὸν ἀγαποῦσαι ὅλο τό χοριό του, Ἦτο τὸ μόνον καμάρι τῶν γερόντων γονέων του.

Ὁ Τάκης δὲν ὁμίαζε τοὺς ἄλους νεαρούς τοῦ χωριοῦ· συμπαθητικός, ὀχρός, ξανθός, μὲ πρόσωπον εὐγραμον καὶ ἀνάστημα μέτριον, ἀπετέλει τρόπον δστε νὰ ἠσχορεί τήν ἀγάπη καὶ τήν συμπάθειαν ὅλλων.

Ὁ Τάκης ἐμεγάλοσε μὲσ' την ἀγκαλία τῶν γονέων του μι χαδια καὶ φιλιά.

Πόσον γλυκεία ἦτο ἡ φωνή τοῦ χλομοῦ καὶ ξανθοῦ τούτου παιδίου ; Ἤξευρε δέ νά ψάλη πολὴ ὡμορφα, ὅταν δὲ ἔψαλε, οἱ θόλοι τῆς ἐκλησίας ἀντίχουν, οἱ χοριικοὶ ἐκράτουν τήν ἀναπνοήτον καὶ ἠθύωνον τὸ ἀγαλίασιν μεσ' τὴν ψυχήν των.

— Ἄχ ! τί ὐμορφα ποὺ ψάλη ! ἔλεγαν

— Ἄχ ! τί εὐτυχῆς γονεὶς ποὺ τὸ ἔχουν ! ἔλεγαν ἡ γυναίκες.

Ὁ Τάκης τουρεφρὰ καὶ ἐδέσθητος ψυχή δὲν ἦτο ἀντεκτον νά ἀντιταθῆ εἰς τά δέδη τοῦ τρελοῦ ἔρωτος, καὶ ἠγάπησε παράφορα μία κόρη ὡρέα ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ τὸν ἐσυνεπάθησε θερμῶς.

Ἀπό τότε ὁ Τάκης ἄρχισε νά καλοπήζεται καὶ νά δάρη ρόδα εἰς τήν κομβιοδόχην του καὶ νά τραγουδῆ ἐρωτικα ἐσματα

ἦτο ἐρωτευμένος !...

Ἕνα πρωὶ δὲν ἀνάτειλ ὁ Ἥλιος ὅλο τό χοριὸ ἦτο στὰ πόδη μία ἅμαξα ἦτο σταυμένη ἀπέξω ἀπό τό σπιτι τοῦ Τάκη, καὶ στήν γιτονιὰ δέν ἀκουγόντουσαν τίποτε ἄλο παρὰ δάκρυα καὶ ὀδυρμοὶ οἱ θερστυχοῖς γονεὶς τοῦ Τάκη τόν ἀγκάλιαζον τόν κατεφίλουν νά τόν ἐβρεχον μὲ τά θερμα δάκρυα ποῦ ἔχυνον.

Ἡ Πηνελόπη ἡ ἐρωμένη του καθόταν ὀχρὴ καὶ ἔκλειστη εἰς τό κατώφλη τῆς πόρτας της. Τέλος ἡ ὥρα ἐφθασεν ὁ Τάκης μὲ μάτια δακρυσμένα φιλοῦσε τούς γονεῖς του, χωρετᾶ ἐνόπιον ὅλλων τὴν Πηνελόπην δίδη τό τελευτέον χαιρε εἰς τούς θρηνοῦντας χωρικούς καὶ ἀνεβένη εἰς τήν ἁμαξα.

(Τὸ τέλος στὸ προσεχές)

Τὸ γραμμόφωνον κατήντησε τὸ ἀγαπητότερον μέσον ἐκλαϊκεύσεως τῆς μουσικῆς

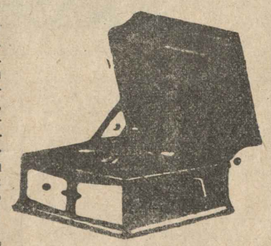

Χωρὶς αὐτὸ κανένα σπίτι δὲν εἶνε τέλειο. Ὅλοι, νέοι καὶ γέροι, μαζεύονται γύρω του. Μ' αὐτὸ ἡ νεότης ἔχει στὴ διάθεσί της τὶς πιὸ φημισμένες ἀρχῆστρες τοῦ κόσμου, ποὺ παίζουν τοὺς τελευταίους χοροὺς τῆς ἐποχῆς. Χάρις σ' αὐτὸ οἱ γέροι ξαναζοῦν τὴν εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν νειάτων των, ἀκούοντες τὶς ὡραιότερες καντάδες ποὺ τραγουδοῦσαν στὶς ἐκλεκτές των. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς τὸ γραμμόφωνο πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ἔργανον μὲ τις τελευταῖες τελειοποιήσεις. Τὸ γραμμόφωνον **ΣΤΑΡΡ** τύπου **XXII** εἶνε τὸ μοναδικὸν ὄργανον ποὺ συγκεντρώνει τὰ χαρίσματα αὐτά :

ΜΙΑ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ

Πώλησις μὲ μηνιαίας δόσεις παρὰ τῇ :

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ: Στοὰ Ἀρσακείου 12 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: Φίλωνος 48
ΘΕΣ)ΝΙΚΗ: Βενιζέλου 22α ΠΑΤΡΑΙ: Ρήγα Φερραίου 84
ΒΟΛΟΣ: Ἑρμοῦ 111

Η ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΠΑΡΙΣΙΝΩΝ ΜΟΔΕΛΩΝ

ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ

ΚΛΕΙΤΙΟΥ 8

(Πάρεδος Εὐαγγελιστρίας)

«ΦΟΙΝΙΞ»

ΚΑΝΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ
Ἀφῆστε μόνη Σας τὰ περ-Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας

ARTI

θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Ἐφαρμοσταὶ ARTI πωλοῦνται τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ μεγάλα καταστήματα τῆς συνοικίας σας
Τὸ μοδέρνους χρωματισμούς.
Γεν. Ἀντιπρόσωποι : ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

ΣΟΥΒΛΙΕΣ ΤΩΝ ΜΥΩΝ ΚΑΙ ΑΡΘΡΩΝ

πόνοι τῆς μέσης, ἐξαφανίζονται ὅπως ἡ „πάχνη ὑπὸ τὸν ἥλιο" διὰ τῆς χρήσεως

ASPIRIN BAYER

ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ

ΔΙΣΚΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Ἑλληνικὰ Κρὲπ-ντὲ-σὶν τῶν 110, ὁ πῆχ.	δρχ. 75
Ζορζὲτ ἔξτρα ποιότ. τῶν 110	» 75
Φουλάρια ἐμπριμὲ τῶν 85	» 60
Ἑλληνικὰ φουλάρια τῶν 60	» 40
Ἑλληνικὰ Ξρὲπ Σωτὲν (μονὰ)	» 22
Βοναλὰζ (ἐμπριμὲ) τῶν 25 ὁ πῆχ.	δρχ. 15
Βοναλὰζ (μπορδοὺρ) τὸ φόρεμα τῶν 180	δρχ. 95
Μουσσουλινὶτ τῶν 17 δραχ.	» 11 1)2
Κρὲπ - Πρὶς τῶν 22	» 16
Βατίστα ἐσωρούχων τῶν 15	» 9 1)2

ΜΑΥΡΟΣ & ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΑΙΟΛΟΥ 75Β

RAPIDENTH

Σᾶς ἀπαλλάσσει. διὰ ΠΑΝΤΟΣ ἀπὸ τὸ περιττὸν τριχωμά σας, εἶνε ἀδιαβέστατον καὶ ἀρωματικόν. Εὑρίσκεται εἰς τὰ Φαρμακεῖα, Κομμωτήρια καὶ Μυροπωλεῖα.

Ἀντιπροσωπεία Παραχαταθήκη
ΗΛ. ΞΑΚΘΑΚΟΣ & Ε. ΜΑΡΧ

Σταδίου 28. Μέγαρον Ἐφεσίου. Γραφεῖον ἀρ. 67, ΑΘΗΝΑΙ.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΝ «CONCERT»

ἀποδίδει εἰς ἀφάνταστον ἔντασιν καὶ διαύγειαν καὶ στοιχίζει λιγώτερα ἀπὸ ἕνα καλὸς φωνογράφος.

Τὸ ραδιόφωνον «CONCERT» εἶνε ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε σπιτιοῦ.

Πωλεῖται : Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21α.

NEWRA - ZERVOS

Φάρμακον ἐγκεκριμένον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 856 τῆς 12-12-28 Ἐγκυκλίου τοῦ Ἀν. Ὑγ. Συμβουλίου.

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ ΑΣΦΑΛΩΣ: Ἀρθρίτιδες, Νευραλγίαι, Νευρῶσεις, Παραλύσεις Νευραλγίαι, Ἀσθμα, Λύγξ, Ἰσχιαλγίαι, Μεταδοτικὰ Νευρικὰ Νοσήματα PARKINSON ρευματισμοὶ Σπασμοί. Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Φαρμακεῖα.

Σ. ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ καὶ ΣΑΧ. Ν. ΣΥΜΕΩΝ. Βιβλιοδετικαὶ καὶ τυπογραφικαὶ ἐργασίαι. Ὁδὸς Λέκκα 20. Ἀθῆναι.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ:
ΝΕΥΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΞΗΣΘΕΝΗΜΕΝΟΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Ἀποστέλλεται εἰς πάντας εἰς βιβλιάριον ἡ νέα μέθοδος «Ἀνανεώσεως καὶ θεραπείας τῶν ἀσθενῶν, ἀποκαταστάσεως τῶν δυνάμεων, τῆς γενικῆς κατατάσεως, τῆς ἱκανότητος πρὸς ἐργασίαν καὶ παρατάσεως δραστηρίας καὶ ὑγειοῦς ζωῆς».

Ἀπευθύνατε τὰς αἰτήσεις σας :
Π. Α. ΠΕΡΟΓΛΟΥ, Ἀριστοτέλους 11, Γραφεῖον 14, Ἀθῆναι.

ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ ΟΙ ΖΕΣΤΕΣ!

Ἡ ὡραία ὀμβρέλλα εἶνε τὸ συμπλήρωμα τῆς ὡραίας ἐνδυμασίας.

Ὀμβρέλλας μεταξωτὰς καὶ βαμβακερὰς, εἰς ὅλα τὰ σχέδια, χρωματισμοὺς καὶ φόρμας :

Forme Japonais
Forme Chinois

θὰ εὕρετε στὸ πρῶτον Ἐργοστάσιον Ὀμβρελλῶν
Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ καὶ Σια
77 ὁδὸς Αἰόλου 77
ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

ΓΕΩΡ. Ν. ΚΟΥΜΟΥΤΣΗΣ

Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ κ. Γεωργ. Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Κεφαλληνίας 38. Ὧραι 9-11 π. μ. καὶ 4-7 μ. μ. Ἀριθμὸς τηλεφ. 7-62 (Παλαιόν).

ΔΙΑ ΤΑ ΦΘΟΛΙΑ ΚΑΙ ΠΟΣΗΜΑΤΑ

συνιστῶμεν τὴν τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν τοῦ κ.

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ
Μεγάνδρου 27-Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΒΑΦΑΙ ΦΑΣΜΑΤΩΝ

ARTI E.J.B. **ARTI** **ARTI** E.J.B.

Πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς Συνοικίας σας

ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ

ΜΟΝΟΝ ΟΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ 6 - ΟΥΔΕΝ ΥΠΟΓΑΤΑ ΣΤΗΜ

ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΑΡΤΟΥ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ ΤΟΙΧΩΝ—ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ Δ

ΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ ΚΑΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΩΝ—ΕΙΔΙΚΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙ